

Луканың Чахсы Хабары

Пу кинденің авторына Луканы, тоғызы хоостыра имчі кізіні, Павелнен чол чөріскеннернің пірсін, саниры кибірге кір парған. Наа Молчағның авторларының аразында ол чалғыс ла еврей нимес кізі. Лука позы Иисустың чуртазына киречі полбаан, аның иткен киректерін көрбеен. Аннаңар ол киречілерні ипти түптестірглеп, Худай чохтарның санынаң христианнар полглап парғаннарға Христостың чуртазынаңар паза киректеріненер прай искен нимені пірге піріктіріп пас салған. Лука Иисустың чуртазын ол тустағы тархынның киректерінең палғалыстырча. Иди ол христиан киртінізінің тархындағы төстеен көзітче. Ол Иисус Христостың пу чирдегі чуртазы ах-чарыхтағы тиксі чонның тархынының чардығы полчатханын киречілепче.

Лука Худайның кіленчіктерге, халых хыйа итчеткен кізілерге сағысырапчатх өнетін хайығ айландырча. Христостың алны-кистіне чөрген ипчілер иткен улуғ тоғыстанар чоохтапча. Идөк, Худай хан-чирі еврейлерге ле нимес, че Худай чох полғаннарға даа азых тіп, өнетін хайығ айландырып, чоохтапча. Хоос сөстің узы Лука позының киндезінде аймах чайаачы ондайларнаң тузаланча. Ол Пурунғы Молчағдағы псаломнарға төбй Худайны саблапчатхан пөзік көбліг сарыннар көзітче (пастағы пастағда), Иисустанар алғыда пазылған чоохтарға төбй кип-чоохтар пасча (өнетін көр 14–16 пастағларны).

Лука идөк Худай илчілерінің чуртазының киндезін пас салған. Анда ол, Иисус өөрлеен соонда, христианнар тигірибі алғып сыхханнаңар чоохтапча.

Сөс алны

1 Пістің арабыста полған нимелердеңер изерістіре пас саларға көп кізі күстенген. ²Ол нимелерні иң пастабох көріп алып, Чахсы Хабар үгретчілері пол парған кізілер піске аннаңар искіргеннер. ³Мин дее, прай нимені пастағызынаң сығара чахсы

иде піліп алған соонаң, сағаа, аарлығ Феофил*, аннаңар изеріс-тіре пас пирерге сағын салғам. ⁴Сағаа пирілген үгредігнің нинче пар сынын прай пүкүлге піліп аларың үчүн, иди иткем.

Кіреске түзірчең Иоанның төрірінеңер

⁵Иродтың, Иудей чирі ханының, тузында Авий абыстың чолын пасхан абыстарның төлінең сыххан Захарий тіп абыс^с чуртаан, аның ипчизи Елисавет, тізең, абыс Аарон сөөгінең полған. ⁶Олар ікізи дее, Худай алнында арығ чүректіг кізілер полып, Хан Худайның^с чახығларына төстеніп чуртааннар. ⁷Елисавет төлі чох ипчи полғаннаңар, оларның пала чох полған, амды, тізең, ікізи дее частан парған кізілер полғаннар.

⁸Пірсінде Захарий, теези чидіп, Худайға пазыраын иртір-четкенде, ⁹Абыстар кибірі хоостыра, ағаа, Хан Худайның храмынзар^с кіріп, анда тадылығ чыстығ оттарны тамызарға үлүс түскен. ¹⁰Оттар тамызылғанда, нинче пар чон прайзы тасхар пазыр турған. ¹¹Ол туста Захарий тадылығ чыстығ отты өртечөң орынның оң саринда Хан Худайның ангелінің^с турчатханын көр салған. ¹²Аны көр салып, Захарий, изи чохтанып, тың хорых парған.

¹³Ангел, тізең, ағаа теен:

– Хорыхпа, Захарий! Пазырғаныңны Худай искен, Елисавет ипчиң оол таап пирер, син аны Иоанн тіп адап саларзың. ¹⁴Ол сағаа өрініс паза көглес ағылар. Көп кізи аның төрееніне өрінер. ¹⁵Ол Хан Худайның алнында илбек кізи полар. Ағаа араға ізерге чарабас полар, ол төреелеккеөк Худай Худынаң тол парар. ¹⁶Ол Израиль чоңынаң көп кізіні Өөркі Чайаачаа, оларның Худайына айландыра. ¹⁷Иоанн, Аның алнынча килер ухаанчы^с, Илияох осхас күстіг паза күлүк көңніліг: пабаларның чүректерін палаларынзар айландыра паза сөс испинчеткеннерні сын чолға кирер, Хан Худайға чонны тимнеп пирер.

– ¹⁸Ол нимені мин хайди піліп аларбын? Мин позым даа кирибін, ипчим дее улуғ частығ, – теен ангелге Захарий.

¹⁹Ангел ағаа нандырған:

– Мин Худайның алнында турчатхан Гавриилбін, Ол мині синзер чоохтазарға паза пу чახсы хабарны искірегерге ысхан. ²⁰Мин чоохтаан сөстер, тузы читсе, толарлар. Че син, сөстеріме

* 1:3 *Феофил* – грек тілінде Худайға хынчатхан кізі.

киртінмеенің үчүн, искірген хабарым толғанча, чоохтан полбин, сым на поларзын.

²¹ Ол туста чон, Захарийни сахтап, аның храмда ұр тудылчатханына таңнаан. ²² Захарий, сых киліп, кізілернең чоохтас полбаан; олар, тізең, Захарийнің храмда ангелни көргенін сизін салғаннар. Ол, чоохтан полбин, оларнаң танығларнаң тіл алысхан. ²³ Захарийнің храмда тоғынчаң күннері ирт парғанда, ол ибінзер айлан килген. ²⁴ Ол күннернің соонда ипчізі Елисавет, тойлығ пол парып, пис ай ибдең сыхпин одырған. Ол піди тічең:

— ²⁵ Чонның алнында мағаа паза уйадыстығ полбазын тіп, Хан Худай, көрізін минзер айландырып, мағаа паарсазын читірді.

Иисустың төрирінеңер искіріг

²⁶ Елисавет алтынчы айында тойлығ чөрчеткенде, Худай Гавриил ангелни Галилей^с чиріндегі Назарет саарзар ысхан. ²⁷ Ол Давид^с төлінең сыххан Иосифке худалал парған Мария тіп хыссар килген.

²⁸ Ангел, Мариязар киліп, теен:

— Изен, Худай паарсазы түскен хыс! Хан Худай синнең хада. Ипчі кізілернің иң алғастығы синзін.

²⁹ Мария, тізең, аның сөстерін истіп, алаң ас парған, пу чолабиттің ниме таныхтапчатханын піліп аларға сиренген. ³⁰ Андада ангел ағаа теен:

— Хорыхпа, Мария. Син Худай паарсазын алғазың нооза. ³¹ Син ам азах аар пол парып, оол төрідерзін, Аны Иисус тіп адап саларзың. ³² Ол илбек полар, Өөркі Чайаачының Оолғы тіп адалар. Хан Худай Ағаа Давид өбекезінің хан-үлгүзін пирер. ³³ Ол хачан даа Иаковтың чонының ханы полар. Аның үлгүзі хачан даа тоозылбас-үзілбес.

— ³⁴ Че ирімнең хоных хонғалахха хайди ол ниме пол парар? — сурған ангелдең Мария.

³⁵ Ангел ағаа нандырған:

— Худай Худы, синзер киліп, Өөркі Чайаачының күзінең сини көлебизер, аннаңар төреен Паланы ах-арығ паза Худай Оолғы тіп адирлар. ³⁶ Төлі чох тіп саналчатхан Елисавет туғаның, частығ даа полза, тойлығох пол парған. Амды алтынчы айында чөрче. ³⁷ Худайның пір дее сөзі тикке пола чоғыл*.

* 1:37 Пу стихты «Худай ит полбас пір дее ниме чоғыл» тіп тее тілбестирге чарир.

– ³⁸ Мин Хан Худайның хулыбын. Син чоохтаанни ползын, – теен андада Мария.

Ангел, тізең, Мариядаң парыбысхан.

Марияның Елисаветсер килгені

³⁹ Олох кўннерде Мария, табырах ла тыхтанып, Иудей тағлығ чиріндегі саарзар алдыра чол сығыбысхан. ⁴⁰ Ол, Захарийнің туразынзар кір киліп, Елисаветнең изеннескен. ⁴¹ Елисавет Марияның изен-минді теенін ис салғандох, істіндегі палазы туғли түскен. Елисаветке Худай Худы тол парыбысхан. ⁴² Елисавет, тізең, өтіг табыснаң чоохтанған:

– Ипчілернің иң алғастығы синзін, істіндегі дее пала алғастығ!
⁴³ Хайди полдым мин, ноға Хан-пигімнің^c ічезі минзер килді?
⁴⁴ Ұннің искенімдөк, істіндегі палам даа өрінгеніне туғли түскен.
⁴⁵ Хан Худайның чоохтаан сөзінің тол парарына киртінчезін, аннаңар син часкалығзың.

Марияның Худайны саблапчатхан сарыны

- ⁴⁶ Андада Мария теен:
 – Минің чўреем Хан Худайны саблапча.
- ⁴⁷ Өрінчедір көннім Худайға, Арачылағчыма,
- ⁴⁸⁻⁴⁹ Минзер, Позының олаңай ла хулыңзар,
 көрізін айландырғаны үчўн!
 Мыннаң мындар, күстіг Худайның мағаа
 ит пирген илбек киректері үчўн,
 прай чоннар мині часкалығ тирлер!
 Аның ады ах-арығ;
- ⁵⁰ Төлдең төлге Позынаң чалтанчатханнарға
 өлчей пирче.
- ⁵¹ Ол Позының кўзінең илбек нимелер иткен:
 Улуғсырхостарны сағын чөрчеткен
 сағыстарынаң хада аңдар-мындар
 сўрглебіскен.
- ⁵² Күстіг хан-пиглерні үлгү сіреелерінең түзіріп,
 чабыстарны көдірген.
- ⁵³ Хызыхчатханнарны пай идіп,
 пайларны хуруғ холлығ халғыс салған.
- ⁵⁴ Ол, өбекелерібіске пирген сөзін тудып,
 Израиль нымысчызына полызарға килген.

55 Өбекелерібіске — Авраамға^с паза анын хақан даа
үзілбес төліне — пирген сөзін толдырған.

56 Мария, үс айға чағын Елисаветнең хада полып, ибінзер айлан
килген.

Кіреске түзірчең Иоанның төреені

57 Пала төрітчен тус чит килгенде, Елисавет оолағас таап ал-
ған. 58 Хан Худайдаң ағаа улуг өлчей түскенін ис салып, хон-
чыхтарынаң туғаннары Елисаветнең хада өрінгеннер. 59 Сигізінчі
күнінде палаа сүннет^с идерге киліп, пабазының адынаң Захарий
тіп адап саларға иткеннер.

60 Че ічезі теен:

— Чох, Иоанн тіп адап саларға кирек.

— 61 Синің туғаннарың аразында андағ аттығ пір дее кізі чо-
ғыл, — нандырғаннар ағаа.

62 Анаң, пабазынзар икіп, паланы хайди адирың килче тіп
сурғаннар. 63 Захарий, чардычах сурып алып, анда «Аның ады
Иоанн» тіп пас салған. Прайзы таңнап парған. 64 Сах андох
Захарий, пазох чоохтазар пол парып, Худайны алғап сыххан.

65 Оларның ибіре чуртапчатхан хончыхтарның прайзы хорых
парған. Пу киректеңер чоох прай Иудей тағлығ чиріне тараан.

66 Пу тылаасты искен полған на кізі, хайхап, тічен: «Кем по-
лар ни пу пала?» Төрееннең анда Хан Худай күзі пары пілдіс-
тіг полған.

Захарийнің ухаанчы сарыны

67 Иоанның пабазы Захарий, Худай Худынаң тол парыбызып
ухаанчылаан:

— 68 Өөркі Чайаачы, Израильнің Худайы, сабланзын!

Ол Позының чонына полызарға килген паза пос
чуртас пирген.

69 Ол Давид нымысчызының төлінең сыххан күстіг
Арачылағчыны^с піске пирген.

70-71 Ол пісті, ыырчыларыбыстаң арачылап,
хырт көрчеткеннердең арачылир тіп,
Хан Худай піске хас-хачанох чуртаан ах-арығ
ухаанчылары пастыра искірген.

72 Ол өбекелерібісті өлчейлирге
паза Позының ызых молчаан ундубасха сөс пирген.

- 73 Худай, піске пирчен нимеденер өбекебіс Авраамға чоохтап,
обалланып ала сөс пирген:
- 74-75 пісті ырчыларыбыстан осхыраға
паза чуртазыбыс тооза Аның алнында ах-арығ,
орта тудынып,
пирдеезінен хорыхпин,
Ағаа нымысчы поларыбысты чарадарға.
- 76 Че син, палам,
Өөркі Чайаачының ухаанчызы тіп адаларзың.
Хан Худайның алнынча парарзың:
Ағаа чолны тимнеп пирер үчүн;
- 77 Чонның арачыланызы чазыхтарынаң^с позыдыларында
полчатханын
чонға искір пирер үчүн.
- 78 Пістің Худайыбыс айаачы паза чағбан чүректіг, нооза.
Ол тигірдең арачыланыстығ таң чариин піске ысхан:
- 79 Өлімнің харасхы көлегінде чуртапчатханнарны
чарыдар үчүн,
азахтарыбысты амыр хоныхсар алдыра пастырап үчүн.

⁸⁰ Пала өскен, хылии даа тыып одырған. Ол хуу чазыда Израиль чонының алнына сығар күнге теере полған.

Иисус Христостың төреені

(Мф 1:18-24)

2 Ол күннерде Рим хағаны Август позының чиріндегі прай кізілерні, санға алып, пічікке кир саларға чахығ сығарыбысхан. ² Пу пастағы санағ Квирий Сирийнің пигі полчатхан туста иртірілген. ³ Полған на кізі позының төреен саарынзар пічікке пазынарға парған. ⁴ Иосиф, Давид төлінең паза сөөгінең полғаннар, Галилей чиріндегі Назарет тіп саардан сығып, позының чирінзер, Иудей чирінзер, Давидтің Вифлеем тіп саарынзар парған. ⁵ Иосиф ол саарзар алызарға молчасхан Мариянаң хада пічікке пазын саларға парған. Мария ол туста азах аар чөрчеткен. ⁶ Олар Вифлеемде полчатхан туста Марияның пала табар тузы чит килген. ⁷ Хончаң турада орын чох полғаннар, Мария Тун Оолғын, төрідіп, сүбүректерге ораап алып, малға от салчаң көлбее сал салған.

Ангеллер паза мал хадарчаңнар

⁸Олох чир ибiре мал хадарчаңнар чазыдағы малларын хараазын хадарчатханнар. ⁹Кинетiн оларның алнында Хан Худайның ангелi тура тўскен, Хан Худайның сабланызы, тiзең, оларға чайылған. Олар уғаа тың хорых парғаннар. ¹⁰Че ангел оларға теен:

– Хорыхпаңар. Мин сiрерге прай чонны өрiндiрер уғаа чахсы хабарны искiрчем: ¹¹пўн Давидтiң саарында сiрерге Арачылағчы төрiдi – Мессий-Христос^c Хан-пиг. ¹²Мына сiрерге танығ: сiрер сўбўректерге ораап салған Час Паланың малға от салчаң көлбеде чатчатханын таап аларзар.

¹³Кинетiн ангелнiң хыринзар тигiрнiң сирiглерi көп иде сыға салбинаң, Худайны саblandырып, хыйғы салғаннар:

– ¹⁴Сабланзын тигiрдегi Худай,
амыр хоных ползын чир ўстўндегилерге,
кемге Худай паарсапча!

¹⁵Ангеллер, хыйа парып, тигiрде чiт чөрiбiскеннерiнде, мал хадарчаңнар пос аразында чоохтасханнар:

– Вифлеемзер парып, Хан Худай искiрген нименiң хайди полғанын көр көреңер.

¹⁶Олар, улуғ маңзытта Вифлеемзер килiп, Мариянаң Иосифтi паза от салчаңда чатчатхан Час Паланы таап алғаннар. ¹⁷Аны көр салып, мал хадарчаңнар пу Час Паладаңар искiрiлген нименi оларға чоохтап пиргеннер. ¹⁸Аны искен кiзiлернiң прайзы мал хадарчаңнарның чоохтарына чапсаан. ¹⁹Мария, тiзең, ол сөстернiң прайзын, iстiнде пик тудып, хайраллаан. ²⁰Мал хадарчаңнар, искiрiлген хабарның искен-көргенни полғаны ўчўн, Худайны алғыстап, саblandырып, нандыра парыбысханнар.

Час Пала храмда

²¹Сигiзiнчi кўнiнде, сўннет итчең тус чит килгенде, iчезi тойлығ полғалаххаох, ангел пирген Иисус тiп атнаң Час Паланы адап салғаннар.

²²Мариянаң Иосиф, Моисей Чахий^c хоостыра, посты арығланчаң кўннер чит килгенде, Иисусты, Иерусалимзер Хан Худайға көзiдерге ағыл килгеннер. ²³Хан Худайның Чахий хоостыра тун ир паланың полғаны ла Худайға чарыдыларға кирек полған. ²⁴Иди, Хан Худайның олох Чахий хоостыра, iкi сас алай iкi иб тахырах палазын тайыға саларға кирек полған.

²⁵ Ол туста Иерусалимде Симеон тіп кізі чуртаан. Ол Худайға киртінчеткен арыҥ чүректіг кізі полған. Ол Худайның Израильге полызарын сахтапчатхан, Худай Худы, тізең, анда полған. ²⁶ Худай Худы ағаа, Мессий-Христос Хан-пигни көріп албаанда, үребессің тіп ухаанчылаптыр. ²⁷ Худай Худының устаанынан Симеон храмзар килген. Паба-ічезі Час пала Иисусты, Моисей Чахиинның кибірін толдырарға тіп, пеер ағыл килгенде, ²⁸ Симеон, Иисусты холына алып, Худайны алғап, чоохтанған:

– ²⁹ Амды, Өөркі Чайаачы, пирген сөзіңни тудып,
нымысчыңны амырнаң позытчазың.

³⁰⁻³¹ Син, прай чоннарның көзіне тимнеп,
ысхан арачыланысты позымның хараамнаң көрдім:

³² Ол Синің Израиль чоңына сабланыс ағылар
паза прай пасха чоннарға піліс пирчеткен чарых полар.

³³ Симеонның Паладаңар чоохтаан нимелеріне Иосифнең Иисустың ічезі тың чапсааннар. ³⁴ Симеон, оларны алғап, Мария, Иисустың ічезіне, чоохтанған:

– Пу Час Паланың үчүн Израильде көп кізі төбін дее түзер, пөзік тее көдірілер, Аннаң үчүн көп кізі, тартызып, ³⁵ істілеріндегі сағыстарын тастына сығарар. Синің дее көксіңче, Мария, ачырғас, чітіг хылыс чили, иртер.

³⁶ Анда Асир төлінең сыххан Фануилнің хызы улғаат парған ухаанчы ипчі Анна полған. Хоных хонып, ирінең читі ле чыл чуртаан, ³⁷ амды, тізең, сигізон төрт чазын апарчатхан өкіс ипчі, храмнаң парбин, ораза тудып, пазырып, Худайның үчүн хараа-күнөрте хайынған. ³⁸ Олох туста ол, оларзар пас килип, Хан Худайны саблаан паза Иерусалимні арачылырын сағыпчатхан кизілерге Иисустанар чоохтаан.

³⁹ Иосифнең Мария, прай нимені Хан Худайның Чахии хоостыра ит салып, саарларынзар – Галилей чиріндегі Назаретсер айлан килгеннер. ⁴⁰ Иисус, өзіп, көңні тыып, хыйғадаң хыйға полып одырған, Худайның паарсазы Анынаң хада полған.

Иисус Оолағас храмда

⁴¹ Чыл сай Иисустың паба-ічезі Иерусалимзер Пасха тіп үлүкүнге^c чөрченнер. ⁴² Иисусха он ікі час тол парғанда, олар ідөк кибір хоостыра Иерусалимзер үлүкүнге парғаннар. ⁴³ Ұлүкүн күннері тоозылғанда, Иисустың паба-ічезі ибзер наныбысханнар,

Иисус Оолағас, тізең, Иерусалимде халған. Иосиф паза Иисустың ічезі анзын сизинмееннер. ⁴⁴ Олар Иисусты пасха кізілернең хада килче тіп сағынғаннар, күн тооза парып, олар Аны туған-таныстар аразында тілеп сыхханнар. ⁴⁵ Че кізілер аразында таппин, Аны тілеп ала, Иерусалимзер нандыра айланғаннар. ⁴⁶ Ұзінчі ле күнінде Иисусты храмда таап алғаннар. Ол, үгретчілер аразында одырып, оларны истіп, сурығлар сурастырғлаан. ⁴⁷ Иисусты истіпчеткеннернің прайзы Аның хыйғазына паза нандырығларына чапсаан. ⁴⁸ Иисусты көр салып, паба-ічезі таңнап парғаннар. Ічезі Ағаа чоохтанған:

– Палам! Ноға Син пісті іди итчезің? Піс Пабаңнаң хада, Сині тілеп, уғаа тың сағыссырадыбыс.

– ⁴⁹ Нимее Мині тілирге кирек полған? Мағаа Пабамның туразында поларға кирек полчатханын пілбеезер бе? – нандырған оларға Иисус.

⁵⁰ Че олар Иисустың чоохтанған сөстерін піл полбааннар.

⁵¹ Иисус оларнаң хада, чолға сығып, Назаретсер айлан килген. Ол паба-ічезінің чооғын исчен. Ічезі, тізең, Иисустың прай сөстерін чүреенде хайраллаан. ⁵² Иисус, өскеннең өзіп, хыйғадаң хыйға улып одырған. Худайның даа, кізілернің дее көңніне кірген.

Кіреске түзірчең Иоанның үгредии

(Мф 3:1-12; Мк 1:1-8; Ин 1:19-28)

3 Рим хағаны Тиверий он пизінчі чылы үлгүде одырчатхан туста, Иудей чирінде Понтий Пилат пастых полған, Галилей чирінде Ирод хан полған, аның харындазы Филипп, тізең, Итурей паза Трахонит чирлерінде хан полған. Лисаний Авилений чирінде хан полған. ² Иерусалимде Аннанаң Кайафа иң улуғ абыстар полған туста, хуу чазыда Худай Позының сөзін Захарийнің оолғына – Иоаннға ысхан. ³ Иоанн, Иордан суғның ибіркізіндегі прай чирлерче чөріп, кізілерні кіреске түзерге^c паза Худайзар айланарға хығырған. Андада оларның чазыхтары поэдылар тіп үгреткен. ⁴ Анзы ухаанчы Исайинің пічиінде пазылғанни полған:

Хуу чазыда кем-де кізі үнінең тың хысхырча: «Хан Худайға чол тимнеп пиріңер, көні идіңер Аның чолларын. ⁵ Полған на ойым тол парзын, полған на тағ паза тигей тұс пол парзын, игір чоллар көні пол парзыннар, оймахтығ чоллар түзел парзыннар. ⁶ Худай арачылапчатханын прай чон көрер».

⁷ Иоанн позынзар кіреске түзерге чыылчатхан чонға теен:

– Чылан төлі! Кем сіерге Худай ысчаң чарғыдан тизіп аларзар тіп чоохтап пирген? ⁸ Чазыхтарыңнаң хыйа полчатханнарынны кизілер көрер иде, турыстыҥ киректер идінер. Пос аразында «Пістің пабабыс Авраам» тирге сағынманар даа. Тіпчем сіерге, Худай Авраамға пу тастардаң даа палалар чайап полар. ⁹ Мына, ағастар төзін кизе сабар палты чатча. Чахсы чистек пирбинчеткен полған на ағас, кизе сабылып, отха тасталар.

– ¹⁰ Піске чи ниме идерге кирек? – сурғаннар аннаң кизілер.

– ¹¹ Кемнің ікі көгенее пар, пірсін көгенее чох кизее пирибісін. Кемнің чічең ниме пар, идөк үлес турзын, – нандырған Иоанн.

¹² Албан чығчаңнар^c даа, кіреске түзерге киліп, тееннер:

– Ыгретчи! Піс чи ниме идерге кирекпіс?

– ¹³ Кизілерден синінен артых пір дее ниме хыспаңар, – нандырған Иоанн.

– ¹⁴ Піс чи ниме идерге кирекпіс? – сурғаннар аннаң чаачылар даа.

– Пірдезінен күснен дее, чой хопнаң даа идерге полып, ахча хыспаңар, чал ахчаңарға даа чөпсінінер, – нандырған Иоанн.

¹⁵ Кизілер, ізеністе сағып турчадып, Иоаннаңар пос алынча «Ол – Мессий-Христос па таң?» тіп сағынғаннар. ¹⁶ Иоанн прайларына нандырған:

– Мин сіеррні суғнаң кіреске түзірчем. Че соомча Килчеткені миннең хай хай улуғ. Мин Аның өдігінің паан даа систерге турыстыҥ нимеспін. Ол сіеррні Худай Худынаң паза отнаң кіреске түзірер. ¹⁷ Аның сарғаазы холында, Ол пуғдайын, сарғабызып, аңмарынзар чыып салар. Сызырны, тізең, успас отнаң өртебизер.

¹⁸ Мыны даа, мыннаң даа пасхазын Иоанн, чонны үгредіп, искірген.

¹⁹ Иоанн, Ирод ханны, Иродиаданан, харындазының ипчізінен, чуртапчатханы паза аннаң даа пасха хомай киректері үчүн, пыролачаң. ²⁰ Соонаң, тізең, Ирод хан, Иоанны харибге чаап салып, поэнының хомай киректеріне ам даа пірні хосхан.

Иисустың кіреске түскені

(Мф 3:13-17; Мк 1:9-11)

²¹ Прай чон кіреске түскен соонда, Иисус таа кіреске түскен. Ол пазырчатхан туста, тигір азыл парған, анаң ²² Худай Худы,

тахырах осхас хусха айлан парып, тигірден Аның үстүне түс килген. Тигірден, тізең, үн истілген:

– Син Минің хынған Оолғымзың, Син минің көңніме тың кірчезің!

Иисустың өбекелері

(Мф 1:1-17)

²³ Иисус Позының үгредиин пастапчатханда, Ағаа отыс час полған. Кізілер Иисусты Иосифтің оолғы тіп сағынғаннар. Иосиф, тізең, Илийнің оолғы полған, ²⁴ Илий – Матфаттың оолғы, Матфат – Левийнің оолғы, Левий – Мелхийнің оолғы, Мелхий – Ианнайның оолғы, Ианнай Иосифтің оолғы полған. ²⁵ Иосиф, тізең – Маттафийнің оолғы, Маттафий – Амостың оолғы, Амос – Наумның оолғы, Наум – Еслимнің оолғы, Еслим Наггейнің оолғы полған. ²⁶ Наггей, тізең, – Маафтың оолғы, Мааф – Маттафийнің оолғы, Маттафий – Семейнің оолғы, Семей – Иосифтің оолғы. Иосиф Иуданың оолғы полған. ²⁷ Иуда – Иоаннанның оолғы, Иоаннан – Рисайның оолғы, Рисай – Зоровавельнің оолғы, Зоровавель – Салафиильнің оолғы, Салафииль Нирийнің оолғы полған. ²⁸ Нирий – Мелхийнің оолғы, Мелхий – Аддийнің оолғы, Аддий – Косамның оолғы, Косам – Елмодамның оолғы, Елмодам Ирнің оолғы полған. ²⁹ Ир – Иосийнің оолғы, Иосий – Елиезернің оолғы, Елиезер – Иоримнің оолғы, Иорим – Матфаттың оолғы, Матфат Левийнің оолғы полған. ³⁰ Левий – Симеонның оолғы, Симеон – Иуданың оолғы, Иуда – Иосифтің оолғы, Иосиф – Ионанның оолғы, Ионан Елиакимнің оолғы полған. ³¹ Елиаким – Мелеаның оолғы, Мелеа – Маинанның оолғы, Маинан – Маттафаның оолғы, Маттафа – Нафанның оолғы, Нафан Давидтің оолғы полған. ³² Давид – Иессейнің оолғы, Иессей – Овидтің оолғы, Овид – Воозтың оолғы, Вооз – Салмонның оолғы, Салмон Наассонның оолғы полған. ³³ Наассон – Аминадавтың оолғы, Аминадав – Арамның оолғы, Арам – Есромның оолғы, Есром – Фарестің оолғы. Фарес Иуданың оолғы полған. ³⁴ Иуда – Иаковтың оолғы, Иаков – Исаактың оолғы, Исаак – Авраамның оолғы, Авраам – Фарриннің оолғы, Фаррин Нахорның оолғы полған. ³⁵ Нахор – Серухтың оолғы, Серух – Рагавтың оолғы, Рагав – Фалектің оолғы, Фалек – Евернің оолғы, Евер Саланың оолғы полған. ³⁶ Сала – Каинанның оолғы, Каинан – Арфаксадтың

оолғы, Арфаксад – Симнің оолғы, Сим – Нойның оолғы, Ной Ламехтің оолғы полған ³⁷ Ламех – Мафусалның оолғы, Мафусал – Енохтың оолғы, Енох – Иаредтің оолғы, Иаред – Малелейнің оолғы, Малелей Каинанның оолғы полған. ³⁸ Каинан – Еностың оолғы, Енос – Сифтің оолғы, Сиф – Адамның оолғы, Адам Худай оолғы полған.

Иисустың хуу чазыда хычаландыртханы

(Мф 4:1-11; Мк 1:12-13)

4 Иисус, Худай Худынаң тол парып, Иордан суғдаң айлан килгенде, Худай Худы Аны хуу чазызар апарған. ² Анда Ол, сайтанға^c хычыхтаныстарнаң сынадып ала, хырых кўн полған. Ол кўннер ирткен тусха Иисус, пір дее ниме чібин, тың астап парған.

³ Андада сайтан ағаа теен:

– Син, Худай Оолғы полчатсаң, пу тасха халасха айлан парға чахығ пир.

– ⁴ Худай Пічиинде^c піди пазыл парған: «Кізі чалғыс халаснаң на нимес, че Худайның полған на сөзінең дее чуртидыр», – нандырған ағаа Иисус.

⁵ Андада сайтан, Аны пөзік таға сығарып, чир үстүндегі прай хан-чирлерін Ағаа пір-ікі ле көзіт пиріп, ⁶ теен:

– Мин пу чир үстүнің прай үлгүзін паза ис-пайын Сағаа пирербін. Ол мағаа пирілген, мин, тізең, аны, кемге хынзам, ағаа пирербін. ⁷ Мағаа пазырзаң, пу ниме прай Сини полар.

– ⁸ Хыйа пар Миннен, сайтан. Худай Пічиинде піди пазыл парған: «Хан Худайына пазыр паза Аның на нымысчызы пол», – нандырған ағаа Иисус.

⁹ Анаң сайтан, Аны Иерусалим саарзар апарып, храмның хырында турғыс салып, теен:

– Худай Оолғы полчатсаң, мыннаң чирзер сегірібіс. ¹⁰⁻¹¹ «Худай Позының ангеллеріне Сині арачылирға чахығ пирер, олар, тізең, Сині, азахтарыңны тасха теертпин дее, холға хаап, апарлар», – тіп пазылған нимес пе зе?

– ¹² Пічікте чоохталча: «Худайыңны – Өөркі Чайаачыны – сынаба», – нандырған ағаа Иисус.

¹³ Сайтан Иисусты, прай саринаң сыныхтап, хычыхтандыра-рын тоос салып, сағам Иисустаң хыйа парыбысхан.

Галилей чирінде үгреткені

(Мф 4:12-17; 13:53-58; Мк 1:14-15; 6:1-6)

¹⁴ Иисус Галилей чирінзер Худай Худының күзінде айлан килген. Аннанар хабар прай чирге тарап парыбысхан. ¹⁵ Ол синагогаларда^c кізілерні үгрет чөрген, прайзы Аны саблаан.

¹⁶ Иисус өскен чирінзер, Назарет саарзар, айлан килген, субботада, мының алнындагох чили, синагогазар парып, Худай Пічиин хығырарға турған. ¹⁷ Ағаа ухаанчы Исайинің пічиин пиргеннер. Иисус, пічікті азып, пу орынны таап алған:

¹⁸ «Худай Худы Минде,
Ол Мині, чох кізілерге Чахсы Хабарны искілер үчүн,
талап алған.

Уйан чүректіглерні имнебізер үчүн,
пиктегегілернің позып аларларын паза харах
чохтығларның көр поларларын искілер үчүн,
пазындыртчатханнарны осхырар үчүн,

¹⁹ Хан Худайның паарсас чылы килді тіп искілер үчүн
Мині ысхан».

²⁰ Анаң Ол, пічікті чабызып, храмдағы нымысчаа аны пирібізіп, одыр салған. Синагогадағыларның прайзы Андар харах албин көрген. ²¹ Ол, тізең, кізілерге теен:

– Пічікте пазылған паза сірер искен ниме пүүн сірернің алнынарда тол парды.

²² Прайзы Ағаа тың чөпсінген, Аның чоохтанған паарсах сөстеріне, тізең, тың хайхаан:

– Иосифтің оолғы нимес пе зе ол? – сурастырғлааннар.

²³ Иисус оларға теен:

– Сірер Мағаа «Имчі! Позыңны имнеп ал!» тіп сөспекті хайди даа чоохтирзар. Ідөк сірер Мағаа тирзер: «Капернаумда иткен нимелеріңні искебіс, мында даа, позыңның төреен чирінде, ит оларны».

²⁴ Анаң хосхан:

– Сынны тіпчем сірерге, пір дее ухаанчыны пос чирінде чахсы удурлабинчалар. ²⁵ Сынны чоохтапчам сірерге, Илияның тузында, хақан үс чыл чарым нанмыр чағбин турғанда, прай чирде улуғ өзөгис полғанда, Израиль чирінде көп өкіс ипчі полған.

²⁶ Худай ол өкіс ипчілернің пірдеезінзер Илияны ыспаан, че Сидон чиріндегі Сарепта саарда чуртапчатхан өкіс ипчізер ле ысхан.

²⁷ Ухаанчы Елисейнің тузында даа Израильде чызығ палығлығ

кізі көп полған, че Сирий чирінең килген Нееманнаң пасха пір-деезі ходырдаң имнен полбаан.

²⁸ Пу сөстерні истіп, синагогадағыларның прайзы уғаа тың чабаллан сыххан. ²⁹ Олар, тура хонып, Иисусты, саардаң сығара сүрібізіп, саар турчатхан тағның пазынзар апарып, чікім хайдаң іде сазыбызарға иткеннер. ³⁰ Че Иисус кізілер аразынча иртіп парыбысхан.

Иисус Капернаумда чабал хутты сығара сүрче

(Мк 1:21-28)

³¹ Иисус, Галилей чиріндегі Капернаум саарзар киліп, субботада кізілерні үгреткен. ³² Иисустың сөзі күстіг полғаннар, Аның үгредиине хайхасханнар. ³³ Синагогада чабал хутха хаптырған кізі полған. Ол тың хысхырған:

– ³⁴ Хыйа чөр! Синің пісте ноо киреендір, Назареттең сыххан Иисус? Пісті чох идерге килдің нимес пе зе? Кем полчатханыңны пілчем мин, Син Худайның Ах-арығ кізізі полчазың!

³⁵ Че Иисус хутха хатығ чоохтанған:

– Сым пол, сых аннаң!

Андада чабал хут, ол кізіні синагога ортызында андара сазып, ағаа пір дее хомай нима итпин, аннаң сых чөрібіскен. ³⁶ Прайзы, алаң ас парып, пос алынча чоохтасхлаан:

– Хайдағ андағ нима полчаң пу? Пу кізі поэның үлгүзінең паза күзінең чабал хуттарға чахығ пирче, олар, тізең, сых чөрібісчелер.

³⁷ Иисустанар хабар прай ибіркі чирлерге тарап парған.

Иисус кізілерні имнебісче

(Мк 1:29-39)

³⁸ Синагогадаң сығып, Иисус Симон теен кізінің чуртына кірген. Симонның хазинезі, тізең, туданнаң аар ағырчатхан. Иисустан ағаа польс пирерге сурынғаннар. ³⁹ Иисус, хыринзар пас киліп, туданға тохтап парарға хатығ чоохтанған, анзы ипчіні поэдыбысхан. Сах андох ипчі, тур киліп, оларның алны-соона хайын сыххан.

⁴⁰ Күн хончатхан туста Андар аймах-пасха ағырығларнаң ағырчатхан кізілерні ағылғаннар. Ол, полған на ағырығ кізізер холларын салып, имнебіс турған. ⁴¹ Көп кізідең чабал хуттар «Син Мессий-Христоссың, Худайның Оолғызың!» тіп хысхырызып ала, сыға хон турғаннар.

Че Иисус оларны, Позының Мессий-Христос полчатханын пилчеткеннерін чоохтирға пирбин, тымылдырыбыс турған.

⁴² Иртенінде Иисус, тасхар сығып, ээн чирзер парыбысхан. Чон, тізең, Аны тілеп чөрген. Таап алып, Аны, постарынаң пасха чирзер поэыдарға хынмин, тутханнар. ⁴³Че Иисус оларға теен:

– Мин Худай хан-үлгүзіненер Чахсы Хабарны пасха даа саарларда искірерге кирекпін. Аның үчүн Худай Мини ысхан нооза.

⁴⁴ Ол Галилей чиріндегі синагогаларда үгрет чөрген.

Иисустың пастағы үгретчелерінеңер

(Мф 4:18-22; Мк 1:16-20)

5 Пирсінде Иисус Галилей чиріндегі Геннисарет көлнің хазында турчатхан. Кізілер, тізең, Худай сөзін истерге тіп, Аннаң ибіре хыстынысханнар. ² Иисус көлнің хазында ікі кимені көр салған, палыхчылар, тізең, кимелерінең сығып, сөзірбелерін чуупчатханнар. ³ Иисус, пир кимее сығып алып, анзы Симонни полған, чардаң оортах арах чүс парыбызарға сурынған, анаң, одырып алып, чонны кимедең үгреткен. ⁴ Үгретерін тоос салып, Симонға теен:

– Тирең чирзер парып, сөзірбелеріңни, палых тударға, суға кире тастабызыңар.

– ⁵ Үгретчи! Піс, хараа тооза тоғынып, пир дее ниме тут полбаабыс. Че Синің сөзіңни истіп, сөзірбелеріңни суға тастирбын, – нандырған Иисусха Симон.

⁶ Иди идіп, олар уғаа көп палых тудып алғаннар, сөзірбелері палыхха талалар пазы полған. ⁷ Андада олар пасха кимедегі арғыстарына, полызарға килзіннер тіп, сағба пиргеннер. Тігілері, чүс киліп, ікі кимее толдыра палых салыбысханнарында, кимелері суға пат сыхханнар. ⁸ Аны көр салып, Симон-Пётр, Иисустың алнында тізекке түзіп, чоохтанған:

– Хан-пигім! Мин чазыхтығ кізібін, хыйа пар миннең!

⁹ Симон-Пётр паза аннаң хада полғаннар ол син палых тудып алғаннарына тың үрүк парғаннар. ¹⁰ Симонның хада тоғынчатхан арғыстары – Зеведейнің ооллары Иаковнаң Иоанн – даа үрүк парғаннар. Андада Иисус Симонға теен:

– Хорыхпа, мыннаң мындар син пуох ондайнаң кізілерні тударзың.

¹¹ Олар, ікі кимені чарға сығара тарт салып, прай нимелерін халғызып, Иисустың соонча пар сыхханнар.

Иисус ходырлыг кизіні имнебісче

(Мф 8:1-4; Мк 1:40-45)

12 Пирсінде Иисус пир саарда полған, анда Ағаа прай иди чызыг палығлыг кизи учурап парған. Ол кизи, Иисусты кор салып, тундере тuzип, алданған:

– Хан-пигим! Хынзаң, мини арыглап поларзың.

– 13 Йа, хынчам, – тip ала, холын, сунып, ол кизее теертибискен Иисус.

– Арыг пол пар!

Сах андох ол кизиниң чызыг палии чох пол парған. 14 Андада Иисус ағаа чахаан:

– Пар, пирдеезине пир дее ниме чоохтаба. Че чазылғанынны абысха козит. Анаң, арығланып алғанынны прайзының алнында киречилеп, Моисей чахаанни тайыг сал.

15 Иисустаңар тылаас уламох тың тараан. Аны истип аларға паза постарының ағырығларынаң имненип аларға уғаа коп кизи кил турчаң. 16 Иисус, тизең, кизи чох чирлерзер парып, пазырчаң.

Хыймыран полбинчатхан кизіні имнебізип,***пырозын тастапча***

(Мф 9:1-8; Мк 2:1-12)

17 Пирсінде Иисус угредиг иртирчеткенде, Галилей чириниң паза Иудей чириниң полған на аалынаң паза Иерусалимнең килглеен фарисейлернең^c Моисей Чахии пилигчилери мындох одырғлааннар. Хан Худайның имнечең кuzи Аннаң хада полған. 18 Мына нинче-де кизи ит-сöögи пос-пас кизини төзек-частыгынаң хадох ағыл килдилер. Аны туразар кирип, Иисустың алнында сал саларға харасханнар. 19 Че чон тығылызына аны кизилер аразынча апар полбин, тура хырына сыгып, хырын кизекти сайабызып, ағырыг кизини төзегинең хадох Иисустың алнынзар тuzиргеннер. 20 Иисус, оларның андаг киртинистерин корип, ағырыг кизее чоохтанған:

– Чазыхтарың позыдылчалар.

21 Моисей Чахии пилигчилери паза фарисейлер, аны истип, пос аразында узургеннер:

– Кем полчаң пу Худайны нимее салбинчатхан кизи? Кем чазыхтарны позыт поладыр? Чалгыс Худай ла нимес пе зе?

22 Иисус, оларның сағыстарын сизинип, теен:

– Ноға чүрекерінде андағ сағыстар ал чөрчезер? ²³Хайзын тирге оой: «Чазыхтарың позыдылчалар» алай ба «Турып, пас чөр?» ²⁴Кізі Оолғының^c пу чирде чазыхтарны позыдар ұлгүзі паны амох сірерге көзідем.

Анаң Ол ит-сөөгі пос-пас кизе теен:

– Тіпчем сағаа: тур, төзек-частығың алып, ибінзер пар.

²⁵Сах андох ол кізі, оларның алнында тура хонып, чатхан төзек-частығын алып, Худайны саблап ала, наныбысхан. ²⁶Хорых-ханнарына прайзы алаң ас парған, анаң Худайны саблап ала, улуғ чочыныста чоохтасхлааннар: «Пүүн піс уғаа хайхастыг^c нимелер көрдібіс».

Иисустың Левийні хығырғаны

(Мф 9:9-13; Мк 2:13-17)

²⁷Аның соонаң Иисус, турадаң сых киліп, албан чығчаң Левий теен кізінің тоғыста одырчатханын көр салып, теен:

– Минің соомча пар.

²⁸Левий, тур киліп, прай нимені тастап, Иисустың соонча парған.

²⁹Иисусты ибінзер хығырып, Левий улуғ той идібискен. Анда албан чығчаннар даа, пасха даа кізілер көп полғаннар. ³⁰Моисей Чахии пілігчілері паза фарисейлер, тізең, перінізіп, Иисустың үгренчілеріне чоохтанғаннар:

– Ноға сірер албан чығчаннарнаң паза чазыхтыг кізілернең хада, азыранып, ісчезер?

³¹Иисус оларға нандырған:

– Хазых кізілер нимес, че ағырығлар имчіні кирексидірлер.

³²Мин арығ чүректіг кізілерні нимес, че чазыхтығларны, чазыхтарынаң хыйа ползыннар тіп, хығырарға килгем.

Ораза тудардаңар суруғ

(Мф 9:14-17; Мк 2:18-22)

³³Олар, тізең, Иисустаң сурғаннар:

– Ноға Иоанның үгренчілері, удаа ораза тудып, пазырчалар. Фарисейлернің дее үгренчілері идөк итчелер. Синің үгренчілерің, тізең, азыранчалар паза ісчелер?

³⁴Иисус оларға нандырған:

– Ипчі алчатхан оол хадада, тойға килген аалчыларны ораза туттыр поларзар ба? ³⁵Че хоных хончатхан оолны оларның

арзынаң апарыбызар кўннер килзе, ана андада, ол кўннерде, олар ораза тударлар.

³⁶ Пу даа кип-чоохты^с Иисус оларға чоохтап пирген:

– Пирдеезі, наа кип-азахтаң ис талап, иргі кип-азахха намачы салбинча. Иди итсе, наа даа кип-азах талалар, иргі дее кип-азахха наа кип-азахтаң иділген намачы чарабас. ³⁷ Пирдеезі наа арағаны иргі торсыхха урбинча. Иди итсе, наа араға иргі торсыхты тали тартыбызар, андада араға даа төгіл парар, торсых таа нимее чарабас пол парар. ³⁸ Наа араға наа тууп торсыхха урыларға кирек. Андада анзы даа, мынзы даа хайраллал халар. ³⁹ Ёр турған арағаны іскен соонда, пирдеезі наа арағаны ізерге хынмас. Ёр турған араға артых, тир ол.

Кізі Оолғы суббота кўннің ээзі

(Мф 12:1-8; Мк 2:23-28)

6 Пасха тіп үлүкүн соондағы ікінчі кўнде, пастағы субботада, Иисус тамах өсчөткен хырача парчатхан. Ёгрөчөліері, тізең, пазахтарны үзе тартып, айаларында ууп алып, ёреннерін чеенер. ² Фарисейлернің хай піреезі оларға чоохтанған:

– Сірер ноға Субботада итпөчөң нимені итөезер?

³ Иисус оларға нандырған:

– Давид, позы паза хада полған чоңы астап парғанда, ниме иткенін хығырбаазар ба? ⁴ Хайди ол, Худай туразынзар кіріп, абыстардаң пасха пір дее кізі чиирге чарабинчатхан тайығ халастарын, алып, позы даа чеен, хада полған кізілерге дее пирген.

⁵ Анаң оларға теен:

– Кізі Оолғы субботаның даа ээзі.

Холы хуруп парған кізіні субботада имнебіскені

(Мф 12:9-14; Мк 3:1-6)

⁶ Паза пір субботазында Иисус, синагогазар кіріп, кізілерні ёгрөткен. Анда оң холы хуруп парған кізі полған. ⁷ Моисей Чачии пілігчөліері паза фарисейлер, пыролачаң ниме табарға полып, субботада пірее кізіні имнир бе ни тіп, Иисусты китееннер. ⁸ Че Иисус, оларның сағыстарын піліп, холы хуруп парған кізее теен:

– Турып, чоң алнына сых!

Ол кізі, турып, алнынзар сыххан. ⁹ Андада Иисус оларға теен:

– Сурыбызимдах сірерден, суббота кўнде чохсы алай чабал ниме идерге чарир ба? Кізі тынын ал халчаң ма алай чох итөөң ме?

Олар пір дее ниме чоохтанмааннар.

¹⁰ Иисус, ибіре көрібізіп, пайаағы кізее чоохтанған:

– Холынны сун.

Ол кізі іди иткендөк, Аның оң холы, пірсіөк осхас, хазых пол парған. ¹¹ Моисей Чахии пілігчілері паза фарисейлер, чабаллары тың тут парып, Иисусты хайди идібісчең тіп, постары алынча чоохтасхлааннар.

Он ікі илчіні таллааны

(Мф 10:1-4; Мк 3:13-19)

¹² Олох күннерде Иисус пазырарға тағзар сыххан. Хараазын Худайға пазырып иртірген. ¹³ Таң чарып килгенде, тізең, Иисус, үгренчілерін хығырып алып, олардаң он ікізін таллап, илчілер^с тіп адап салған: ¹⁴ Пётр тіп ат-сола алған Симонны, аның Андрей харындазын, Иаковнаң Иоанны, Филиппнең Варфоломейні, ¹⁵ Матфейнең Фоманы, Алфейнің оолғын Иаковты паза Зилот тіп солалығ Симонны, ¹⁶ Иаковтың оолғын Иуданы паза соонаң Иисусты садыбысхан Иуда Искаріотты.

Иисустың үгреткені паза имнеені

(Мф 4:23-25)

¹⁷ Оларнаң хада тағдаң ин киліп, Иисус пір түс чирде турыбысхан. Көп үгренчілері паза Иудей чирінең, Иерусалимнең, талай хазындағы Тир паза Сидон саарлардаң даа илееде көп кізі мында турыбысхан. ¹⁸ Олар, Иисусты истіп, ағырығларынаң имненіп аларға килгеннер. Чабал хуттарға иреелеттірчеткеннер дее имненіп алғаннар. ¹⁹ Иисустаң тарапчатхан күс прайзын имнебісчеткенненер, кізілернің полғаны ла Ағаа холын теертібізерге харасхан.

Алғас паза харғас

(Мф 5:1-12)

²⁰ Иисус, харахтарын үгренчілерінзер көдіріп, чоохтанған:

– Часкалығзар, Хан Худайны киректепчеткеннер,
Худай хан-чирі^с сірерни.

²¹ Часкалығзар, амды өзөкчеткеннер,
сірер тосхынарзар.

Часкалығзар, амды ылғапчатханнар,
сірер хатхырарзар.

- 22 Часкалығзар сірер, хачан кізілер сірерні
Кізі Оолғы үчүн пу харахнаң көрбинчетселер,
сұрчетселер, сөклепчетселер,
сірернің адынарны хомайлапчатсалар.
- 23 Ол күнде сірер өрініңер паза чалахай полиңар.
Тигірде сірерні илбек төлег сағыпча. Пу кізілернің
өбекелері ухаанчыларға сах іди иткеннер.
- 24 Че хыйал сірерге, пайлар!
Сірер постарыңа часхарысты амох алып алғазар.
- 25 Хыйал сірерге, амды тох чөрчеткеннер!
Соонаң астап чөрерзер нооза.
Хыйал сірерге, амды хатхырысчатханнар!
Соонаң, ылғап, сыхтазарзар нооза.
- 26 Хыйал сірерге, прай кізілер сірерденер чахсы
ла чоохтасчатсалар.
Оларның өбекелері чой ухаанчыларны идөк ит
турғаннар нооза.

Хыныстаңар чахығ

(Мф 5:38-48; 7:12)

²⁷ Мин, тізең, сірерге, Мині исчеткеннерге, тіпчем: ырычыларыңа хыныңар, сірерні хырт көрчеткеннерге чахсы ит турыңар. ²⁸ Сірерні харғапчатханнарны алғап турыңар, сірерні хыйыхтапчатханнарның үчүн пазыр турыңар. ²⁹ Пір наағыңнаң сапхан кізее, ікінчі дее наағыңны тут пир. Кибіңні пыласчатхан кізее, көгенеңні дее алчатса, тоғырланма. ³⁰ Синнең пірее ниме сураан кізілернің полғанына ла пир тур, алған кізідең, тізең, нандыра сурба. ³¹ Кізілер сірерге хайди хылынзыннар тіп сағынчазар, сірер дее оларға іди хылын турыңар.

³² Сірерге хынчатханнарға хынчатсаңар, аның үчүн хайдағ алғыс кирек сірерге? Чазыхтығлар даа постарыңа хынчатханнарға іди хынадырлар. ³³ Постарыңа чахсы итчеткеннерге чахсы ит турзаңар, аның үчүн хайдағ алғыс кирек сірерге? Чазыхтығлар даа іди идедірлер нооза. ³⁴ Ахчаны даа нандыра айландыр полар ла кізее өдіске пирчетсеңер, аның үчүн хайдағ алғыс кирек сірерге? Чазыхтығлар даа, чазыхтығлардаң ахчаны пиргенөк синде нандыра аларға ізеніп, өдіске пиредірлер нооза. ³⁵ Че сірер, ырычыларыңа хынып ала, чахсы ит турыңар. Пір дее ниме нандыра сағыбин, өдіске пир турыңар. Андада сірерге илбек төлег полар.

Өөркі Чайаачының палалары поларзар. Ол чахсаа чыхсынаң нандырбинчатханнарға даа, чабалларға даа паарсидыр нооза. ³⁶ Аннанар Пабаңар хайдағ паарсах, сах андағоҥ паарсах полыңар.

Пасха кізілерні чарғылабаңар

(Мф 7:1-5)

³⁷ Чарғылабаңар, сірерні дее Худай чарғылабас, пыролабаңар, Худай даа сірерні пыролабас; пыроларын тастаңар, Худай даа пыроңарны тастир. ³⁸ Пир турыңар, Худай даа сірерге пирер: көп иде, тыхталдыра, үүлдіре, синінең азыра хучахтарыңа урылар. Хайдағ синнең синирзер, Худай даа сірерге олох синнең синир нооза.

³⁹ Иисус оларға пір кип-чоох чоохтап пирген:

– Харах чох кізі харах чохты ал чөр полар ба? Олар ікізінең оймахха түс парарлар нимес пе зе? ⁴⁰ Ёгренчі ёгретчіден улуғ пола чоғыл, че ёгреніп алза, полғаны ла поэының ёгретчізіне төөй пол парар. ⁴¹ Ноға син харындазыңның хараандағы сігенні дее көр саладырзың, поэыңнинда, тізең, төгені дее сизіне чоғылзың? ⁴² Хайди син, поэыңның хараандағы төгені көрбин, харындазына: «Харындас, хараандағы сігенні сығарыбызим», – тіп полчазың? Чойырхоссың син! Пурун поэыңның хараандағы төгені ал тастабыс, андада харындазыңның хараандағы сігенні хайди сығарарын көрерзің.

Ағас чистегінең таныстығ

(Мф 7:17-20; 12:34-35)

⁴³ Чахсы ағас хомай чистек пирбинче, хомай даа ағас чахсы чистек пирбинче. ⁴⁴ Полған на ағастың хайдағ полчатханын чистегінең піледірлер, хазалчых харағаннан харағат чистегін теербинчелер, сырып ағастаң даа нымырт чығбинчалар. ⁴⁵ Чахсы кізі поэының чүреенде чыылған чахсыдаң чахсыны сығарадыр, хомай кізі, тізең, чүреендегі хомайның чыындызынаң хомайны сығарадыр. Чүректе чыылған ниме кізінің тілінде поладыр.

Чоох исчеткен паза испинчеткен кізідеңер

(Мф 7:24-27)

⁴⁶ Ноға сірер Мини «Хан-пигім! Хан-пигім!» тіпчезер, че Мин чоохтаан нимені толдырбинчазар? ⁴⁷ Минзер килчеткен, Минің сөстерімні исчеткен паза оларны толдырчатхан кізі кемге төөй

полчатханын сіерге чоохтап пирербін. ⁴⁸ Анзы, тураны пүдирчедіп, чирні тирең хасхан, төстігін пик тасха салған кізее төйй. Тура пик таста турчатханнаңар, суғ тазып, ол тураа урунғанда даа, аны орнынаң тибірет полбаан. ⁴⁹ Мині истіп, сөзімні толдырбинчатхан кізі туразын төстігі чох, олаңай ла чирде пүдирген кізее төйй. Суғ тураа урунғанда, ол тура сах андох инзеріл парған. Ол тураның инзерілгені илбек полған.

Чүс чаачы пазының нымсчызының чазыл парғаны

(Мф 8:5-13; Ин 4:43-54)

7 Прай пу нимелерні Позын исчеткен кізілерге чоохтирын тоос салып, Иисус Капернаумзар парған. ² Ол саарда Рим сирігінің чүс чаачының пазы полған. Аның аарлапчатхан нымсчызы, уғаа тың ағырыбызып, өлер пазы чатчатхан. ³ Ол чүс чаачының пазы Иисустаңар ис салып, нымсчызын имнирге килзін тіп, Андар Иудей ах сағалларын сурынарға ысхан. ⁴ Ах сағаллар, Иисуссар киліп, Аннаң тың сурынғаннар:

– Чүс чаачының пазы Синің улызығ пиреріңе турыстығ кізі.

⁵ Ол пістің чонға хынча паза піске синагога пүдир пирген.

⁶ Иисус оларнаң хада парған. Чүспазының ибіне чидіп одырғанда, ол кізі Иисусха удур арғыстарын піди чоохтирға ысхан:

– Хан-пигім, сағыссыраба! Турама кіреріне мин турыстығ нимеспін, ⁷ аннаңар позымны даа Синзер килерге турыстығ нимеспін тіп санадым. Син чахығ ла пирібіс, нымсчым хазыхтан парар. ⁸ Минің дее позымнаң пөзік пастыхтарым пар, позымның даа холында чаачылар пар. Чаачыларымның піреезіне «пар» тізем, анзы парадыр, пасхазына «кил» тізем, ол киледір; нымсчыма «мыны ит» тізем, ол идедір.

⁹ Аны истіп, Иисус хайхап парып, соонча килчеткен чонға чоохтанған:

– Тіпчем сіерге, мындағ киртіністі Мин Израильде дее көрбеем.

¹⁰ Иисуссар ысхан кізілері, пастыхтың ибінзер айлан киліп, ағырығ нымсчының хазыхтан парғанын көр салғаннар.

Өкіс ипчинің оолғының тірілгенінеңер

¹¹ Мының соонаң Иисус Наин тіп саарзар парған. Аның соонча иледе көп үгренчі паза чон парған. ¹² Саарның хаалхазына чит килгеннерінде, оларға удур пір өкіс ипчинің чалғыс оолғының сөөгін сығарчатханнар. Көп чон ол сөөктің соонча саардаң

парчатхан. ¹³Хан-пиг ол ипчині көр салып, айап парып, теен: «Ылғаба», ¹⁴анан пас киліп, хомдаа холынаң теенен. Сөөкті апарчатхан кизилер турыбысханнар, Ол, тізең, теен:

– Оол! Тіпчем сағаа – тур!

¹⁵Өліг оол, тур киліп, одырыбызып, чоохтан сыххан, Иисус, тізең, аны ічезіне айландыр пирген. ¹⁶Прайзы, хорых парып, Худайны саблап, чоохтанған: «Пістің арабыста Илбек Ухаанчы», «Худай Позының чонынзар килтір». ¹⁷Иисустаңар пу тылаас прай Иудей чирінче паза прай ибіркі чирлерче тараан.

Кіреске түзірчең Иоанның үгренчілері

(Мф 11:2-19)

¹⁸Иоанның үгренчілері Иисустаңар тылаасты Иоаннға чоохтап пиргеннерінде, ¹⁹ол, үгренчілерінің ікізін позынзар хығырып алып, оларны Иисуссар піди сурарға ысхан:

– Пістің сағыпчатхан кизібіс Синзің ме алай піске пасхазын сағирға кирек пе?

– ²⁰Кіреске түзірчең Иоанн пісті Синзер ызып, піди сурарға чахаан: «Пістің сағыпчатхан кизібіс Синзің ме алай піске пасхазын сағирға кирек пе?» – тееннер олар, Иисуссар киліп.

²¹Ол тусха Иисус, көп кизіні ағырығлардан, сағ чоохтаныстан паза чабал хуттарынаң поэдып, харах чох көп кизее харах одын айландырған. ²²Иисус, тізең, оларға нандырып, теен:

– Парыңар, Иоаннға көрген паза искен нимелерденер чоохтап пирінер: харах чохтар көр сыхчалар, ахсахтар пас сыхчалар, чызығ палығлығлар арығланып алчалар, туныхтар ис сыхчалар, өліглер тіріл килчелер, чох кизілерге Чахсы Хабарны искірчелер. ²³Миннең хыйа полбинчатханы, часкалығ!

²⁴Иоанның үгренчілері парыбысхан соонда, Иисус Иоаннаңар кизілерге чоохтап сыххан:

– Ниме көрерге хуу чазызар чөргезер? Чилге чайхал турған хамысты ба? ²⁵Ниме көрерге чөргезер? Пай кип-азахтығ кизіні бе? Че іди тонан чөрчеткеннер паза пай чуртапчатханнар хан өргелерінделер. ²⁶Ниме көрерге чөргезер? Ухаанчыны ба? Йа, ол ухаанчы, тіпчем сірерге, ухаанчыдаң даа улуғ. ²⁷Анзы ол, кемненер піди пазылған: «Мына Синің алныңча Синің чолыңны тимнир илчімні ысчам». ²⁸Тіпчем сірерге, пу чир үстүнде төреен кизілердең Кіреске түзірчең Иоаннаң улуғ ухаанчы чоғыл. Че Худай хан-чирінің ин кічии дее аннаң улуғ.

²⁹ Иисусты искен кизилерниң прайзы, албан чыгчаңнар даа, Иоаннаң пастыра киреске түзіп, Худайны саблаан. ³⁰ Че фарисейлернең Моисей Чахии пілігчелери, Худай көнниң постарынаң хыйа идіп, Иоаннаң пастыра киреске түзерінен тоғыр полғаннар.

³¹ Андада Иисус чоохтанған:

— Пу төлнiң кизилерин кемнең тиңнестирим? Кемге олар төйилер? ³² Олар, тасхар одырып, удур-төдiр хысхырысчатхан палаларға төйилер: «Пiс сiерге хобырахнаң ойнаабыс, че сiерер плесет салбаазар. Пiс сiерге хомзыныстыҕ сарыннар сарнаабыс, че сiерер ылғаспаазар». ³³ Киреске түзiрчен Иоанн, килiп, ораза тутхан паза пiр дее араға iспеен. Сiерер, тiзең, «Кiзiнi айнаа^c хаптырған», — тiпчезер. ³⁴ Кiзi Оолҕы, килiп, чиис тее чiпче, араға даа iсче. Сiерер тiпчезер: «Көринер, пу чиирге дее, араға даа iзерге хынчатхан кизини, ол албан чыгчаңнарнаң паза чазыхтыҕларнаң нанчыласча». ³⁵ Худайның хыйға саҕызы, тiзең, прай палаларынаң киречилелче.

Чазыхтыҕ ипчинiң пырозын тастааны

³⁶ Пiр фарисей Иисусты поэынаң хада азыранып аларға хыгырған. Иисус, аның ибiнзер килiп, стол кистiнзер азыранарға одыр салған. ³⁷ Ол саарда, тiзең, чазыхта чуртапчатхан ипчи полған. Иисусты фарисейнiң туразында азыранчатханын истiп, андар тадылыҕ чыстыҕ миро хайахтыҕ алавастр iдiс аҕыл килген. ³⁸ Ол ипчи, Иисуссар кистiнзертiн пас килiп, азағына түзiп, ылғап, Аның азахтарына харах частарын төгiп, састарынаң оларны хуруда чысхлаан. Анаң Аның азахтарын, охсанып, тадылыҕ чыстыҕ миро хайахнаң сүртклекп сыххан. ³⁹ Анзын көрiп, Иисусты хыгырған фарисей поэы алынча чоохтан салған: «Пу кизi, сыннаң ухаанчы полған полза, азахтарына теепчеткен ипчинiң кем полчатханын пiлерчiк, ол чазыхтыҕ ипчи нооза».

⁴⁰ Иисус, андар айланып, теен:

— Симон! Мин сағаа пiр ниме чоохтап пирерге сағынчам.

— Чоохта, Ёгретчи, — нандырған анзы.

⁴¹ Иисус теен:

— Пiр пайға iкi кизi алымныҕ полтыр. Пiрсинiң пирчен алымы пис чүс динарий полтыр, iкiнчизинiң, тiзең, — илiг динарий. ⁴² Че олар ахча чох полғаннарынаңар, пай кизi алымнарын чох идiбiстiр. Чоохта, ол iкөлөннiң хайзы пай кизее артых хынар?

– ⁴³Сағынчам, хайзыни көп позыдылған, анзы артых хынар, – нандырған Симон.

– Орта сағынчазың, – теен ағаа Иисус.

⁴⁴Анаң ипчизер алдыра айланып, Симонға теен:

– Син пу ипчині көрчезің ме? Мин синің тураңзар килгем, че син азах чуғчаң суғ пирбеезің. Пу ипчі, тізең, харах чазын азаама төгіп, састарынаң чысхлабысхан. ⁴⁵Син Мини, удурлап, охсанмаазың, че пу ипчі килгеннең пеер Минің азахтарымны тохтабин охсанча. ⁴⁶Син пазымны хайахнаң сүртпеезің, пу ипчі, тізең, Минің азахтарымны аарлығ миро хайахнаң сүртклеен. ⁴⁷Аннаңар Мин сағаа тіпчем, улуғ хынысты көзіткені үчүн, пу ипчинің көп чазыхтары позыдылды. Кемни асхынах позыдылча, анзы асхынах хынча.

⁴⁸Ипчее, тізең, теен:

– Чазыхтарың позыдылча.

– ⁴⁹Кем полчаң пу, чазыхтарны даа позытчатхан? – тіп, постары алынча чоохтасхлааннар мында хада одырчатхан кізілер.

– ⁵⁰Киртінізің сини арачылады, амыр-хазыхнаң пар, – теен ол ипчее Иисус.

Иисуснаң хада парчатхан ипчилер

8 Аның соонаң Иисус, саарларча паза аалларча Худай хан-үлгүзіненер Чахсы Хабарны искір чөріп, үгреткен. Анынаң хада он ікі үгренчізі полған. ²Оларнаң хада Иисус чабал хуттардаң паза ағырығлардаң имнебіскен ипчилер полғаннар. Оларның аразында істінең читі чабал хут сығардырған Магдалина тіп солалығ Мария полған. ³Иродтың туразынаң устапчатхан Хузаның ипчізі Иоанна даа, Сусанна даа, аннаң даа пасха көп ипчилер полғаннар. Олар Иисусха прай пар нимелерінең полыс турғаннар.

Таарығчыдаңар кип-чоох

(Мф 12:46-50; 13:1-23; Мк 3:31-35; 4:1-25)

⁴Аймах саарлардаң кізі көп чыбылыс парғанда, Иисус оларға кип-чоохтар чоохтап сыххан:

– ⁵Таарығчы кізі үрен таарирға сыххан. Таарыпчатханда, үреннернің хай піреезі чол хазына түсклеп парған. Иртчеткен кізілер оларны типсеп салғаннар паза тигірдегі хустар хахлабысханнар.

⁶Пасха үреннері тастығ чирге түскеннер. Олар, үт ле киліп, сых читпин, хуруп парғаннар. ⁷Піреелері тігенек аразына тоолааннар. Тігеннер, өзіп, оларны чабыра пазыбысханнар. ⁸Паза пасхазы

чахсы чирге түскен. Олар, өзіп, полғаны ла чўс хати көп ниміс пиргеннер.

Пу кип-чоохты чоохтап, Иисус піди тоосхан:

– Хулаа пар кізі, иссін!

– ⁹ Нимені таныхтапча пу кип-чоох? – сурғаннар Иисустан үгренчілері.

¹⁰ Иисус піди нандырған:

– Сігерге Худай хан-чирінің чазыттарын пілерге пирілген, пасхаларына, тізең, кип-чоохтар ла пирілген. Аннаңар олар, көрзе дее, көрбинчелер, иссе дее, піл полбинчалар. ¹¹ Мына нимеденер чоохтапча пу кип-чоох. Ёреннер – ол Худай сөзі полча. ¹² Чол хазында түскен ёреннер Худай сөзін исчеткен кізілер полчалар. Сайтан, тізең, киліп, оларны киртінмезіннер паза арачылан полбазыннар тіп, ол сөсті кізілернің чўректерінең ал чөрібісче. ¹³ Тастығ чирге түскен ёреннер чи? – Анзы Худай сөзін, истіп, чўректеріне өрчіліг алчатхан кізілер, че чилегелері чохтаңар, ёр нимес ле киртінчелер, анаң, сыныхтаға урунзаларох, киртінистерін тастабысчалар. ¹⁴ Тігенектер аразына түскен ёреннер, тізең, – Худайның сөзін исчеткен кізілер, че сағыссырастарға, пайға, чуртастың чырғалларына пастырып, пір дее туза ит полбин салчалар. ¹⁵ Чахсы чирге түскен ёреннер, тізең, – Худайның сөзін истіп, аны чағбан паза арығ чўректерінде хайраллапчатхан кізілер. Сидіктерге сыдазып, улуғ туза ағылчалар.

Иди чоохтап, Иисус піди тоосхан:

– Исчең хулаа пар кізі, иссін!

– ¹⁶ Пірдеезі чарытхыны, чарыдып алып, ідіснең чаппинча алай орған алтына турғыспинча. Че кірген кізілер чариин көрзіннер тіп, аны көріндіре чирде турғыс саладырлар. ¹⁷ Ілезіне сыхпачаң пір дее чазыт чоғыл, чазырғаны истіліп, тастына сыхпин пола чоғыл. ¹⁸ Аннаңар сиргек польңар: кемде пар, ағаа хоза пирілер; кемде чоғыл, анзының пар ползын тіп сағынчатхан нимезі дее алылар.

¹⁹ Иисуссар ічезінең харындастары килгеннер, че ибіре кізі көп полғаннаңар, Иисусха чағын кір полбааннар. ²⁰ Андада кем-де Иисусха искір пирген:

– Ічеңнең харындастарың тасхар турчалар, Синнең тоғазып аларға хынчалар.

– ²¹ Ічемнең харындастарым Худайның сөзін, истіп, толдырчатхан кізілер, – нандырған ағаа Иисус.

Кӧлдегі хазыр чилні амыратханы

(Мф 8:23-27; Мк 4:35-41)

²² Пирсінде Исус, үгрэнчлерінең хада кимее одырып, теен:

– Кӧлнӧң тигі саринзар кис парыбызаанар.

Олар кис сыхханнар. ²³ Иди кис париғаннарында, Исус узу-бысхан. Ол туста кӧлде улуғ чил пол сыххан. Салғахтар азыра саап, кимее суғ тол париған. Оларның киректері хорғыстығ полған. ²⁴ Олар, Исуссар пас киліп, Аны усхурыбызып, тееннер:

– Ұгретчі! Ұгретчі! Піс суға саайлан парарға чӧрбіс.

Че Исус, тур киліп, чилнең салғахтарға амырап парарға чакыбысхан. Олар тохтап парғаннар, ибре ап-амыр пол парған.

²⁵ Андада Исус оларға теен:

– Хайдадыр сирернӧң киртинистерің?

Ұгрэнчлері, таңнап, хорых парып, удур-тӧдір сурастырганнар:

– Кемдір Ол андағ, чилге дее, салғахтарға даа чакығлар пирчеткен? Анзылары, тізең, Аның чахиин исчелер?

Алцааххан кизідең чабал хуттарны сығара сӱргені

(Мф 8:28-34; Мк 5:1-20)

²⁶ Олар Галилей чирінең тоғыр чатхан Гадарин чирінзер кис килгеннер. ²⁷ Исус чарға сых килгенде, Ағаа саардаң килген пир кизи тоғас парған. Ол кизи, үрдең пеер чабал хуттарға хаптыртып, пир дее кип-азах кис чӧрбинчеткен паза, турада чуртабин, сыыраттардағы кизи чығчаң хуюларда полчаң. ²⁸ Ол кизи, Исусты кӧр салып, хысыра тӱскен, анаң, алнында тізекке тӱзіп, тыыда чоохтан сыххан:

– Ниме кирек Сағаа миннең, Исус, Ӗӧркі Худай Оолғы? Иреелебе мині, алданчам.

²⁹ Аның алнында Исус чабал хутха ол кизідең сых парыбызарға чахаан полған нооза. Чабал хут кизині үр иреелеен. Ол кизині, хадарып, илчирбенең палғап салчаннар, че анзы, илчирбелернӧң үзе тартхлабызып, чабал хутха сӱрдіріп, хуу чазызар чӱгӱре халчаң. – ³⁰ Адың кемдір? – сурған ол кизідең Исус.

– Тӱбен, – нандырған ол.

Истіне кӧп чабал хут киргеннеңер, ол иди адантыр. ³¹ Ол чабал хуттар, постарын тӱбі чох чирзер сӱрбезін тіп, Исусха алданганнар.

³² Мындох сосхаларның улуғ өөрі тағда оттап чөрген. Чабал хуттар постарын ол сосхаларзар кирибізерге чаратсын тіп, сурынғаннар. Иисус оларға чаратхан. ³³ Чабал хуттар, ол кізіден сых киліп, сосхаларға кір парғаннар. Сосхалар өөрі, сах андох пөзік чардаң көлзер сегірібізіп, суға пат парған.

³⁴ Аны көр салып, сосха хадарған кізілер, саарзар паза аалларзар ойлап, прай полған нимеденер чоохтап пиргеннер. ³⁵ Ниме пол парғанын көрерге идіп, Иисуссар кізілер чыыл сыхханнар. Олар чабал хуттар сых чөрібіскен кізінің Иисустың азаа хыринда одырчатханын көр салғаннар: ол тонаных, иптіг сағыстығ одырған. Анзын көріп, олар прайзы тың хорых парғаннар. ³⁶ Мыны көрген кізілер алчаахчатхан кізінің хайди имненіп алғанын пасхаларына чоохтап пиргеннер. ³⁷ Аны истіп, Гадарин чиріндегі кізілер, прайзы тың хорых парып, Иисустаң постарының чирінең парыбызарға сурынғаннар. Иисус, кимее одырып, нандыра айланған. ³⁸ Чабал хуттарын сығара сүрдірген кізі Иисуснаң хада поларға сурынған, че Иисус чаратпаан:

– ³⁹ Ибіңзер парып, кізілерге чоохта, хайдағ улуғ ниме ит пирген сағаа Худай.

Ол кізі, нанып, Иисустың поэнына ниме иткенін прай саарча чоохтап чөрген.

Иаирнің хызының тірілгені

(Мф 9:18-26; Мк 5:21-43)

⁴⁰ Кізілер Иисустың килерін сағааннарынаңар, Иисус нандыра айлан килгенде, көп кізі Аны удурлаан. ⁴¹ Мына Иисуссар Иаир теен кізі килген. Ол синагоганың пастығы полған. Иаир Иисустың азағына түзіп, поэнының ибінзер кірерге сурынған. ⁴² Иаирнің он ікі частығ чалғыс хызычаа, тың ағырып, ўрир пазы чат чатхан. Иисус Иаирнің туразынзар парчатханда, Аннаң ибіре көп кізі, ітклезіп ала, хада субалысхан. ⁴³ Оларның аразында он ікі чыл ханы ағып ағырчатхан ипчі полған. Ол нинче пар ниме-ноозын прай имчілерге хорат салған полған, че пирдеезі аны имнеп полбаан. ⁴⁴ Ол ипчі, Иисуссар кистінең пас киліп, Аның кип-азаана холын теертібіскен. Сах андох хан ахханы тохтап парған.

– ⁴⁵ Кем Мағаа тенді? – сурған Иисус.

Теенен кізі табылбаанда, Пётр паза Аннаң хада полған кізілер теенер:

– Ёгретчі, Синнен ибیره кизилер, итклезіп, парчалар. Син, тізең, кем Мағаа теңді тіп сурчазың.

– ⁴⁶Кем-де Мағаа теңді, күзімнің сыхчатханын сизін салдым, – теен Иисус.

⁴⁷Ол ипчі, сизиндірт салғанын көріп, халтырап ала, Иисус-сар пас килген. Аның алнында тізекке түзіп, Иисусха ноға теңенін паза сах андох чазыл парғанын прайзының көзіне чоохтап пирген.

– ⁴⁸Хорыхпа Хызым! Киртіңің сині арачылады. Амыр-хазыхнаң пар, – теен ағаа Иисус.

⁴⁹Ол иди чоохтанған арада, синагога пастығының туразынаң кизи килген.

– Хызың үреп парды. Ёгретчіні тикке сағыссыратпа, – теен ол Иаирге.

⁵⁰Че Иисус, аны истіп салып, Иаирге чоохтанған:

– Хорыхпа, киртін не одыр, андада хызың хазыхтанып алар.

⁵¹Иаирнің туразынзар читкенде, Иисус Пётрдаң, Иоаннаң, Иаковтаң паза хызычахтың паба-ічезінең пасха пір дее кизее туразар кірерге чаратпаан. ⁵²Прайзы ол хызычахха ылғап-сыхтасхан. Че Иисус чоохтанған:

– Ылғабаңар, ол үребеен, че узупча.

⁵³Че кизилер, хызычахтың үреенін пілгенненер, Иисусха күлгеннер. ⁵⁴Иисус, прайзын турадаң сығарыбызып, хызычахты холынаң тудып алып, чоохтанған:

– Тур, хызычах!

⁵⁵Хызычахтың худы айлан килген, сах андох ол тур килген. Иисус аны азырабызарға чахаан. ⁵⁶Хызычахтың паба-ічезі уғаа тың таңнап парғаннар, че Иисус оларға мында полған нимеденер пірдеезіне чоохтабасха чахаан.

Он ікі үгретчіні үгретерге ысханы

(Мф 10:5-15; Мк 6:7-13)

9 Иисус, он ікі үгретчінін чыып алып, оларға прай чабал хуттарға үлгү-чарғы поларға паза кизилерні ағырығлардаң имнирге күс паза үлгү пирген. ²Анаң, оларны Худай хан-үлгүзіненер үгретерге паза ағырығ кизилерні имнирге ызып, ³теен:

– Чолға пір дее нима албаңар: тайах таа, хапчых таа, халас таа, ахча даа, артых кип-азах таа. ⁴Пірее тураа кирзелер, анда хатап чорыхха сыхханча халыңар. ⁵Че пірее чирге сірерні кирбезелер,

ол саардаң парчадып, азахтарындағы тозынны андох хахтабыс турынар, анзы андағларға сизіндіріг ползын.

⁶Үгрөнчілері аалларча чөр сыхханнар. Олар, Чახсы Хабардарнар чоохтап, полған на чирде кізілерні имнееннер.

Ирод ікінчілесте

⁷Галилей чирінің ханы Ирод, Исустың итчеткен хайхастарынаңар истіп, таңнаан: хай піреезі Исусты тіріл килген Иоанн полар тіп чоохтасхан; ⁸пасхалары ухаанчы Илия килген полар тееннер; паза пасхалары — мының алнындағыох ухаанчыларның піреезі тіріл килген полар тееннер. ⁹Ирод, тізең, теен:

— Иоанның мойнын мин үзе сабысхам. Мынзы чи Кем полчаң, Кемнеңер пу нимелерні исчем?

Исусты көріп алчаң ондай тілеп сыххан.

Пис муң кізіні тосхырғаны

(Мф 14:13-21; Мк 6:30-44; Ин 6:1-14)

¹⁰Илчілер, айлан киліп, иткен нимелеріненер Исусха прай чоохтап пиргеннер. Исус, оларны Позынаң хада алып, Вифсаида саарның хыриндағы ээн чирзер парыбысхан. ¹¹Че кізілер, аннаңар піл салып, Исустың соонча парғаннар. Исус, тізең, оларны удурлап, Худай хан-үлгүзіненер чоохтап, кирексееннерін ағырығлардаң имнеп салып одырған.

¹²Иир улыбысханда, он ікі үгрөнчі, Исуссар пас киліп, чоохтанған:

— Піс ээн чирдебіс, аннаңар кізілерні позыдыбыс. Олар, чағынғы аалларзар парып, чічең ниме таап, мында хонып алзыннар.

— ¹³Сіреп постарың оларға чічең ниме пирінер, — теен оларға Исус.

— Пістің пис халастаң паза ікі палыхтаң пасха ниме чоғыл. Алай пу кізілернің прайзына чічең ниме ал килибіс пе? — нандырғаннар олар.

¹⁴Анда пис муңа чағын ир кізі полған.

— Парыңар, кізілерні илігердең изерістіре одырт салыңар, — теен үгрөнчілеріне Исус.

¹⁵Ідөк идіп, прайзын одырт салғаннарында, ¹⁶Исус, пис халаснаң ікі палыхты алып, тигірзер көріп ала, алғабысхан. Анаң

халаснаң палыхты, сындырып, кізілерге үлеп пириңер тіп, үгренчілеріне пирибіскен. ¹⁷ Прайзы тосханча азыранып алғанда, артхан чиис он ікі торасха тол парған.

Пётр Иисусты Мессий-Христос тін адапча

¹⁸ Пирсінде Иисус пир чирде чалғызан пазырчатхан, үгренчілері, тізең, Аның хыринда полғаннар.

– Кізілер Мини кемге санапчалар? – сурған олардаң Иисус.

– ¹⁹ Хайзылары Кіреске түзірчең Иоанн, піреелері Илия, паза пасхалары мының алнындағы ухаанчыларның піреезі тіріл килген полар тіп санапчалар, – нандырғаннар үгренчілері.

– ²⁰ Сірер чи Мини кемге санапчазар? – сурған үгренчілерінен Иисус.

– Худайның Мессий-Христозы полчазың^c, – нандырған Пётр.

²¹ Андада Иисус аннаңар пірдеезіне чоохтабасха хатығ чахығ пирген.

Иисус Позының, өліп, тірілерінеңер чоохтапча

(Мф 16:20-28; Мк 8:30–9:1)

– ²² Кізі Оолғына көп ирееленерге килізер: ах сағаллар, улуг абыстар паза Моисей Чахии пілігчілері Аны, постарынаң хыйа идіп, өдір саларлар, че үзінчі күнінде Ол тіріл килер, – теен Ол.

²³ Анаң Иисус прайзына теен:

– Кем Минің соомча парарға итче, ол поэынаңар ундут салзын, кірезін алып, Минің соомча парзын. ²⁴ Кем поэының тынын ал халарға итче, ол аны чідір салар. Кем тынын Минің үчүн салар, ол аны ал халар.

²⁵ Прай чир-чалбахты холға алып, че поэын чох иттірт алай хыйаллатырт салза, кізее пірее туза пар ба ни зе? ²⁶ Кем Миннең паза Минің сөстерімнең уйаңар, Кізі Оолғы даа, Поэының, Пабазының паза ах-арығ ангеллерінің сабланызында киліп, ол кізідең уйаңар. ²⁷ Сынны чоохтапчам сірерге, мында турчатханнарның хай-піреезі, өлгелеккеөк, Худай хан-үлгүзін көріп алар.

Иисустың хубулғаны

²⁸ Пу сөстер соонда сигісче күн ирт парғанда, Иисус, Пётрны, Иоанны паза Иаковты Поэынаң хада алып, тағзар пазыраңа сыххан. ²⁹ Ол пазырчатхан туста Аның сырайы алыс парған,

кип-азаа, тізең, чылтырама ах пол парыбысхан. ³⁰ Ол арада ікі ир кізі Аннаң чоохтасхан. Олар Моисейнең^c Илия полғаннар. ³¹ Сабланыста киліп, олар Иерусалимде полар киректенер — Иисустың пу чирдең парыбызарынанар чоохтасханнар. ³² Пётр паза аннаң хада килгеннер тирең уйғуда полғаннар, че усхун парып, сабланызында чарып турған Иисусты паза Аннаң хости турчатхан ікі иренні көр салғаннар. ³³ Иреннер Иисустаң оортах париғаннарында, Пётр Иисусха теен:

— Ёгретчі! Хайдағ чахсыдыр піске мында. Ёс отах турғыс пирибіс: пірсін — Сағаа, пірсін — Моисейге паза пірсін — Илия.

Ол позы даа пілбеен, ниме чоохтанчатханын.

³⁴ Ол іди чоохтанчатхан аразында, пулут сых киліп, оларны чабысхан. Пулут алтына кір париғаннарында, ёгренчілері тың хорых парғаннар. ³⁵ Пулут істінең табыс истіле түскен:

— Пу Минің хынчатхан Оолғым. Истінер Аны.

³⁶ Ол табыс тохтап парғанда, Иисус чалғызан халған. Ёгренчілері сым полғаннар, көрген нимеденер олар пірдезіне ол күн-нерде чоохтабааннар.

Алчааххан оолахты имнеені

(Мф 17:14-18; Мк 9:14-27)

³⁷ Пазағы күнде, хачан олар тағдаң ин килигеннерінде, Иисусты көп чон удурлаан. ³⁸ Кинетін чон аразынаң хайдағ-да кізі хысхырыбысхан:

— Ёгретчі! Алданчам Сағаа, оолғымны көр пирдек, ол минің чалғыс оолғым. ³⁹ Аны чабал хут кинетін хаап аладыр, оолғым хысхыра түсче, анаң ахсынаң көбік сыхханча иреелеп, чадап ла позытча. ⁴⁰ Мин ёгренчілеріннең ол чабал хутты сығара сўр пирерге сурынғам, че олар сыдабааннар.

— ⁴¹ Йо-о, пу киртізі чох паза ардап парған төл! Нинчезін Мин сірернең хада поларбын? Хачанға теере сірернең сыдазим? Ағыл пеер оолғынны, — нандырған Иисус.

⁴² Оолах чағыннап одырғандох, айна аны, чирге аңдара сазып, сапхлап сыххан, че Иисус ағаа хатығ чоохтанып, оолахты имнебіскен, анаң пабазына пирибіскен. ⁴³ Прай кізілер Худай күзіне таңнаан.

Иисус Позының өлімінеңер хатап чоохтапча

(Мф 17:22-23; Мк 9:30-32)

Чон Иисустың итчеткен нимелеріне хайхап турған аразында, Иисус үгрөнчлеріне теен:

– ⁴⁴ Пу сөстер миистеріне чахсы иде сиип парзын: Кізі Оолғы кізілер холына кірер.

⁴⁵ Че үгрөнчлері Аны оңар полбааннар, Аның чазыт сағызы пілдістіг нимес полған. Иисустаң суарға, тізең, тідінмееннер.

Кем улии тіп таласханы

(Мф 18:1-5; Мк 9:33-37)

⁴⁶ Үгрөнчлеріне мындағ сағыс кір килген: кем иң улии полча? ⁴⁷ Иисус, тізең, оларның сағыстарын піліп, паланы алып, Позының алнында турғыс салып, ⁴⁸ оларға піди теен:

– Мини аарлап, пу паланы поэына чағын кирген кізі Мини дее поэына чағын итче. Мини поэына чағын иткен кізі Мини ысхан Худайны даа поэына чағын итче. Кем сірернің араңарда иң кічіг, ол улии пол парар.

Кем сірердең тоғыр нимес, ол сірернең хада

⁴⁹ Андада Иоанн чоохтанған:

– Үгретчі! Піс Синің адыңнаң айналарны сыңара сүрчеткен кізіні көргебіс. Ол пістің арабыстаң ниместеңер, піс ағаа чаратпаабыс.

– ⁵⁰ Тохтатпаңар аны. Кем сірердең тоғыр нимес, ол сірернең хада, – теен ағаа Иисус.

Самар кізілер Иисусты постарына чағын кирбинчелер

⁵¹ Иисусты чирдең апарыбысчаң тус чағдап одырғанда, Ол Иерусалимзер парарға идібіскен. ⁵² Ол Позының алнынча илчлерін ысхан. Олар, тізең, парып, Самар чиріндегі пір аалға, Иисустың килеріне прай ниме тимнеп саларға тіп, кіргеннер. ⁵³ Че ол аалда Иисусты, Иерусалимзер парчатхан кізі тіп, постарына чағын кирбееннер. ⁵⁴ Аны көріп, Иисустың үгрөнчлері Иаковнаң Иоанн чоохтанғаннар:

– Хан-пигібіс! Илия иткен чили, тигірдең түскен от, пу кізілернің пазына түзіп, оларны чох идібіссін тіп чоохтабызыбыс па?

⁵⁵ Че Иисус, оларзар айланып, андағ ниме идерге чаратпин, теен:

– Хайдағ хуттығ полчатханнарынны пілбинчезер. ⁵⁶ Кізі Оолғы кізі тынын чох идерге нимес, арачылирға килген. Анаң олар пасха аалзар пар сыхханнар.

Иисустың соонча парары

(Мф 8:19-22)

⁵⁷ Олар чолча парчатханда, кем-де Иисусха теен:

– Хан-пигім! Син хайдар даа парзан, мин соонча андарох парарбын.

– ⁵⁸ Түлгүлернің іннері пар, тигірдегі хустарның – уйалары, че Кізі Оолғының, пазын хыйын салып, тынанып алчаң орны чоғыл, – теен ағаа Иисус.

⁵⁹ Паза пірсіне Ол теен:

– Соомча пар.

– Хан-пигім! Пастап мағаа, парып, пабамны чыып саларға чарат, – нандырған анзы.

– ⁶⁰ Өліглер өліглерін постары чыңзыннар. Син, парып, Худай хан-үлгүзіненер хабарлап чөр, – теен ағаа Иисус.

⁶¹ Паза пірсі теен:

– Мин Синің соонча парарбын, Хан-пиг! Че пастап мағаа ибдегілерімнең анымчохтазып аларға чарат.

– ⁶² Кем, холын салдаа сал салып, соонзар хайбағынча, анзы Худай хан-үлгүзіне киліскек кізі нимес, – теен ағаа Иисус.

Читон үгренціні үгредерге ысханы

10 Аның соонаң Хан-пиг читон үгренчі хоза таллап алып, оларны Позы парарға итчеткен полған на саарзар паза аалзар ікілердең Позының алнынча ысхан. ² Ол піди теен:

– Кисчең ас көп, че тоғынчаң кізі асхынах. Аннанаар пу хыра Ээзінең сурынынар, хыразында тоғынчаң кізілерні ыссын. ³ Парыңар! Мин сірерні, хурағаннарны чили, пүүрлер аразынзар ысчам. ⁴ Нанчых таа, хапчых таа, өдік тее постарыңнаң хада албанаар. Чолда тоғасханнарның пірдеезінең изеннеспенер. ⁵ Хайдағ даа тураа кірзенер, пурун «Амыр хоных ползын пу тураа!» тіп турыңар. ⁶ Ол турада амыр хоныхха хынчатхан кізі чуртапчатса, сірернің алғазыңар ағаа чидер, че андағ полбаза, сөстерің нандыра айланар. ⁷ Тоғынчының тоғызы төлегліг полчаң, аннанаар, олох турада халып, ниме пирзелер, аны, чіп, ізіңер. Турадаң тураа чөрбенер. ⁸ Че пірее саарзар килзенер, анда сірерні чахсы удурлазалар,

пирген нимені, чіп, іс турынар. ⁹ Андағы ағырчатхан кізілерні имнебізіп, «Худай хан-үлгүзі чағдап килді сірерзер» тіп турынар оларға. ¹⁰ Че пірее саарзар килзеңер, анда, тізең, сірерні чахсы удурлабазалар, тасхар сығып, піди тіңер: ¹¹ «Маймахтарыбысха пас парған саарынның тозынын чиріңерге нандыра хахтапчабыс, че пілінер, Худай хан-үлгүзі чағдап килді сірерзер». ¹² Тіпчем сірерге, чарғы күнінде Содом саарға пу саардан хай-хай ниик полар.

Киртінминчеткеннерге сизіндіріг

(Мф 11:20-24)

¹³ Хыйал сағаа, Хоразин! Хыйал сағаа, Вифсаида! Сірерде иділген хайхастар Худайы чохтарның Тир паза Сидон саарларында иділген ползалар, олар хачанох киден кип-азах кизіп, пастарына күл чайып одырып ала, пыросынарчыхтар. ¹⁴ Че Тир паза Сидон саарларға чарғыда сірердең хай-хай ниик полар. ¹⁵ Син дее, Капернаум, тигірзер өөрлеттірерзің ме? Чох, чир түбінзер^с тастаттырарзың!

¹⁶ Анаң Иисус хосхан;

– Сірерні исчеткеннер, Мині дее исчелер, сірерні хыйа итчеткеннер, Мині дее хыйа итчелер. Мині хыйа итчеткеннер, тізең, Мині ысхан Худайны даа хыйа итчелер.

Читон үгренчінің айланғаны

¹⁷ Читон үгренчі, өрчіліг айлан киліп, чоохтаан:

– Хан-пигібіс! Чахығны Синің адыңнаң пирзебіс, чабал хуттар даа пісті исчелер.

¹⁸ Иисус оларға теен:

– Тигірдең чалын на чіли түсчеткен сайтанны көргем. ¹⁹ Мин сірерге чыланнарны, скорпионнарны пасхлачаң паза ыырчынын прай күзін асчаң үлгү пиргем, пір дее ние сірерге хомай ит полбас. ²⁰ Че айналар чахиинарны толдырча тіп, өрінменер, аттарың тигірде пазыл парғанына өрініңер.

Иисус Пабазын сабландырча

(Мф 11:25-27)

²¹ Олох туста Иисусты Худай Худы өрініснең толдырған. Иисус теен:

– Пабам! Тигірнең чирнің Ээзі! Мынзын, пілістіглердең паза хыйғалардаң чазырып, кічіг палаларға ас пиргенің үчүн, Сині саблапчам. Йа, Пабам, мына мынзы Син хынғанни полды.

²² Анаң, үгрөнчлөрнзәр айланып, чоохтанған:

— Пабам прай нимені Мағаа пирген. Кем Оолғы полчатханын, Пабазынаң пасха пирдеезі пилбинче. Кем Пабазы полчатханын даа, Оолғынаң пасха пирдеезі пилбинче. Кемге Оолғы Аны ас пирерге хынча, олар ла пилче.

²³ Анаң, үгрөнчлөрнзәр айланып, оларға ла чоохтанған:

— Сирер көрчеткен нимені көрчеткеннер — часкалығлар! ²⁴ Тіпчем сирерге, көп ухаанчыларның паза ханнарның сирер көрчеткен нимені көрерлері килген, че көрбееннер, сирер исчеткен нимелерні истерлері килген, че испееннер.

Чағбан чүректіг самар кізі

²⁵ Ол арада Моисей Чахии пілігчлөрннң пірсі, турып, Иисусты сыныхтап, чоохтанған:

— Үгретчи! Мөгі чуртасты^с алар үчүн, мин ниме идерге кирекпін?

— ²⁶ Моисей Чахиинда ниме пазылча? Хайди син аны хығырчазың? — сурған аннаң Иисус.

— ²⁷ Позыңның Хан Худайыңа прай чүрееннең, прай көнннңнең, прай күзіннең паза прай сағызыңнаң хын. Чағыныңа поэныңа чили хын, — нандырған Моисей Чахии пілігчизи.

— ²⁸ Орта син нандырдың. Иди итсең, чуртирзың, — теен ағаа Иисус.

— ²⁹ Чағыным чи кемдір? — сурған Иисустаң анзы, ахтанарға улып.

³⁰ Иисус ағаа піди нандырған:

— Пір кізі, Иерусалимнең Иерихонзар парирып, чолда тонағчыларға урун партыр. Олар, аның кип-азаан суурып алып, сох салып, сала тынның тастап парыбыстырлар. ³¹ Олох чолча пир абысха парарға киліскен, че пайаағы кізіні көр салып, чолның тігі саринча ирт парыбысхан. ³² Левит^с тее идөк, хыринча ирт парирып, чағын пазып, көріп алып, идөк чөре халған. ³³ Пір самар^с кізі, олох чолча парирып, пайаағы кізее орта пол парып, аны көріп, тың айап парған ағаа. ³⁴ Чағын пас киліп, ол аның палығларын хайахнаң паза арағанаң чууп, ораап, палғап салған, анаң аны, эштегіне одыртып, хончаң туразар ағыл килген. Мында даа ол аны көрген. ³⁵ Пазағы күн, тізең, самар кізі, чорыхха сыхчадып, ікі динарий сығарып, хончан тураның ээзіне пиріп, теен: «Пу кізіні көр. Ахчаны мыннаң артых хорат салзаң, айланыста прай төлеп пирербін».

³⁶Хайди сағынчазың, пу үзөленнің хайзы сайбағчыларның хо-
лына кірген кізее чағыны полған?

– ³⁷Ағаа айаан кізі, – нандырған Моисей Чахии пілігкізі.

– Пар, син дее ідөк ит тур, – теен ағаа Иисус.

Иисус Мариянаң Марфаның туразында

³⁸Аннаң андар парчадып, Иисус пір аалзар читкен. Ол аалда Марфа тіп ипчі Иисусты позының туразынзар хығырған. ³⁹Ол ипчінің Мария тіп туңмазы пар полған. Иисустың азахтарына чағын одырып алып, ол Иисустың сөзін истипчеткен. ⁴⁰Марфа, тізең, чаксы сыйлирға полып, маң чохтанып одырған. Аннаң, Иисуссар пас киліп, теен:

– Хан-пигім! Туңмамның мині чалғыс позымны ла хайындырчатханына киреен халбинча ба? Чоохтазаң ағаа, полыс пирзін мағаа.

⁴¹Иисус ағаа нандырған:

– Марфа! Марфа! Син, көп нимеденер сағыссырап, маң чохтанчазың, ⁴²че пір ле ниме кирек. Мария, тізең, артығын таллап алған, анзын аннаң пирдеезі пылас полбас.

Пазырардаңар үгрөдіг

(Мф 6:9-15; 7:7-11)

11 Пірсінде Иисус пір чирде пазырчатхан. Пазыраын тоос салғанда, үгрөңчілерінің пірсі Ағаа теен:

– Хан-пигім! Син дее пісті, Иоанн позының үгрөңчілерін пазырарға үгрөткен чіли, үгрөт сал.

²Иисус оларға нандырған:

– Пазырчатсаңар, піди тінер:

Тигірдегі Пабабыс!

Синің Адың сабланзың;

Синің хан-үлгүң пеер килзін;

Чир үстүнде дее, тигірдегөк чіли,

Синің көңніңче прай ниме ползың.

³ Піске киректелчеткен халасты күннің сай пир.

⁴ Піс алымның алай пыролығ кізілернің пыроларын тастапчатхан чіли,

Пістің дее пыроларыбысты ідөк таста.

Пісті хычыхтаныстарнаң сыныхтаба, че чабалдаң арачыла.

⁵Анаң оларға чоохтанған:

– Сірернің піреенерге, орты хараада нанчыңарзар парып, «Нанчым! Мағаа өдіске ұс халас пир. ⁶ Минзер чолға парчатхан нанчым кірді, минің, тізең, ағаа пирчең пір дее чиизім чоғыл» чоохтанарға киліскен полза, ⁷ арғызың, тізең, сағаа тура істінең «Чархастығ полба! Ізік пиктіг. Палаларым даа, позым даа узирға чадыбыстыбыс. Турып, сағаа халас пирчең ондайым чоғыл» нандырған полза, ⁸ тіпчем сірерге, ол кізі, нанчылас хоостыра, төзектен турып, сірерге халас пирбезе дее, сірер хати-хати сурзанар, нанчыңар, тур киліп, нинче халас кирек, анча пирер. ⁹⁻¹⁰ Пу ондайнаң тіпчем сірерге: полған на сурчатхан кізі аладыр, тілеен кізі табадыр, тохлатчатхан кізее азыладыр. Аннаңар сурыңар – сірерге Худай пирер, тіленер – таап аларзар, тохладыңар – ізік азылар сірерге.

¹¹ Оолғы халас сурза, ағаа халас орнына тас пирчеткен, алай палых сурза, ағаа палых орнына чылан пирчеткен паба пар ба сірернің араңарда? ¹² Алай нымырха сурза, ағаа скорпионны пирерзер бе? ¹³ Сірер, чабал даа ползаңар, палаларыңа чахсыны пир пілчетсер, Тигірдегі Паба даа сурынчатханнарға Худай Худын хайди пирбес.

Сайтанның ма, Худайның күзінең ме?

(Мф 12:22-30; Мк 3:20-27)

¹⁴ Пірсінде Исус чоохтан полбинчатхан кізідең чабал хутты сығара сүрібіскен. Чабал хут сых парыбысхандох, ол кізі чоохтан сыххан. Кізілер, ол нимее хайхап парғаннар, ¹⁵ хай піреезі, тізең, чоохтанған: «Ол айналарны, оларның Веельзевул ханының күзінең сығара сүрче».

¹⁶ Пасхалары, тізең, Исусты сыныхтирға полып, тигірдең пірее танығ ползын тіп, хысханнар Аннаң. ¹⁷ Че Исус, оларның ние сағынчатханнарын піліп, чоохтанған:

– Полған на хан-чир, істінең ыырласха пастырчатса, ээн-хоол халар, тура даа ідөк, хырыс-табыс полчатса, сайбаладыр. ¹⁸ Сайтанның даа чирі істінең пөлілзе, хайди андада аның ұлгүзі тур халар? Сірер, тізең, Мин айналарны Веельзевул күзінең сығара сүрчем, тіпчезер. ¹⁹ Сынап Мин Веельзевул күзінең айналарны сығара сүрчетсем, үгренчілерің чи хайдағ күснең оларны сүрчелер? Аннаңар олар сірерге чарғычы поларлар. ²⁰ Мин айналарны Худай пирген күснең сығара сүрчетсем, анзы Худай хан-үлгүзінің сірерзер чит килгені полча.

²¹ Күстіг кизи поэының туразын тирігліг хадарчатса, аның ние-ноозы пүдін поладыр. ²² Че хақан аннаоох күстіг кизи, киліп, чиніп алза, андада, пайаағы кизинің ізенчеткен прай тириин алып, аның ис-пайын үлестіреp.

²³ Кем Миннең хада нимес, ол Миннең тоғыр. Кем Миннең хада чығбинча, ол хыйа тастапча.

Чабал хуттың айланғаны

²⁴ Чабал хут, кизидең сых парыбызып, амыр орын кілеп, суғ чох чирлерче чөрче. Андағ орын таппаза, ол тіпче: «Сыххан турамзарох айланым». ²⁵ Анаң, айлан киліп, көрзе, туразы прай сыбырыл парған, арығ турча. ²⁶ Андада ол, парып, поэынаң даа чабал читі айнаны ағыл киліп, ол турада чуртап сыхчалар. Мынзы, тізең, ол кизее пастағызының хыринда улам хомай поладыр.

Сын часка

²⁷ Иисус иди чоохтанчатхан туста, чон аразынаң пір ипчі, хыс-хырып, теен:

— Хайдағ часкалығ Сині поэында ал чөрген паза имчек-теен ипчі!

— ²⁸ Худай сөзін дее, истіп, толдырчатханнар, часкалығлар! — нандырған Иисус.

Иона ухаанчының таниш

(Мф 12:38-42; Мк 8:12)

²⁹ Кизілер көптең көп чығылыс килгеннерінде, Иисус чоохтап сыххан:

— Пу чабал төл Миннең танығ сурча, че оларға Иона ухаанчының таниинаң пасха пір дее танығ пирілбес. ³⁰ Хайди Иона Ниневий саардағыларға танығ полған, идөк Кизи Оолғы амғы төлге танығ полар. ³¹ Чарғы күнінде үстүнзархы чирлердегі хан ипчі, пу төлнең хада чарғы күнінде турып, оларны пыролир. Ол, Солломонның хыйға сөстерін истерге полып, чир хыринаң килген полған. Мынзы, тізең, Солломоннаң даа улуғ. ³² Чарғы күнінде Ниневий саардағылар, амғы төлнең хада турып, аны пыролирлар. Олар, Ионаның үгредиин истіп, пыросынып, чазыхтарын тастааннар. Мынзы, тізең, Ионадаң даа улуғ.

Чарытхыдаңар кип-чоох

(Мф 5:15; 6:22-23)

³³ Пір дее кизи, чарытхыны чарыдып алып, көрнмес чирзер алай идис алтынзар турғыза чоғыл нооза, че тураа кирчеткен кизилер көрер иде, көрндире чирде турғызадыр. ³⁴ Кизиниң харахтары идине чарытхылар осхастар, аннаңар харахтарың арығ полза, прай істіңер дее чарых полар, харахтарың чахсы полбаза, прай істіңер дее харасхы полар. ³⁵ Аннаңар істіңердегі чарытхы харасхы полбазын тіп, сиргек көріңер. ³⁶ Синиң прай идиң чарыпчатса, паза анда пір дее харасхы ниме чох полза, андада, хайди чарытхы сини чарытча, идок ибیره прай чарых полар.

Хыйал сірерге

(Мф 23:1-36; Мк 12:38-40; Лк 20:45-47)

³⁷ Иисус пу сөстерни чоохтапчатханда, пір фарисей Аны позынзар азыранарға хығырған. Иисус, андар парып, стол кистине одыр салған. ³⁸ Фарисей, Иисустың хол чуғбин стол кистине одырғанын көр салып, таңнап парған. ³⁹ Че Хан-пиг ағаа теен:

– Сағам, сірер, фарисейлер, чірче-айахтың тастын на арығлапчазар, істіңер, тізең, чабдыланыснаң чабал хылыхха тол парған. ⁴⁰ Чидинмееннер! Кем тастын чайаан, Олох істин чайаан нимес пе зе? ⁴¹ Постарыңда ниме пар, аны чох кизилерге пирибіс турзанаңар, андада прай нименер арығ полар.

⁴² Че, хыйал сірерге, фарисейлер! Мятаның, рутаның паза пасха даа чир тамахтарының онынчы чардығын Худайға пирчезер, че Худайның чарғызынанаңар паза хынызынанаңар ундуп салчазар. Сірер, анзын идип, мынзын даа ундубасха кирексер.

⁴³ Хыйал сірерге, фарисейлер! Синагогаларда алнында одыраңарға паза көп чон чыылған чирлерде улуғладып удурладарға хынадырзар.

⁴⁴ Хыйал сірерге, Моисей Чахии пілігчилери паза фарисейлер! Чойырхостар, сірер көрнминчеткен сөөк чатчатхан орыннаңарға төйзер. Кизилер, оларны сизинмин, үстүлеринче пас чөрчелер*.

⁴⁵ Андада Моисей Чахии пілігчилериниң пирси чоохтанған:

– Үгретчи! Пу нимени чоохтап, Син писті дее хомзындырчазың.

* 11:44 Моисей Чахии хоостыра сөөк чатчатхан орынға теңен кизи арығ нимес пол парча.

⁴⁶ Иисус, тізең, нандырған:

– Сіреге дее, Моисей Чахии пілігчілері, хыйал! Сірег көдір-чее чох аар чүкті кізілерге артыбысчазар, постарың, тізең, ол чүкке салаа даа узынаң тенминчезер.

⁴⁷ Хыйал сіреге! Өбекелерің өдір салған ухаанчыларға сірег хумартхы тастар турғысчазар. ⁴⁸ Иди сірег пабаңарның иткен киректерінен чарасчатханнарыңны киречілепчезер. Олар ухаанчыларны өдіргеннер, сірег, тізең, оларға хумартхы тастар турғысчазар. ⁴⁹ Ана аннаңар Худайның күлүк сағызы піди теен: «Мин оларзар ухаанчыларны паза илчілерні ызарбын; олар, тізең, хай піреелерін өдіріп, пасхаларын сүрерлер». ⁵⁰ Аннаңар амғы төл прай ухаанчыларның чир төстелгеннең пеер төгілген ханы үчүн төлир. ⁵¹ Авельнің төгілген ханынаң пастада тайың салчаң орынның паза храмның аразында өдірткен Захарийнің ханына тее-ре. Йа, тіпчем сіреге, прай ниме үчүн өс пу төлдең алылар.

⁵² Хыйал сіреге, Моисей Чахии пілігчілері! Сірег, пілісті асчатхан ізіктің клүзін алып алып, постарың даа кірбеезер, кіреге иткеннерге дее харың полғазар.

⁵³ Иисус иди чоохтанчатхан туста, Моисей Чахии пілігчілерінең фарисейлер, Аның сөстеріне хазалып, аймах-пасха нимелерденер сурастырғлааннар. ⁵⁴ Аның алчаас чоохтаныбысханын тудып алып, пыролабызарға харазып, Иисусты китееннер.

Чойырхостаңар сизіндігіз

(Мф 10:28-33; 12:32; 10:19-20)

12 Нинче-нинче муң чон чыылыс киліп, хыстынызып ала, удур-төдір ітклесчеткен туста, Иисус үгренчілеріне пастап чоохтанған:

– Фарисейлернің ачитхызынаң китеніңер, анзы – чойырхос полча. ² Чазырған нимелернің пірдеезі азылбин пола чоғыл, пасхалары піл салбас чазыт таа пола чоғыл. ³ Аннаңар харасхыда чоохтаан нимелерің чарыхта истіл пар турар. Тура істінде хулах-а сыбыхтап чоохтаан ниме тура хырынаң чарлалар.

⁴ Тіпчем нооза сіреге, Позымның арғыстарыма: ит-сөөкті ле өдіріп, аннаң пасха пір дее ниме ит полбастардаң хорыхпанар. ⁵ Че кемнең хорығарға кирек полчатханын мин сіреге чоохтап пирербін. Кемнің сірерні, өдіріп, көйчеткен көлзер тастаңаң үлгүзі пар, анзынаң хорығыңар. Йа, тіпчем сіреге, анзынаң хорығыңар.

⁶ Пис пораатай ікі ле ахчаа садылча нимес пе зе? Че оларның пїрдеезін Худай ундубинча. ⁷ Пастарындағы састар даа прай сандалар, аннаңар хорыхпанар, нинче дее көп пораатай полза, сірер прайзынаң аарлығзар.

⁸ Тїпчем сірерге, кем чонның алнында Миннең хада полчатханын көзітче, Кізі Оолғы даа ол кізінең хада полчатханын Худай ангеллерінің алнында көзідер. ⁹ Че кем кізілер көзіне Миннең хыйа улыбызар, Мин дее аннаң Худай ангеллерінің алнында хыйа улыбызарбын.

¹⁰ Кем Кізі Оолғына тоғыр чоохтанар, аның пырозы тасталар, че кем Худай Худынаңар хомай чоохтанар, аңының пырозы тасталбас.

¹¹ Сїрерні синагогаларзар, пастыхтарзар паза пиглерзер ағыл килзелер, хайди алай ниме нандыраынаңар, алай ниме чоохтанарынаңар сағыссырабаңар. ¹² Олох туста Худай Худы сірерні чоохтанчаң нимее үгрет салар.

Сағызы чох пайдаңар кип-чоох

¹³ Чон арызынаң пїр кізі Исуссар айланған:

– Үгретчі! Чоохта харындазыма, пабам халғысхан ис-пайнаң миннең үлессін.

– ¹⁴ Кем Мині сірерге чарғычы поларға алай ис-пайны үлестїрерге турғысхан? – нандырған ағаа Исус.

¹⁵ Анаң оларның прайзына теен:

– Көрінер, азымахчы полардаң китенїңер. Кїзінің чуртазы ис-пайының көбінең полбинча.

¹⁶ Анаң кізілерге пїр кип-чоох чоохтап пирген:

– Пїр пайның хыразында манат тамах сыхтыр. ¹⁷ «Хайди полчаң? Пу син тамахты урчаң орын чоғыл», – сағынтыр ол кізі позы алынча. ¹⁸ Анаң тїптір: «Пїди ит салим: аңмарларымны сайабызып, мыннаңох улуғ аңмарлар пүдїр саларбын. Андар прай тамаамны паза прай ис-пайымны чыып саларбын. ¹⁹ Анаң позым позыма тирбїн: Ис-пайың көп, нинче-нинче чылларға чидер: тынанып, чїп, ізіп, чуртастың татхынын хап». ²⁰ «Нимее чарабаан! Пуох хараазын тыныңны ал чөрібізерлер, кемге халар чыған ис-пайың?» – теен ағаа Худай. ²¹ Худайға пайыбин, ис-пайны ла позына чыыпчатхан кізінең пїди пол парадыр.

Пір дее нимеденер сағыссырабаңар

(Мф 6:19-21, 25-34)

²²Анаң Иисус үгрөнчилеріне теен:

– Аннаңар тіпчем сірерге: чічең-ісчең нимеденер, кисчен кип-азахтанаң сағыссырабаңар. ²³Сірернің чуртазыңар ас-тамахтаң артых нимес пе зе, идіңер, тізең, – кип-азахтаң? ²⁴Көріңер харғаларны: олар тамах таарып-чығбинчалар, үртүннері дее, аңмарлары даа чоғыл, Худай, тізең, оларны азырапча. Сірер, тізең, хустардаң артых нимессер бе зе? ²⁵Сірернің піреенер сағыссыри-сағыссыри киліп, поэының өскен сынын пір харысча даа хос полар ба ни? ²⁶Мындағ даа кічіг нимені ит полбинчатханда, пасхазына нимее сағыссырапчазар? ²⁷Көріңер, чазы чахайахтары хайди өсчелер: олар тоғынминдаачалар, түк тее иирбинчелер, че, тіпчем сірерге, Соломон даа – Израиль ханы – иң саблығ тузында, оларның пірсі дее чили сіліг тонан чөрбеен. ²⁸Худай пүүн чазыдағы, таңда, тізең, песке тасталар отты даа іди тонандырчатса, сірерні дее тонандырбас па, ас киртіністіглер! ²⁹Аннаңар, чічең-ісчең нима тілеп, сағыссырабаңар. ³⁰Худайы чохтар анзын тілепчелер; Пабаңар, тізең, анзын кирексіпчеткеннерінні пілче. ³¹Аның орнына Худай хан-үлгүзін тілеңер, пасхазын, тізең, Худай сірерге пирер.

Тигірдегі ис-пайдаңар

³²Хорыхпаңар, сірер кічіг хой өөрі! Худай Пабаңар Худай хан-чирін сірерге пиреріне чөпсінче. ³³Сірер, ис-пайыңарны садып, чох кізілерге улызыңар. Постарына уурабас хапчығас тимнеп, хорабас ис-пайны тигірде чығыңар. Андар оғыр даа чит полбас, көө дее аны ардат полбас нооза. ³⁴Ис-пайыңар хайда, чүреенер дее анда полар.

Узубаңар

(Мф 24:45-51)

³⁵Хурларыңны хурчан салып, чарытхыларыңны тамызып, хачан даа тимде улыңар. ³⁶Тойға парыбысхан пигні сағыпчатхан нымысчыларға төйи улыңар: анзы, киліп, тохлатсох, олар ізкіті сах андох ас пирерлер. ³⁷Часкалығлар нымысчылар, хачан, ээзі нандыра айланып, оларның узубинчатханнарын көрзе. Сынны чоохтапчам сірерге, ол пай кізі, хурын хурчанып, нымысчыларын

стол кистіне одыртып, оларның алнында хайынар. ³⁸Часкалығлар ол нымысчылар, кемні ээзі, орты хараада даа, таң алнында даа киліп, тимде полғаннарын табар. ³⁹Сіреп пілчезер, сынап тура ээзі оғырның хачан килерін пілчең полза, ол узубасчых, оғырға даа тураа кірерге пирбесчк. ⁴⁰Кізі Оолғы сіреп пір дее сағыбаан туста чиде салар, аннаңар хачан даа тимде полынар.

Ізестіг паза ізестіг нимес нымысчы

⁴¹Андада Пётр Иисусха теен:

– Хан-пигім! Син пу кип-чоохты піске ле алай прайзына чоохтапчазың ма?

⁴²Хан-пиг, тізең, нандырған:

– Кемдір ізестіг паза хыйға тура устағчызы? Ээзінің пасха чалчыларның пазында турғызылған паза оларға чічең нимені тузында пирчең тура устағчызы. ⁴³Ээзі, киліп, нымысчының іди хайынчатханын көрзе, хайдағ часкалығ ол нымысчы! ⁴⁴Сынны чоохтапчам сірерге, ээзі андағ нымысчыны прай тура-хазаазын көрерге турғыс салар. ⁴⁵Че пірее нымысчы, «Ээзім пу чағында килбес» тіп сағынып, чалчыларны сох сығар, позы, тізең, ізіп-чіп, араға чоо ізінер. ⁴⁶Андада мындағ нымысчы сағыбаан күнде, сағыбаан туста ээзі чиде түзер, аны, ыра-чара тартып, киртінізі чохтарни осхас үлүстіг идер.

⁴⁷Ээзінің чахиин піле-тура, килеріне тимде полбаан паза аның чахиин толдырбаан нымысчы ээзіне чоо сохтырар. ⁴⁸Че ээзінің чахиин пілбин, чарабас ниме ит салған нымысчы тың нимес сохтырар. Кемге көп пирілген, аннаң көбөк сурағ полар; кемге көп киртіс-ізес полған, аннаң көбөк сурарлар.

Тураны ікі чарары паза килер чарғы

(Мф 10:34-36; 16:2-3)

⁴⁹Мин чир үстүне өрт суғыбызарға килгем, сағамох ол көй сыхчаң полза тіп, чидікпин сағыпчам! ⁵⁰Мин кіресте кіреске түзерге кирекпін, че хайди изі чохтанчам мин, ол ниме пол парғалахха! ⁵¹Мини чир үстүне амыр хоных пирерге килген тіп сағынчазар ба? Тіпчем сірерге, чох, чарылыс ағылчам. ⁵²Мыннаң андар пис кізіліг турада чарылыс сығарлар, үзі ікізінең тоғыр, ікізі, тізең, үзінең тоғыр поларлар: ⁵³пабазы оолғынаң тоғыр полар, оолғы, тізең, — пабазынаң. Ічезі хызынаң тоғыр полар, хызы, тізең, — ічезінең. Хазинезі килнінең тоғыр полар, килні, тізең, — хазинезінең.

⁵⁴Анаң Иисус кизилерге теен:

– Сирер, кидертгін сыхчатхан пулутты көр салып, «наңмыр полар» тидірзер – идөк поладыр. ⁵⁵Че хачан үстүнзархы чил саап сыхса, сирер «изиг полар» тидірзер – идөк поладыр. ⁵⁶Чойырхостар! Сирер чирнің паза тигирнің алызарын піл полчазар. Амғы тустың хайдаг полчатханын хайди піл полбинчазар?

⁵⁷Ноға сирер постарыңа ниме орта полчатханын пөгінминчезер? ⁵⁸Ырласхан кизінең хада пастыхсар парчатсаң, аннаң чолдох чарас саларға күстен. Иди полбаза, ол сині чарғаа пирибизер, чарғычы, тізең, сині хадагчаа пирибизер, хадагчы, тізең, харибге сух салар. ⁵⁹Тіпчем сағаа, халғанчы оох ахчаңны даа пир салбаанда, андартын сых полбассың.

Пыросынарға хығырғаны

13 Ол туста хайдаг-да кизилер, киліп, Иисусха Галилей чиріндегілерденер чоохтап пиргеннер. Иерусалимде Худайға тайыг салчатхан туста, Пилат, оларны өдірглеп, ханнарын тайыға ағылған малларның ханынаң аймастырыбыстыр. ²Иисус ол кизилерге нандырған:

– Олар иди хыйалға кір парғаннаңар, ол кизилерні прай Галилей чиріндегілернің иң чазыхтыңлары тіп сағынчазар ба таң? ³Чох, тіпчем сирерге, че пыросынып, чазыхтарыңнаң хыйа полбазар, прайларың идөк өл парарзар. ⁴Алай Силоам башня түскенде, анда чоо пастыртхан он сигіс кизінің пырозы Иерусалимде чуртапчатхан пасха кизилердинең көп полған тіп, сағынчазар ба? ⁵Чох, тіпчем сирерге, че пыросынмазар, прайларың идөк өл парарзар.

⁶Анаң пу кип-чоохты чоохтаан:

– Пір кизи винограднигінде смоковница ағазын өскірттір. Чистегін көрерге киліп, пір дее чистек таппиндыр. ⁷Анаң виноградникті көрчеткен кизеә тіптір: «Мин пеер үзінчи чылы чистек килерге килчем, че таппинчам. Узурыбыс аны, нимее кирек ол, артых чир ле тутча». ⁸Че виноградникті көрчеткен кизи нандырған: «Әэзи кизи! Ам даа пір чылға аны халғыс сал. Мин, ам аның чирін ибیره хазып, андар тизек тастап саларбын. ⁹Арса, андада чистегі сығар, сыхпаза, тізең, тигі чыл узуртыбызарзың».

Пүгүр ипчині имнебіскені

¹⁰ Суббота күнде Иисус пір синагогада кізілерні үгреткен. ¹¹ Кізілернің аразында он сигіс чыл чабал хутха кинек иттір салған ипчі полған. Ол, пүгүрел парып, чіке тур полбачан. ¹² Иисус, аны көр салып, Позынзар хығырып алып, ағаа чоохтанған:

– Ағырицнаң осхырылчазың!

¹³ Анаң холларын ол ипчее салғандох, анзы, чіке турыбызып, Худайны саблап сыххан. ¹⁴ Синагога пастығы, Иисустың субботада имнепчеткеніне тарынып, чонға чоохтанған:

– Тоғынарға чарадылчатхан алты күн пар, ол күннерде имнегерге кил турыңар, че субботада нимес.

¹⁵ Хан-пиг ағаа нандырған:

– Чойырхос! Субботада сірернің полғаны ла хазаадағы пуғазын алай эштегін, систіп, суғарарға сығарбинча ба? ¹⁶ Пу ипчині, тізең, – Авраамның төлін, – он сигіс чыл сайтан пағда тутхан. Субботада аны пағдаң позыдарға чарабас па?

¹⁷ Иисус іди нандырғанда, Аннаң тоғыр полчатхан кізілер уйат парғаннар, прай чон, тізең, Аның иткен саблығ киректеріне өрінген.

Горчица үренінеңер кип-чоох

(Мф 13:31-33; Мк 4:30-32)

¹⁸ Иисус, тізең, чоохтанған:

– Нимес төөйдір Худай хан-чирі? Нименең Аны тиңнестірим?

¹⁹ Ол горчица үреніне төөй: кізі аны, ағылып, үчігінде одырт салған, анзы, өзе-өзе, улуғ ағас осхас пол парған. Тигірдегі хустар аның салааларында түнеченнер.

²⁰ Иисус хосхан:

– Нименең тиңнестірим Тигір хан-чирін^с? ²¹ Ол ачытхаа төөй: Ипчі кізі, пір улуғ сапчача унға ачытхыны салыбызып, хойытхы турғызыбысча, анзы, тізең, ачып, көдірілче.

Тар ізік

(Мф 7:13-14, 21-23)

²² Анаң Иисус, Иерусалимзер алдыра чол тудып, кізілерні үгретіп ала, аалларнаң саарларны ирт парып одырған.

²³ Пір кізі Аннаң сурған:

– Хан-пиг! Пірее ле кізі арачылан халар ба?

Иисус оларға нандырған:

– ²⁴ Сіерер тар ізіктерче иртерге күстенінер. Тіпчем сіерерге, көп кізі кіерерге харазар, че полынмастар. ²⁵ Тура ээзі, тур киліп, ізіктерін пиктебіссе, сіерер, тастында халып, ізік тохладып, хысхырарзар: «Пигібіс! Пигібіс! Ас пир піске ізікті!» Че Ол нандыра сіерерге: «Мин сіерерні пілбинчем, хайданзар сіерер». ²⁶ Андада сіерер чоохтанарзар: «Піс Синнең хада азыранчанмыс паза ісчеңміс. Ачых чирлерде Син пісті үгрет турчанзың». ²⁷ Че Ол сіерерге нандыра: «Тіпчем сіерерге, хайдан килгеннеріңні пілбинчем. Саба итчеткеннернің прайзы хыйа парынар Миннең».

²⁸ Хақан Авраамның, Исаактың, Иаковтың паза прай даа ухаанчыларның Тигір хан-чирінде полчатханын, постарыңның, тізең, сығара сүрдіртчеткеннеріңні көр салзанар, андада сіерернің сыыт таа, тіс хычыразы даа полар. ²⁹ Алтынзартын паза үстүнзертін, іскертін паза кидертін чон чыылып, Худай хан-чирінде чырғап одыра. ³⁰ Андада амғы халғанчылары, пастағылары пол парарлар. Амғы пастағылары халғанчылары пол парарлар.

Иисус Иерусалимнеңер хомзынча

(Мф 23:37-39)

³¹ Ол туста Иисуссар нинче-де фарисей, киліп, Ағаа чоохтаан: – Мыннаң сығып, пірее пасха чирзер парыбыс. Ирод Сині өдір саларға итче.

³² Иисус оларға теен:

– Парып, чоохтанар ол сайбағчаа: «Пүүн паза танда Мин, чабал хуттарны сығара сүріп, кізілерні имнепчем, үзінчі күнінде, тізең, тоос саларбын». ³³ Итсе-де, Мин пүүн, танда паза пірсі күн чолда поларға кирекпін. Ухаанчаа Иерусалимнең пасха чирде өдірт саларға чарабас.

³⁴ Иерусалим! Иерусалим! Ухаанчыларны өдірчеткен паза позыңзар ысханнарны тастарнаң чаалапчатхан саар! Нинче хати Мин, палаларын ханат алтына чыыпчатхан хус чіли, палаларыңны чыып аларға хынғам, че син хынмаазың! ³⁵ Мына, туранар ээн халарға чөр. «Алғас ползын Хан Худайның адынаң Килигенге!» тіп хысхырбаанда, тіпчем сіерерге, сіерер Мині көрбессер.

Суббота күнде имнебіскени

14 Пир суббота күнде Иисус фарисей пастыхтарының пир-сінзер азыранарға кірген, кізілер, тізең, Андар ситкіп көргеннер. ²Ол арада Иисуссар иди суға сіс парған кізі пастыр килген. ³Иисус, тізең, фарисейлердең паза Моисей Чахии пілігчілерінен сурған:

– Субботада имнирге чарадылча ба?

⁴Анзылары тапсабааннар. Иисус, тізең, холын теертіп, ол кізіні, имнебізіп, позыдыбысхан. ⁵Анаң Иисус оларға чоохтанған:

– Сірернің піреенернің пуғазы алай эштегі хутухха тұс парза, сірер аны, суббота даа полза, сах андох сығара тартпассар ба?

⁶Олар, тізең, Ағаа пир дее ниме нандыр полбааннар.

Улуғлапчатхан орыннаңар

⁷Аалчыларның хай піреезі орыннарның артығын талластыр-глапчатханнарын көріп, Иисус оларға пир кип-чоох чоохтап пирген:

– ⁸Пірее кізі сині тойға хығырза, анда орыннарның иң артығына одырба. Тойға синнең дее тың улуғлалчатхан кізі хығыртылған пол парбазын. ⁹Андада сині дее, аны даа хығырған кізі, синзер пас киліп, піди тирге айабас: «Пу орынға тигі кізіні одырт». Андада сағаа, уйадыстығ пол парып, иң оортах орында одыр саларға килізер. ¹⁰Тойға хығырзалар, син, киліп, соонзар одыр сал. Тура ээзі, тізең, синзер пас киліп, чоохтанар: «Нанчым! Кил, стол пазынзар одыр». Андада синнең хада одырчатханнар улуғлап көрерлер синзер. ¹¹Андағ нооза, кем позы позын пөзік паалапча, аны төбін түзірерлер, че кем позы позын төбін паалапча, анзын пасхалары өөр көдірерлер.

¹²Анаң Иисус Позын хығырған кізее теен:

– Син, күнөрте алай иирде чиис идип алып, арғыстарыңны, харындастарыңны, туғаннарыңны алай пик чуртапчатхан хончытарыңны хығырба. Хығырзан, олар даа сині хығырарлар, андада өдісті нандыр пирген чили пол парар.

¹³Че той итчетсең, чох кізілерні, кинектерні, ахсахтарны, харах чохтарны хығыр. ¹⁴Олар сағаа өдістерін төлеп полбастар, аннанар сағаа алғас полар. Арығ чүректіг кізілер тіріл килер күнде Худай төлеп пирер.

Тойдаңар кип-чоох

(Мф 22:1-10)

¹⁵ Аны истіп, мында азыранчатханнарның пірсі Иисусха чоохтанған:

— Тигір хан-чирінде халас чиир кізі часкалығ!

¹⁶ Иисус ағаа нандырған:

— Пірсінде пір кізі, улуғ той идіп, көп кізі хығыртыр. ¹⁷ Азыранар тус чит килгенде, ол кізі, чалчызын ызып, хығырған аалчыларына чахыбысхан: «Киліңер, прай ниме тимде». ¹⁸ Че прай ол кізілер, чөптезіп алған на чіли, килер орнына пыросын сыханнар. Пір кізі теен: «Мин чир алып алғам, аны көр килерге кирек; сурынчам, пыромны таста». ¹⁹ Ікінчізі теен: «Мин он пуға садып алғам. Ам олар хайди хыра тартчатханнарын сынап көрерге итчем; сурынчам, пыромны таста». ²⁰ Ұзінчізі теен: «Мин ипчі ал салғам, аннаңар пар полбаспын». ²¹ Чалчы, айлан киліп, ээзіне прай ол нимені искір пирген. Ээзі, тарын парып, чоохтанған: «Андағда, саарның улуғ-кічіг орамнарынча табырах парып, чох кізілерні, кинектерні, ахсаhtarны паза харах чохтарны хығыр кил!» ²² Анаң чалчы ээзіне чоохтаан: «Пигім! Чахиң толды, че столлар кистінде ам даа пос орын пар». ²³ Ээзі чалчызына пазох теен: «Саар тастындағы чолларзар паза сиденнерзер парып, кізілерні килер иде матап хығыр. Турама толдыра аалчы ползын. ²⁴ Тіпчем сірерге, пастап хығырған кізілернің пірдеезі пу чиисті чібестер. Хығыртхан кізі көп, че таллалған кізілер асхынах».

Иисустың үгренчізі полардаңар

(Мф 10:37-38)

²⁵ Пірсінде Иисуснаң хада илееде көп кізі парчатхан. Ол, оларзар айланып, чоохтанған:

— ²⁶ Кем, Минзер киліп, Мағаа паба-ічезіне, ипчізінең палаларына, харындастарынаң пичелеріне, поэының даа тынына хынғаннаң артых хынмаза, ағаа Минің үгренчім поларға киліспинче. ²⁷ Кем, поэының кірезін ал чөрбин, соомча ла парча, ағаа Минің үгренчім поларға киліспинче. ²⁸ Сірернің хайзыңар, башня пүдірер алнында, пурун одырып, хорадар ниме-нооларны, пүдіріге ниме кирек поларын прай санап албинча? ²⁹ Пүдірігні төстеп ле салып, тоос полбинчатханнаңар, кізілернің құлкі-хатхызы

полбас үчүн, иди идерге кирек. ³⁰ «Пу кизи пүдүрүп пастаан, че тоос полбады», — тирлер нооза. ³¹ Алай хайдаг хан, чибіргі муң чаачылыг ханнаң тоғыр чаалазарға парар алнында, одырып, поэның он муң чаачызының чаалазарға сыдир-сыдабазын үзүрбес? ³² Күзи читпес полза, ол хан, чааласхалаххаох, поэның кизилерин тиги ханзар чаразарға ызар. ³³ Аннанаар сирерниң пирдеезине, пар нимезинен хыйа полбаанда, Миниң үгреничим поларға килиспес.

³⁴ Тус маңат ниме, че ачии сых парза, аның тадиин айландырчаң ондай пар ба ни? ³⁵ Аның чирге дее, тизекке дее тузазы чох полар; аны тастабызары ла халча. Кемниң хулаа пар, иссин!

Читкен хойдаңар

(Мф 18:12-14)

15 Албан чыңчаңнарның паза чазыхтыгларның прайзы Иисусты истип аларға килчен. ² Фарисейлер паза Моисей Чахии пилигчилери перинисклееннер:

— Ол, чазыхтыгларны поэна чағын кирип, оларнаң хада азыранча.

³ Иисус, тизен, оларға мындаг кип-чоох чоохтап пирген:

— ⁴ Сирерниң хайзыңар, чүс хойлыг полып, оларның пирсин чидир салып, тоғызон тоғыс хойын чазыда тастап, ол чит парған чалгыс хойны, таап алғанча, тилеп чөрбес? ⁵ Таап алза, тизен, өрингенине, аны иннине салып алар, ⁶ ибінзер килип, арғыстарынаң хончыктарын чыып алып, оларға тир: «Өриниңер миннең хада: Мин чит парған хойымны таап алдым». ⁷ Типчем сирерге, тигирде дее пыросынчатхан пир кизее өринис, пыросынарын кирексибинчеткен тоғызон тоғыс арыг чүректиг кизее өрингенинен, хай хай улуғ полар.

Читкен ахчадаңар

⁸ Алай хайдаг ипчи, он күмүс ахказының пирсин чидир салза, чарытхыны тамызып, туразын сыбырып, ол ахчаны, тапханча, тилебес? ⁹ Таап алза, тизен, өрелеринен хончык ипчилерни хыгырып алып, оларға чоохтир: «Өриниңер миннең хада: чидир салған ахамны таап алдым». ¹⁰ Идөк, типчем сирерге, Худай ангеллери пыросынчатхан чазыхтыг пир дее кизее өринчелер.

Ікі оолдаңар паза оларның пабаларынаңар

¹¹ Анаң Иисус чоохтанған:

– Пір кізінің ікі оолғы пар полтыр. ¹² Кічіг оолғы пабазына тіптір: «Пабам! Мағаа килісчөткен үлүсті пирибіс». Андада пабазы оолларына ис-пайын үлестір пирген. ¹³ Нинче-де күн ирткенде, кічіг оолғы, прай ис-пайын чыып алып, ыраххы чирлер-зер чөрибіскен. Анда, күлетке ле сабылып, нинче пар нимезін прай хорат салтыр. ¹⁴ Нинче пар нимезін прай хорат салғандох, ол чирде илбек өзөгис пасталыбыстыр. Оол, хызылып пастабызып, ¹⁵ анда чуртапчатхан кізілернің пірсінзер килтір, анзы аны сосхалар хадарарға ызыбыстыр. ¹⁶ Оол сосхаларға пирчөткен чииснең харнын тосхырарчых, че аны даа ағаа пирбееннер. ¹⁷ Анаң, сағыс хабынып, оол чоохтанған: «Пабамның чалчыларының прайзына халас тосханча чиирге чидіп, халадыр, мин, тізең, мында, өзөгип, өлерге чөрбин! ¹⁸ Ибзер наньып, пабама чоохтирбын: „Пабам! Мин тигірдең паза синнең тоғыр чазых ит салғам. ¹⁹ Синің оолғың тіп аданарға паза турыстығ нимеспін, чалчаа даа алып ал“». ²⁰ Анаң, тыхтанып, ибінзер нан сыххан.

Пабазы, оолғын ырахтынох көр салып, айап парған. Оолғын-зар чүгүр киліп, хучахтап, охсанған. ²¹ Оолғы, тізең, пабазына теен: «Пабам! Мин тигірдең паза синнең тоғыр чазых ит салғам. Синің оолғың тіп аданарға паза турыстығ нимеспін». ²² Че пабазы чалчыларына чахыбысхан: «Табырах, иң чахсы кип-азах ағылып, оолғымны тонандырыбызыңар. Хол салаазына пурба, азахтарына маймахтар кизіртибізіңер. ²³ Симіс пызоны ағыл киліп, соғыбызыңар. Чиис чіп, күлеттирбістер. ²⁴ Минің оолғым өліг полған, амды тіріл килді, чіт парған полған, амды табылды». Анаң күлеттеп сыхханнар.

²⁵ Улуғ оолғы, тізең, чазыда тоғынған. Ибінзер айланчадып, ибге чағыннап киліп, кізілернің, сарназып, күлеттепчөткенін ис салған. ²⁶ Анаң, чалчыларның пірсін хығырып алып, сурған: «Ниме полча мында?» ²⁷ «Харындазың килді, пабан, аның тіріг-хазых айланғанына өрініп, симіс пызо сохтырыбысты». ²⁸ Улуғ оолғы, тарын парып, тураа кірерге хынмаан. Андада пабазы, сых киліп, алданып, аны тураа кірерге хығырған. ²⁹ Че улуғ оолғы пабазына нандырған: «Мин, мынча чыл синде тоғын салып, хачан даа сағаа харыспаам, че син мағаа, арғыстарымнаң хада күлеттеп аларға, өскічөкті дее сох пирбөезің. ³⁰ Че хачан пу оолғың, хайда-да

ипчілернең күлеттеп чөріп, ис-пайыңны үрет салып, айлан килгенде, син ағаа симіс пызо сох пирдің». ³¹ Пабазы, тізең, улуғ оолғына чоохтанған: «Оолғым! Син сыбыра миннең хадазың, нинче пар нимем прай сини, ³² че харындазыңның, өліг полып, тіріл килгеніне, чіт парып, табылғанына өрініп, күлеттирге кирекпіс».

Киртізі чох устағчыдаңар

16 Иисус үгрөнчїлерїне чоохтаан:
 — Пір пай кїзі полтыр, аның ис-пайын көрчең устағчызы пар полтыр. Ол пайға, устағчың ис-пайыңны хоратча тіп, искїргеннер. ² Пай, ол устағчыны хығырып, теен: «Ниме исчем синненер? Устағчы полып, иткен киректерїңненер нандырығ тут, мыннаң мындар ис-пайымнаң устирға сағаа килїспес». ³ Ол устағчы пос алынча чоохтанған: «Ниме итчең? Ээзім минї тоғыстаң сығара сүрерге итче. Мин, тізең, чир хас полбинчам, кїлен чөрерге уйатчам. ⁴ Че, сынап, сығара сүрїбіссе, кїзілер минї тураларына кирер үчүн, ниме идерін пїлчем». ⁵ Анаң ол, ээзіне алымның полған кїзілернї пїрердең хығырып, полғанынаң на чоохтазып, пастағызынаң сурған: «Ээзіме пирчең алымың нинче?» ⁶ «Чүс сабан хайах», — нандырған анзы. «Табырах одыр, ол чачыныңны алып, анда „илїг сабан“ тіп пас сал», — теен андада устағчы. ⁷ Анаң паза пїрсїнең сурған: «Синїң чи алымың нинче?» «Чүс хап пуғдай», — нандырған анзы. «Чачыныңны алып, анда „сигїзон“ тіп пас сал», — теен ағаа устағчы. ⁸ Соонаң ол пай кїзі киртїнче чох устағчызын хыйғазы үчүн махтаптыр. Пу чирдегї кїзілер мындағы чуртас киректерїнде чарыхтың кїзілерїнең хай-хай чапчаң сағыстығлар нооза.

⁹ Тїпчем сїрерге, арғыстарны мындағы ис-пайнаң таап турыңар. Соонаң, хачан сїрернїң ахчанаң чох пол парза, сїрернї мөгї тураларзар кирерлер. ¹⁰ Кїчїг нимеде їзестїг кїзі улуғ даа нимеде їзестїг, че кїчїг нимеде їзес чох кїзі кōп тее нимеде їзестїг нимес. ¹¹ Аннаңар, мындағы ис-пайға киртїзі чох полған ползаңар, кем сїрерге сын пайны киртїніп пирер? ¹² Аннаңар, сїрер пасха кїзїнїне киртїзі чох полған ползаңар, кем сїрерге постарыңнїн пирер?

¹³ Пір дее кїзі ікї пайға чалчы пол полбас: пїрсїне хынып, паза пїрсїне, тізең, хыртыстанып, пїрсїнде кўстенїп хайынып, паза пїрсїн нимее салбїн. Пір саңай ікїзіне, Худайға паза алтыңа, чалчы пол полбассар.

Моисей Чахии паза Тигір хан-чирі

(Мф 11:12-13)

¹⁴Ахчаа хынаачы фарисейлер дее анзын прай искеннер, анна-нар олар Иисусха хатхырғаннар. ¹⁵Иисус оларға теен:

– Сірер кизилер алнында арыҥ чүректіг полаачыхтанчазар, че Худай чүрекеріңни пілче. Кизилер пөзік паалапчатхан нимелер, анзы Худайның алнында чиркестіг ниме.

¹⁶Моисей Чахии паза ухаанчыларның пічіктері кіреске түзір-чең Иоанның тузына читіре чөргеннер. Ана ол тустаң пеер Худай хан-чирінеңер искірілче, полғаны ла андар күстеніп кірче. ¹⁷Моисей Чахииндағы пічіктің пірее дее чардығазы чіткенче, тигіренчир хай-хай табырах чох пол парарлар.

¹⁸Ипчизінең чарылызып, пасха ипчینی ал салчатхан полған на ир кизи хатнаң оралысча. Ирінең чарылыс парған ипчینی алчатхан ир кизи дее хатнаң оралысча.

Пай паза Лазарь

¹⁹Пір пай кизи чуртаптыр. Ол, иң аарлыҥ кип-азахтар кизіп, күннің сай чырғап чуртачаң полтыр. ²⁰Лазарь тіп пір чох кизи чуртаптыр, аның иди прай палыҥлыҥ полтыр, ол пайның туразы хыринда ізік алнында чатчан. ²¹Лазарьның пайның столынаң чирге түскен оох-теек кизектерни чирі килген. Адайлар, киліп, аның палыҥларын чалғачаннар. ²²Анаң ол чох кизи үреп парған, ангеллер, тізең, аны Авраамның хыринда одырт саларға апарыбысханнар. Пай даа үреп парған. Аны чыып салғаннар. ²³Анаң пай кизи чир түбінең улуҥ ирееленісте, хараан өөр көдіріп, ырахта Авраамны паза аның хыриндағы Лазарьны көр салып, ²⁴чоо хысхырып, чоохтанған: «Авраам паба! Магаа айап, Лазарьны, салаазын суға өллеп, тілімни өллебизерге ыстах минзер: мин тың иреелен парирбын пу чалынның отта!» ²⁵Че Авраам нандырған: «Оолғым! Сағысха кирдек, син чуртазында чохсыны хаап халғазың, Лазарь, тізең, чабалны ла көрген. Амды Лазарьға мында чохсы, син, тізең, ирееленчезің. ²⁶Агаа хоза піснең синің арабыста угаа тирең оймах, аннанар мыннаң сірерзер иртіп аларға итчеткеннер ирт полбинчалар, аннаң даа піссер пірдеези ирт пола чоғыл». ²⁷Андада пай кизи теен: «Андаҥда сурынчам синнен, паба, Лазарьны минің пабамның чуртынзар ызыбыс, ²⁸минің анда пис харындазым пар; Лазарь, парып, оларға, пу ирееленчең чирге

кiр парбазыннар тiп, пiлдiстiг иде чоохтап пирзiн». ²⁹ «Оларнын Моисей Чахии паза ухаанчылар пар, иссиннер оларны», – теен агаа Авраам. ³⁰ Пай, тiзең, алданған: «Чох, Авраам паба! Өлiг-лердең пiреези андар парған полза, олар, пыросынып, чазыхтарынаң хыйа поларчыхтар». ³¹ Андада Авраам агаа теен: «Олар, Моисейнең ухаанчыларны испинчетселер, пiреези тiрiл килзе дее, киртiнместер».

Хычаланыстардаңар

(Мф 18:6-7, 21-22; Мк 9:42)

17 Иисус үгренчiлерiне чоохтаан:

– Кiзiнi чазыхха сухчатхан нимелер пол ла парчалар, че хыйал анзына, кемнең пастыра олар килчелер. ² Олаңай кiчiг кiзiлернiң пiреезiн дее андаг кiзее чазыхха сухтыртар орнына, аны, мойнына теербен тазын палғап алып, талайзар тастабысса, чахсы поларчых. ³ Постарыңны сизiнiңер!

Харындазың синнең тоғыр пiрее чазых ит салза, хырыс аны, пыросынза, тiзең, пырозын таста. ⁴ Пiр кiнде синнең тоғыр читi хати чазых ит салза, анаң полған на сай, синзер килiп, «Пыро-сынчам» тiп турза, син аның пырозын iдiк тастап тур.

Киртiнiстеңер паза чоох истерiнеңер

⁵ Андада илчiлер Хан-пиге тееннер:

– Киртiнiзiбiстi хос пир.

⁶ Хан-пиг теен:

– Сынап сiрер, горчицаның үренiнче дее киртiнiп, пу смовница ағазына «Мыннаң ходырылып, талайда одыртыл пар!» тiп чоохтанған ползаңар, ол чооғыңарны истерчiк.

⁷ Сiрернiң хайзыңар, хыра тартхан алай хой хадарған соонда, чазыдаң ибзер айланған чалчыны «Табырах кил, стол кистiне одыр» тiп хығырар? ⁸ Иди чоохтанар орнына «Чiчең ниме тимнеп пир, анаң, арығ сiбiрeк алныңа палғанып алып, чiп-iзiп алғанымча, хырымда хайын чiр, соонаң поэың чiп-iзiп аларзың» тiбес пе ни? ⁹ Чалчызын, чахығларны толдырған үчүн, алғыстир ба ни? Чох, сағынминчам. ¹⁰ Сiрер дее, прай чахаан нимелернi толдыр салып, чоохтаныңар: «Пiс олаңай ла чалчыларбыс. Идiлчең нимелернi ле ит салдыбыс».

Он кізіні ходырлығ ағырығдаң имнебіскені

¹¹ Иисус, Иерусалимзер парчадып, Самар чирінең Галилей чирінің аразынча ирткен. ¹² Пір аалзар кір париғанында, Ағаа чызығ палығлығ он кізі тоғас парған. Олар, Иисусты көр салып, оортахта турыбысханнар. ¹³ Анаң хысхырғаннар:

– Иисус Ёгретчи! Айадах піске!

– ¹⁴ Парынар, абыстарға көзидіңер постарыңны! – чоохтанған Иисус, оларны көріп.

Париғаннарында, тізең, иттері арығ паза хазых пол парыбысхан. ¹⁵ Оларның пірсі, позының чазыл парғанын көріп, нандыра айлан киліп, хысхырып ала, Худайны саблаан. ¹⁶ Иисустың алынында тўндере тўзіп, Аны алғыстаан. Ол самар кізі полған.

¹⁷ Андада Иисус чоохтанған:

– Он кізі чазыл парған нимес пе зе? Тоғызы чи хайдадыр?

¹⁸ Ноға пу мындағы нимес кізидең пасха пірдеезі Худайны алғыстирға нандыра айланмады?

¹⁹ Анаң самар кізее чоохтанған:

– Турып, пар. Киртінізің сині арачылап халды.

Худай хан-чирінің килерінеңер

(Мф 24:23-28, 37-41)

²⁰ Хай пірее фарисейлер Иисустан Худай хан-чирі хачан килер тіп сурғаннар. Иисус оларға нандырған:

– Худай хан-ўлгўзі пасказына пілдіртпин килер. ²¹ Пірдеезі тібес: «Мына, мында ол» алай «Тігіне, тігде ол». Худай хан-ўлгўзі сірернің істіңерде*.

²² Ідөк Ол ўгренчілеріне теен:

– Килер андағ тус, хачан сірер Кізі Оолғының пірее күнін көріп аларға сағынарзар, че көр полбассар. ²³ Кізілер сірерге тирлер: «Мына мында» алай «Тігіне тігде», че андар-мындар чўгўр чөріп, сўріспенер. ²⁴ Хайди сағын тигірни пір хыринаң паза пір хырина читіре чарыт парыбысча, идөк полар Кізі Оолғы килген күнде. ²⁵ Че пастап Ол, көп чобалып, амғы төлге сўрдіртерге кирек. ²⁶ Нойның тузында хайди полған, идөк полар Кізі Оолғының тузында. ²⁷ Нойның позының илбек кимезіне одырыбысханына

* 17:21 «Сірернің істіңерде» сөстерні грек тілінде «сірернің араңарда» тіп оңарарға чарир.

читире, паза суғның, тазып, прайзын хырыбысхан тузына теере, олар прайзы, чіп, іскеннер, ипчі алып, ирге парғлааннар. ²⁸Лоттың тузында даа идок полған. Кізілер, чіп, іскеннер, садып, алғаннар, одыртып, пүдіргеннер. ²⁹Че, Лот Содом саардаң сых парыбысхан күн, тигірдең күйчеткен от паза сералығ нанмыр чаап, прайзын чох идібискен. ³⁰Кізі Оолғы килген күн идок полар. ³¹Ол күнде тура хырындағы кізі ибінзер ниме-нооларын аларға түспезін, чазыдағы кізі дее нанмазын. ³²Лоттың ипчизін сағысха киріңер. ³³Позының тынын ал халарға күстенген кізі тыны чох халар, че поэның тынын чідірген кізі, тынын хайраллап халар. ³⁴Тіпчем сірерге, ол хараазын пір төзектегі ікі кізінің пірсі алылар, паза пірсі, тізең, халғызылар. ³⁵Теербеннең ун тартчатхан ікі ипчинің пірсі алылар, паза пірсі, тізең, халғызылар. ³⁶Чазыда тоғынар ікі кізінің пірсі алылар, паза пірсі халғызылар.

³⁷Андада үгречілері Хан-пигінең сурғаннар:

– Хайда полар пу ниме?

– Хайда сөөк, андар хусхуннар чылызарлар, – нандырған оларға Исус.

Сын нимес чарғычыдаңар

18 Анаң Исус хачан даа пазыраға кирек полчатханнаңар паза ізеністі чідірбестенеңер кип-чоох чоохтап пирген.

– ²Пір саарда чарғычы чуртаптыр. Ол Худайдаң даа хорыхпачаң, кізілердең дее чалтанмачаң. ³Олох саарда пір өкіс ипчі полған. Ол ипчі, чарғычызар чөріп, сурынчаң: «Арачыла мині миннең тоғыр полчатхан кізідең». ⁴Ол чарғычы ниме идерге үр хынмаан. Анаң поэзы поэзына теен: «Мин Худайдаң даа хорыхпинчам, кізілердең дее чалтанминчам, ⁵че пу өкіс ипчі миннең пір дее азырылбинча, арачылимдах аны, пеер киліп, хатап чархандырбазын тіп».

⁶Анаң Хан-пиг чоохтанған:

– Истіңер, ниме тіпче саба ондайлығ чарғычы? ⁷Худай чи, хараа-күнөрте Поэзынаң полыс пирерге сурынчатхан таллап алған кізілерінің алнына турбас па? Полызарға маңзырабас па? ⁸Тіпчем сірерге, Ол, тұрче полбинаоңох, арачылап сығар. Че Кізі Оолғы, киліп, чирде киртіністі табар ба ни?

Фарисей паза албан чыҗчаң кизи

⁹Анаң Иисус, постарын арыҗ чўректіҗ кизибін тiп сананып, пасхаларын нимее салбинчатханнарға мындаҗ кип-чоох чоохтап пирген:

– ¹⁰Икi кизи храмзар пазырарға кирген: пiрси фарисей, паза пiрси, тiзең, албан чыҗчаң кизи. ¹¹Фарисей, турып алып, позы алынча пиди пазырған: «Худай! Пасха кизилер осхас тонаҗчы, хыйыхтаҗчы, кизиңең чўреечи алай албан чыҗчаң пу кизи осхас полбинчатханым ўчўн, алғыстапчам Сини. ¹²Мин, неделяда икi хати ораза тудып, прай парыстың онынчы чардығын Саҗаа пирчем». ¹³Албан чыҗчаң кизи, тiзең, оортах турып, тигiрзер харахтарын кўдiрерге дее тидiнмеен, че, кўксiн сабынып, чоохтанған: «Худай! Айадах мини, чазыхтыҗ кизиңи!» ¹⁴Тiпчем сiрерге, мынзы, тигизиңиң хыринда артых ахтаҗлыҗ нанған. Позы позын кўдiрчеткен кизиңиң полғаны ла чабыс пастыртар, че позын чабыс тудынчатхан кизи ўўр кўдiрiлер.

Иисус палаларны алғанча

(Мф 19:13-15; Мк 10:13-16)

¹⁵Иисуссар, холын теерт пирзiн тiп, палаларны даа аҗыл турғаннар, ўҗренчилерi, ол нименi кўрiп, кизилерни хырысханнар. ¹⁶Че Иисус, олғаннарны хыҗырып, чоохтанған:

– Палаларға Минзер иртерге чарадынар, харыҗ полбаңар оларға. Пала осхас кизилерни Худай хан-чирi полар. ¹⁷Сынны чоохтапчам сiрерге, кем позына Худай хан-ўлгўзiн, олған чили, чағын итпес, ол кизи хачан даа Худай хан-чирiнзер кир полбас.

Пай оол мўгi чуртастаңар сурча

(Мф 19:16-30; Мк 10:17-31)

¹⁸Пастых полчатхан пiр кизи Иисустаң сурған:

– Чахсы полчатхан Ўҗретчи! Мўгi чуртастыҗ полып алар ўчўн, мин ниме идерге кирекпiн?

¹⁹Иисус аҗаа теен:

– Син ноҗа Мини чахсы полчатхан тидiң? Пiрдеези чахсы нимес, чалғыс Худай ла андаҗ. ²⁰Син пiлчезиң чахыҗларны: «оралыс чўрбе, кизи ўдiрбе, оҗырлаба, чой киречiлебе, паба-иченни улуҗла».

– ²¹Мин пу чахыҗларны чиит тустаң сыҗара толдырчам, – теен ол кизи.

– ²² Сағаа ам даа пір ниме читпинче: нинче пар ниме-ноонны садыбызып, ахчанны чох кизилерге үлебіс, андада син тигірде ис-пайлығ поларзың. Анаң, киліп, Минің соомча пар, – теен ағаа Иисус, аны истіп.

²³ Ол, уғаа пай полғаннаңар, аны истіп, сағыссырап сыххан.

²⁴ Иисус, аның іди сағыссырапчатханын көріп, чоохтанған:

– Хайдағ сидіктір пай кизилерге Худай хан-үлгүзінзер кіріп аларға! ²⁵ Пайның Худай хан-үлгүзінзер кіріп аларының хыринда, тибее іңе үдінче ирт парыбызарға хай-хай оой.

²⁶ Аны искен кизилер сурғаннар:

– Андағда кем арачылан полар ни?

– ²⁷ Кизилер ит полбас нимені Худай ит полар, – нандырған

Иисус.

²⁸ Андада Пётр чоохтанған:

– Мына піс, прай нимебіс тасты, Синің сооңча чөрчебіс.

²⁹ Иисус оларға теен:

– Сынны чоохтапчам сіерге, Худай хан-үлгүзі үчүн поэзының туразын алай паба-ічезін, харындастарын алай пиче-туңмаларын, ипчизін алай палаларын тастаан кизи ³⁰ амғы туста хай-хай көп алар, килер туста даа мөгі чуртастығ полар.

Иисус өлерінеңер үзінчизін ухаанчылапча

(Мф 20:17-19; Мк 10:32-34)

³¹ Он ікі үгрөнчизін оортах хығырып, Иисус оларға теен:

– Мына піс Иерусалимзер парирбыс, анда ухаанчыларның Кизи Оолғынаңар пасхан нимелері прайзы тол парар. ³² Аны Худайы чохтарға пирібізіп, күліп, сөклеп, Ағаа чапсыра түкүрерлер. ³³ Софарлар Аны, анаң өдір саларлар. Че үзінчи күнінде Ол тіріл килер.

³⁴ Че үгрөнчлері ол нимелернің пирдеезін піл полбааннар; пу сөстер пілдізі чох полған оларға, чоохтаан нимені, тізен, оңар полбааннар.

Харах чох кизіні имнебіскені

(Мф 20:29-34; Мк 10:46-52)

³⁵ Иисус Иерихонға чит килигенде, чол хазында харах чох пір кизи кіленіп одырған. ³⁶ Поэзының хыринча чонның ирт париғанын истіп, ол сурған:

– Нимедір пу?

– ³⁷ Назареттегі Иисус парир, – тееннер ағаа.

– ³⁸ Иисус, Давид төлі! Айадах мағаа! – хысхырған харах чох кізі андада.

³⁹ Алнында парчатханнар аны, тызып, тымылдырарға харасханнар, че ол уламох тың хысхырған:

– Давид төлі! Айадах мини!

⁴⁰ Иисус, тохти түзіп, ол кізіні Позынзар ағыл килерге чоохтаан. Харах чох кізі пас килгенде, аннаң сурған:

– ⁴¹ Ниме кирек сағаа Миннең?

– Хан-пигім! Харахтарым көрзіннер! – теен ол кізі.

– ⁴² Көрзін харахтарын! Киртінізің сині арачылады, – теен ағаа Иисус.

⁴³ Сах андох ол кізі көр сыххан. Анаң, Худайны саблап, Иисустың соонча парған. Прай чон, пу нимені көріп, Худайны саблаан.

Закхей

19 Соонаң Иисус, Иерихонзар кіріп, саарча париған. ² Ол саарда албан чыгчаннарның пастығы полчатхан Закхей тіп пір пай кізі чуртаан. ³ Иисусты, кем полчаң тіп, көріп аларға иткен, че чабыс сыны үчүн, кізілер кистінең көр полбинчатхан. ⁴ Анаң, Иисусты көріп аларға тіп, алнынзар чүтүріп, Ол парчаң чолның хазындағы смоковница ағазына сых парған. ⁵ Иисус, ол чирге чидіп, аны көр салып, чоохтанған:

– Закхей! Түс табырах ағастаң. Пүүн Мағаа синің тураңда поларға кирек.

⁶ Ол, табырах ла түзіп, Иисусты өрчіліг удурлаан. ⁷ Анзын көргеннернің прайзы, Иисусты чазыхтың кізізер кірче тіп, тарығып чоохтасхлаан. ⁸ Закхей, тізең, тура түзіп, Хан-пиге чоохтанған:

– Хан-пигім! Мин чох кізілерге пайымның чарымын пир саларбын. Пірее дее кізіні хыйыхтаан ползам, ағаа төрт анча нандырарбын.

⁹ Иисус ағаа теен:

– Пүүн пу тураа арачыланыс килді. Пу даа кізі Авраам төлі нооза. ¹⁰ Кізі Оолғы, чіткенін таап, арачылирға килген.

Күмүс ахчадаңар кип-чоох

(Мф 25:14-30)

¹¹ Мыны истіпчеткеннерге Иисус хоза кип-чоох чоохтап пирген. Иисус Иерусалимнең ырах нимес полғаннанар, прайзы Худай хан-чирі түрче полбинаң азыл парарға кирек тіп сағынған. ¹² Иисус мындағ ниме чоохтаан:

– Пір саблығ сөөктен сыххан кізі, ыраххы чирдегі ханның үлгүзін холға кирип, нандыра айлан килерге тимненчедіп, ¹³позынзар он чалчызын хығырып алып, оларға, пірер кұмұс ахча пирип, теен: «Мин айланғанча, пу ахчаны постарына тuzалығ ту-дыныңар». ¹⁴Че мындағы кізілер ағаа хыртыстанчаңнар, анна-нар ол парыбысхандох, аның соонча кізілерні ызып, піди чaxy-бысханнар: «Аны, пістің ханыбыс ползын тіп, хынминчабыс». ¹⁵Ол кізі, хан-үлгүзін холға кирип, позының чирінзер айлан кил-ген. Анаң, пирген ахчанаң хайди тuzаланғаннарын пілерге по-лып, ахча пирген чалчыларын позынзар хығыртыбысхан. ¹⁶Пас-тағы чалчызы, кір киліп, чоохтанған: «Ээзім! Синің пір кұмұс ахчаңны он кұмұс ахчаа читірдім». ¹⁷«Чaxсы, кұстенчік чалчым! Син, кічіг киректе ізестіг полғаның үчүн, амды он саарның па-зы поларзың», – нандырған ағаа ээзі. ¹⁸Ікінчі чалчызы, кір ки-ліп, чоохтанған: «Ээзім! Синің пір кұмұс ахчаңнаң пис кұмұс ахча идіп алғам». ¹⁹«Син андағда пис саарның пазы пол», – нандырған мынзына даа ээзі. ²⁰Паза пірсі, кір киліп, чоохтан-ған: «Ээзім! Мына синің кұмұс ахчаң. Мин аны, сүбүрекке ораап, хайраллаам. ²¹Син хатығ кізізің: салбаан даа нимені алып алчазың, таарыбаан даа асты кизіп алчазың, аннаңар мин син-нең хорыххам». ²²Ээзі ағаа нандырған: «Мин сині синіңок сөс-теріннең чарғылирбын, чабал чалчы! Минің хатығ кізі полчат-ханымны, салбаан даа нимені алып алчатханымны, таарыбаан даа асты кизіп алчатханымны пілгезің. ²³Андағда ноға мині, ки-ліп, артых ахча алып алзын тіп, ахчамнаң артых парыс кірер иде тудынмаазың?» ²⁴Анаң хости турчатхан чалчыларына ча-хаан: «Аның кұмұс ахчазың, алып алып, он кұмұс ахчалығ чал-чаа пирибізіңер». ²⁵Че олар ағаа нандырғаннар: «Ээбіс! Аның он кұмұс ахчазы пар нооза». ²⁶Че ээзі теен: «Тіпчем сіерге, ни-ме-ноолығ кізее хозылар, ниме-ноозы чох кізінің, тізен, пар даа нимезі алылар. ²⁷Мині постарының ханы идерге хынмаан ыр-чыларымны, пеер ағыл киліп, минің алнымда соғыбызыңар».

Иисустың Иерусалимзер кіргені

(Мф 21:1-11; Мк 11:1-11; Ин 12:12-19)

²⁸Мыны чоохтирын тоозып, Иисус аннаң андар Иерусалимзер алдыра чорых тутхан. ²⁹Ол, Елеон тағдағы Виффагий паза Ви-фаний аалларзар чит киліп, Позынаң пурун ікі үгренчізін ызып, ³⁰оларға теен:

– Тігі сариндағы аалзар парыңар, андар кіріп, пағда турчатхан хақан даа кізі мүнмеен чиит эштекті таап, систіп алып, пеер ағыл киліңер. ³¹ Пірее кізі «Ноға систіпчезер?» тіп сурза, «Аны Хан-пигібіс киректепче» тіп нандырыңар ағаа.

³² Ысхан кізілері, парып, прай нимені хап-орта, Иисус чоохтаанни, таап алғаннар. ³³ Олар эштектің паан сисчеткеннерінде, аның ээлері олардан сурғаннар:

– Ноға пу эштекті систіпчезер?

– ³⁴ Аны Хан-пигібіс киректепче, – нандырғаннар олар.

³⁵ Анаң аны Иисуссар ағыл килгеннер. Эштектің арғазына кип-азахтарын төзеп, Иисусты мүндрібіскеннер. ³⁶ Иисус иди париғанда, Аның чолына кип-азахтар төзеп одырғаннар.

³⁷ Ол Елеон тағдаң инчең чирге чит килгенде, нинче пар үгречілері прайзы көрген хайхастары үчүн Худайны, өрчіліг хысхырып, саблап сыхханнар:

– ³⁸ Хан Худайның адынаң Килчеткенге алғас ползын! Тигірде амыр хоных паза Худайға сабланыс ползын!

³⁹ Чон аразындағы хай пірее фарисейлер Иисусха чоохтанғаннар:

– Үгретчі! Үгречілеріңе амыразыннар тіп чоохта.

– ⁴⁰ Тіпчем сірерге, олар сым пол парзалар, тастар хысхыр сыфарлар, – нандырған оларға Иисус.

Иисус Иерусалимге ылғапча

⁴¹ Иисус, саарзар чағдап киліп, андар көріп ала, ылғап, чоохтанған:

– ⁴² Пүүн дее пілген ползаң, Иерусалим, амыр чуртасха ниме кирек полчатханын! Че сағам ол синің харахтарыңа көрінмес иде чабых! ⁴³ Килер андағ тус, хақан ыырчыларың сині туйухти ниме-ноолар үүп, ибірібізіп, сині прай саринаң хысти пазарлар.

⁴⁴ Анаң сині прай изеп салып, чуртағчыларыңны синдөк өдір саларлар. Худай синзер килген тусты пілбин халғаның үчүн, тас үстүнде тас халғыспастар.

Храмны арығлааны

(Мф 21:12-17; Мк 11:15-19; Ин 2:13-22)

⁴⁵ Анаң храм сиденінзер кір киліп, анда садығ итчеткеннернен ниме-ноо алчатханнарны сығара сүр сыххан.

– ⁴⁶ Пазылған полған: «Минің храмым – пазырчан тура», сірер, тізең, аны тонағчылар ордазына айландыр салғазар, – чоохтанған оларға.

⁴⁷Анаң Ол храм чирінде күннің сай кизілерні үгреткен. Улуғ абыстар, Моисей Чахии пілігчілері паза ах сағаллар Иисусты өдірер сылтағ тілееннер. ⁴⁸Че, прай чон Аның чооғын искеннең истіп ле турғаннар, анзын толдырар ондай пір дее таап полбинчатханнар.

Хайдағ үлгүнең?

(Мф 21:23-27; Мк 11:27-33)

20 Пірсінде Иисус, храмда кизілерні үгредіп, Чахсы Хабар искірчеткенде, улуғ абыстар паза Моисей Чахии пілігчілерінең хада ах сағаллар чағын пас киліп, ²тееннер Ағаа:

– Чоохтап пир піске, киректеріңні хайдағ үлгүнең итчеңің? Кем пирген Сағаа пу үлгүні?

³Иисус оларға нандырған:

– Мин дее сірердең пір ниме сурып аларға сағынчам. Чоохтардах мағаа: ⁴Иоанның кіреске түзіргені кизілердең ме алай Худайдаң ма?

⁵Олар, пос аразында үзүріп, чоохтасханнар:

– «Худайдаң» тізебіс, «Андағда ноға сірер Иоаннға киртін-меезер?» суар Ол. ⁶«Кизілердең» тіп чоохтанзабыс, андада чон пісті таснаң чаалир. Олар Иоанның ухаанчы полчатханын ікін-челебинчелер, нооза.

⁷Аннаң олар нандырғаннар: «Пілбинчебіс, хайдағ үлгүнең».

⁸Андада Иисус оларға теен:

– Мин дее сірерге чоохтабаспын пу нимелерні хайдағ үлгүнең итчеткенімні.

Виноград өскірчеңнердеңер кип-чоох

(Мф 21:33-46; Мк 12:1-12)

⁹Анаң Иисус чонға пу кип-чоохты чоохтап сыххан:

– Пір кизи, виноград одыртып салып, аны виноград өскірчеткен кизілерге пирібістір, позы ибдең үрге парыбыстыр. ¹⁰Тузы чит килгенде, ол чалчызын виноград өскірчеткеннерзер позының үлүзін ағыл килерге ызыбысхан. Че виноград өскірчеткеннер ол чалчыны, сох салып, пір дее ниме пирбин, нандыра ызыбыстырлар. ¹¹Ол кизи пазох пір чалчызын андар ысхан, че виноград өскірчеткеннер, пу даа чалчызын ідөк соғып-сөклеп, пір дее ниме пирбин, ибзер нандыра ызыбысханнар. ¹²Анаң үзінчи чалчызын ысхан, че анзын даа, палыглап, сүрібіскеннер.

¹³ Андада виноградниктің ээзі чоохтанған: «Хайди итчең? Хынчатхан оолғымны ызим, аны көрзе, китенерлер». ¹⁴ Че виноградникті өскіреткен кізілер, аны көр салып, пос аразында чоохтасханнар: «Пу пабазының пайын холға кирчең чалғыс оолғы. Парып, өдірібізеенер аны, андада халған анығ піске халар». ¹⁵ Анан аны, виноградниктең оортах иде апарып, өдір салғаннар. Ам виноградниктің ээзі ол кізілерні хайди идер ни? ¹⁶ Киліп, виноградник өскіреткеннерні өдір салып, виноградникті пасха кізілерге көрерге пирибізер.

Пу чоохты искен кізілер тееннер:

– Андағ ниме полбас!

¹⁷ Иисус, тізең, оларзар көріп, теен:

– «Пүдірігчілернің хыйа тастаан тазы соонаң ин кирек, тура пулиин тутчаң тас пол парған», – тіп пазылғаны нимені таныхтапча? ¹⁸ Ол тасха түскен полған на кізі чоо түс парар, ол тас, тізең, пирее кізінің үстүне түс парза, аны чоо чабыра пазыбызар.

Рим Хағаныға албан төлирге кирек пе?

(Мф 22:15-22; Мк 12:13-17)

¹⁹ Олох туста, Моисей Чахии пілігчілері паза улуғ абыстар пу кип-чоохтың постарына чарыдылғанын сизініп, Иисусты хаап аларға иткеннер, че чоннаң хорыхханнар. ²⁰ Олар, Иисусты китеп, сурығларнаң хазалып, пирее чарабас сөзі үчүн пастыхтарның паза ханның үлгүзіндегілернің холына пирибізерге полып, Андар киртінеечік полчатхан чойырхостарны ысханнар.

– ²¹ Ыгретчі! Синің, орта чоохтап, пирдеезіне чойырхабин, Худайның чолынча парарға сын ыгретчеткеніңні пілчебіс. ²² Піске чи Рим хағаныға албан төлирге кирек пе, чох па? – сурғаннар олар Аннаң.

²³ Иисус, тізең, оларның көйіктенчеткеннерін сизініп, теен:

– Нимее мині сынап одырзар? ²⁴ Мағаа динарий ахчаны көзіт пиринер. Кемнің омазы паза ады анда?

– Хағанни, – нандырғаннар олар.

– ²⁵ Андағда хағаннин – хағанға, Худайнин Худайға пир турынар, – чоохтанған оларға Иисус.

²⁶ Иди олар чон алнында Иисусты сөзінең тут полбин, Анын нандыриина чапсып, паза пір дее ниме тібееннер.

Тірілерденер чоох

(Мф 22:23-33; Мк 12:18-27)

²⁷ Андада өлім соонда кізі тірілбинче тіпчеткен саддукейлерден^c нинче-де кізі, пас киліп, Иисустаң сурған:

— ²⁸ Ёгретчі! Моисей піди пасхан: «Хоных хонған пірее кізі, пала чох чуртап, үреп парза, аның туңмазы, ипчизін ал салып, үреен харындазының төлін узаратсын».

²⁹ Читі харындас полтыр. Улуғ харындастары, ипчі алып, пала чох үреп партыр. ³⁰ Ипчизін ікінчі харындазы алып, ідөк пала чох үреп партыр. ³¹ Ол ипчині үзінчі харындазы алып, үребөк парған. Иди прай читі харындас, ол ипчинең чуртап, палалары чох үрептір. ³² Прайзының соонаң ол ипчі дее үреп парған. ³³ Амды олар прайзы тіріл килзелер, ол ипчі хайзыни полар? Читі харындастың прайзы ол ипчинең чуртаан нооза.

³⁴ Иисус оларға нандырған:

— Пу чуртастағы кізілер, ипчі алып, ирге парчалар. ³⁵ Че тіріл киліп, килер чуртасха турыстығ иреннернең ипчілер алыспастар. ³⁶ Олар, ангеллер осхас пол парып, үребестер. Олар, Худай тірілдіргенненер, Аның палалары полчалар. ³⁷ Үреен кізілернің тіріл килерін Моисей дее көзіткен: успас отнаң көйчеткен ағазактаңар чоохта Хан Худайны Авраамның даа, Исаактың даа, Иаковтың даа Худайы тіп адапча. ³⁸ Худай — тіріглернің Худайы, өліглерни нимес, Ағаа прайзы тіріглер нооза.

— ³⁹ Ёгретчі! Син маңат чоохтадың, — тееннер Моисей Чахии пілігчілерінің хай піреезі. ⁴⁰ Паза Иисустаң пір дее ниме сурас-тырғлирға тідінмееннер.

Мессий-Христос кемнің төлі?

(Мф 22:41-46; Мк 12:35-37)

Иисус, тізең, оларға теен:

— ⁴¹ Ноға Мессий-Христосты Давидтің төлі тіпчелер? ⁴²⁻⁴³ Давид, тізең, позы Ырлар киндеде чоохтапча: «Өөркі Чайаачы Хан-пигіме теен: „Мин Синің прай ыырчыларыңны азааң алтына тас-таанча, мында Минің оң саримда одыр тур“». ⁴⁴ Иди Давид Аны «Хан-пигім» тіп адапча, хайди андағда Мессий-Христос Давидтің төлі полчаң?

Моисей Чахия пілігчілерінің китеніңер

(Мф 23:1-36; Мк 12:38-40; Лк 11:37-54)

⁴⁵ Иисус, Аны прай чон истіп турчатханда, үгренчілеріне теен:
 – ⁴⁶ Китеніңер Моисей Чахия пілігчілерінен: олар, узун киптеріне чазан салып, чон көп чирлерде чөрерге паза постарын алғыстаснаң удурладарға хынчалар.

Олар синагогаларда алнындағы орыннарда, той-пайларда даа төрде одыарға хынадырлар. ⁴⁷ Өкіс ипчілерні үреге кир саладырлар, анаң чон алнында үр пазыраачых поладырлар. Худай чарғызы оларға артых түзер.

Өкіс ипчі салған үләс

(Мк 12:41-44)

21 Иисус, ибіре көріп, пай кізілернің постарының сыйыхтарын сыйых салчаң ідіссер салчатханнарын көр салған. ² Саңай чох чуртапчатхан өкіс ипчінің андар ікі оох ахча сал салғанын көрібөк салған. ³ Иисус чоохтанған:

– Сынны тіпчем сірерге, чох чуртапчатхан пу өкіс ипчі прайзынаң көп ахча сал салды. ⁴ Тігі кізілер постарының пайларының артханың Худайға сыйых салдылар, пу өкіс ипчі, тізең, позының чуртачаң пар-чох ахказын андар салды.

Храмның иңзерілерінеңер паза түгенчі тустаңар

(Мф 24:1-2; Мк 13:1-2)

⁵ Хай піреезі Храм сіліг тастарнаң чазалған паза аарлығ сыйыхтарнаң иділген тіп чоохтасхан. Иисус теен:

– ⁶ Килер тус, хачан тастың үстүнде тас халбас, сірер мында көрчеткен нимелернің прайзы иңзеріл парар.

– ⁷ Үгретчі! Хачан полар ол ниме? Ол нименің поларына хайдағ танығ полар? – сурғаннар олар.

⁸ Иисус нандырған:

– Китеніңер, алаахтыртпас үчүн. Көп кізі, Минің адымнаң аданып киліп, «Мин Мессий-Христоспын!», «Ол тус чағыннап килді» тир, андағ кізілернің соонча парбаңар. ⁹ Чағынғы паза ыраххы чаалардаңар ис салып, хорыхпаңар. Пастап андағ нимелер пол парарға киректер, че анзы түгенчізінің сах андох полары нимес.

¹⁰ Аннаң андар теен:

– Чон чоннаң, Хан Ханнаң тоғыр көдірерлер. ¹¹ Анда-мында чир тігірир, өзөгистең паза ағырығлардаң хырылыс полар, андағ-мындағ хорғыстығ нимелер паза улуғ танығлар тигірдең көрінерлер. ¹² Че прай пу нимеден пурун сірерні, Миннең үчүн хаап, сүрерлер, синагогаларда чарғылап, хариблерге чабарлар, Миннең үчүн ханнарнаң пиглернің алнына сығарарлар. ¹³ Анзы сірерге Миннеңер чоохтирға пирилген ондай полар. ¹⁴ Істіңерде чарғыда нима чоохтирдаңар азынада сағынмасха пөгін салыңар. ¹⁵ Мин сірерге ырычынарның пірдезі нандыр полбас, тоғырлан таа полбас сөстер паза күлүк сағыс пирербін. ¹⁶ Паба-іченер дее, харындастарың даа, туғаннарыннаң арғыстарың даа сірердең хыйа улыбызарлар. Сірернің піреелерін өдір тее саларлар. ¹⁷ Минің адым үчүн сірерні прайзы хырт көрер. ¹⁸ Че сірернің пастарыңнаң пір сас таа түспес. ¹⁹ Сыдазыңар, андада тыныңарны арачылап халарзар.

Танығлар паза хорғыстар

(Мф 24:15-21, 29-31; Мк 13:14-19, 24-27)

²⁰ Чаачыларның Иерусалимні ибір салғанын көр салзанаң, аның иңзерілер тузының чит килгенін піліңер. ²¹ Андада Иудей чиріндегілер тағларзар тиссинер, саардағылар аның тастыңзар сығара ойлазыннар, тастындағылары, тізең, саарзар кірбезинер. ²² Анзы, Худай Пічиінде пазылған нимелернің прайзы тол парар үчүн, хатығлатчаң күннер полар. ²³ Ол күннерде тойлығ паза час палалығ ипчілерге хыйал-чобағ түзер! Илбек саай полар пу чирде, паза Худайның чабалланғаны чидер ол чонға. ²⁴ Оларның хайзылары хылыстарнаң өдіртіп, пасхалары андағ-мындағ чоннарзар сүрдірт парыбызарлар. Иерусалимні, тізең, Худайы чохтар, тустары тоозылғанча, типсирлер.

²⁵ Күнде, айда, чылтыстарда таңнастығ нимелер пол турарлар. Чир үстүндегі нинче пар чоннарның прайзы ізеніс чох ах-тик чөрер. Талай, тізең, суулап, чабалланар. ²⁶ Чир-чарыхха килчеткен саайларны сахтап, кізілер хорыхханнарына таларлар. Тигірінің күстері тігіри түзерлер. ²⁷ Олох арада Кізі Оолғының илбек күзінде паза сабланызында пулуттарча пас парифанын көр саларлар. ²⁸ Пу нимелер пол сыхсалар, чіке турып, пастарыңны чоғар көдіріңер, арачыланыстарың чағыннапча нооза.

Ол кўн хацан полар?

(Мф 24:32-35; Мк 13:28-31)

²⁹Анаң оларға пу кип-чоохты чоохтап пирген:

– Көріңер пу смоковницаны, пасха даа ағастарны. ³⁰Оларнын пўрленчеткенін көріп, чайғының чағдап килгенін постарың піліп алчазар. ³¹Сіреп дее ідөк, Минің чоохтаанымның толчатханын көріп, Худай хан-ўлгүзінің чағдапчатханын піліңер. ³²Сынны чоохтапчам сірерге, прай пу нима амғы төл ўзілгелеккеөк полар. ³³Тигірнең чир чіт парарлар, Минің сөзім, тізең, халар.

Узубаңар

³⁴Ол кўн сіреп сағыбаанға орта килибіспезін тіп, сиргек тудыныңар, иртіре чырғап, чуртастың оох-теек нимелеріне пастырбанар. ³⁵Ол кўн, сөзірбе чили, чир ўстүндегілернің прайзына чидер. ³⁶Че, сыбыра сиргек полып, пазыр чөріңер, андада, прай полар саайлардаң ос халып, Кізі Оолғының алнында турарзар.

³⁷Иисус, кўнорте храмда кізілерні ўгредіп, хараазын, тізең, Елеон тағда иртірчөң. ³⁸Иртенөк прай чон Аны истерге храмзар чылысчан.

Иисустаң тоғыр чөптезіг

(Мф 26:1-5, 14-16; Мк 14:1-2, 10-11; Ин 11:45-53)

22 Пасха тіп адалчатхан Ачытпаан халас пайрамы чағдапчатхан. ²Моисей Чахии пілігчілерінең улуғ абыстар Иисусты чох идерге ондай тілееннер, че чоннаң хорыхханнар.

³Ол туста он ікі ўгрөңчі аразындағы пір ўгрөңчінің істінзер, Искаріот тіп солалығ Иудазар, сайтан кір парған. ⁴Иди Иуда улуғ абыстарзар паза храм хадағчыларының пастыхтарынзар Иисусты садыбызардаңар чөптезерге парған. ⁵Олар, өрін парып, ағаа ахча пирерге чарат салғаннар. ⁶Иуда даа, сөс пиріп, кізілерге пілдіртпес иде Иисусты холларына туди пирер ондайны хадарған.

Ўлүкўн чиизін тимнеени

(Мф 26:17-25; Мк 14:12-21; Ин 13:21-30)

⁷Ачытпаан халас пайрамы чит килгенде, Пасхаа салылған хурағанны соғарға кирек полған. ⁸Иисус, Пётрнаң Иоанны ызып, теен:

– Парып, піске Пасханың чиизін тимнеп салыңар.

– ⁹Чиисті хайда тимнеп салибіс тіп сағынчазын? – сурғаннар олар Иисустан.

¹⁰Иисус оларға нандырған:

– Саарзар кірер арада, сіерге суғлығ ыраға апарчатхан кізі тоғас парар. Аның соонча парып, ол кірген тураа кірінер. ¹¹Анан тура ээзіне чоохтирзар: «Ўгретчі, ўгренчілерінең хада Пáсха чиизін чічең орын хайдадыр тіп, сурча». ¹²Ол кізі сіерге өөркі хадылдағы улуг пөлікте орын көзіт пирер. Анда тимнеп салыңар.

¹³Олар парып, прай нимені Иисус чоохтаанни таап алып, Пáсха чиизін тимнеп салғаннар.

Иирдегі чиис

¹⁴Тузы читкенде, Иисус он ікі илчізінең хада азыранарға одырган. ¹⁵Иисус оларға чоохтанған:

– Пу Пáсха чиизін, ирееленгелекке, сіернең хада чіп аларым уғаа тың килген! ¹⁶Тіпчем, нооза, сіерге, Худай хан-чирінде прай ол ниме тол парбаанда, Мағаа пу чиисті паза чиирге киліспес.

¹⁷Анаң Ол, чірче алып, Худайны алғыстап, чоохтанған:

– Мыны алып, ўлезіп алыңар. ¹⁸Тіпчем сіерге, Худай хан-чирі пеер килбеенде, пу виноград арағазын паза іспеспін.

¹⁹Анаң Ол, халас алып, Худайны алғыстап ала, сындырып, ўгренчілеріне пирген:

– Мына пу сіернің ўчўн пирілчеткен Минің ит-сөөгім. Мынзын, Мині сағысха кирип, ит турыңар.

²⁰Азыранып алған соонда, чірченең дее идөк идип, чоохтанған:

– Пу чірче – сіернің ўчўн төгілчеткен ханымнаң таныхталған Наа Молчағ. ²¹Мына пу, тізең, стол кистінде Миннең хада одырып, Мині сатчатханының холы. ²²Итсе-де Кізі Оолғы пөгіл парған ондайча парча, че хыйал анзына, кем Аны сатча!

²³Андада ўгренчілері, хайзылары андағ ниме идерге итче полчаң ни тіп, удур-төдір сурастырғлааннар.

Кем улугдыр

²⁴Анаң араларында оларның хайзы улии полчатханынаңар талас парыбысхан. ²⁵Иисус оларға теен:

– Ханнар чоннарға ўлгў полчалар, оларны холда тутчатханнар, тізең, постарын чонның арғыстары тіп адатчалар. ²⁶Че сіернің араңарда іди полбазын: иң улииңар иң кічии осхас ползын,

пастых, тізең, позын чалчы чіли тудынзын. ²⁷ Хайзы улуғ: стол кистінде одырчатханы ба алай аның ибіре хайын чөрчеткені бе? Стол кистінде одырчатханы нимес пе зе? Мин, тізең, сірернің араңарда нымысчы осхаспын.

²⁸ Прай аар сыныхтағларымда сірер Миннең хада полғазар. ²⁹ Хайди Пабам Мағаа Позының хан-үлгүзін пирген, Мин дее ідök сірерге аны пирчем. ³⁰ Сірер, Минің хан-чирімде столым кистіне одырып, ізіп чиирзер. Ұлгү сіреелерінде одырып, Израиль чоңының он ікі сөөгін чарғылирзар.

Иисус Пётрның хыйа поларынаңар ухаанчылапча

(Мф 26:31-35; Мк 14:27-31; Ин 13:36-38)

³¹ Анаң Хан-пиг чоохтанған:

– Симон! Симон! Сайтанға сірерні, пуғдайны чіли, илгебізерге чарадылған. ³² Че Мин, киртінізіңнің күзі син парбазын тіп, синің үчүн пазырғам. Син дее, соонаң Минзер хатап айланып, харындастарыңның киртінізін тыыдарға кирексің.

– ³³ Хан-пигім! Мин Синнең хада харибге дее, өлімге дее парарға тимдебін, – теен Ағаа Пётр.

– ³⁴ Тіпчем сағаа, Пётр, пу хараазын, питук тапсаанча, син Миннең үс хати, пілбинчем тіп, хыйа полибызарзың, – нандырған ағаа Иисус.

Ікі хылыс

³⁵ Анаң үгренчілеріне чоохтанған:

– Хачан сірерні ахча хапчығы даа, сүүмек тее, өдік тее чох ысханымда, сірер пірее нимее хызылғазар ба?

– Чох, пір дее нимее хызылбаабыс, – нандырғаннар олар.

³⁶ Андада Иисус оларға теен:

– Че амды кемде ахча хапчығы ба, сүүмегі бе пар, алып ал аны, чох полза, тізең, кип-азааң садып, хылыс садызып ал.

³⁷ Тіпчем, нооза, сірерге «Сайбағчыларнаң пір пол парды» тіп, Минненер пазылғаны тол парарға кирек. Минненер пазылған нимелернің прайзы тол парарға чөр нооза.

– ³⁸ Хан-пигібіс! Мына мында ікі хылыс, – тееннер үгренчілері.

– Чидер, – нандырған оларға Иисус.

Гефсиман садында пазырғаны

(Мф 26:36-46; Мк 14:32-42)

³⁹ Иисус, саардан сығып, пазох Елеон тағзар чол тутхан. Ёгренчилери соонча парғаннар. ⁴⁰ Кирек орынға чит килип, оларға чоохтанған:

– Хычаланыстарға пастырбас үчүн, пазырынар.

⁴¹ Позы, тизен, хыйа тасталған тас сининче оортах парып, тизекке түзіп, пазыр сыххан:

– ⁴² Пабам! Пу хыйаллығ чірчені Миннең хыйа апарыбызарға чаратхан ползаң! Итсе-де, Минің көннимче нимес, Сининче ползын.

⁴³ Тигірдең ангел Андар түс килип, Аның көннин тыытхан.

⁴⁴ Тыны тар полып, Иисус уламох тың пазырған, тирі, тизен, хан тамчыхтары чили, чирзер тоолаан. ⁴⁵ Пазырып алып, тур килбинен, Иисус ёгренчилеринзер айланған. Көрзе, олар, аар сағыстарға пастырып, узубыстырлар. ⁴⁶ Андада Иисус оларға теен:

– Ноға узупчазар? Турып, хычаланыстарға пастырбас үчүн, пазырынар.

Иисусты тудып алғаннар

(Мф 26:47-56; Мк 14:43-50; Ин 18:3-11)

⁴⁷ Ол иди чоохтанчатхан аразында, кизилер көрине түскеннер. Прайзының алнында Иуда тіп ады-солалығ он ікі ёгренчинің пірси килиген. Иуда, «Кемні охсанам, Анзы полар» тіп, кизилерге танығ пирериненер чоохтаан полған. Амды, Иисусты охсаныбызарға полып, Андар пас килген.

⁴⁸ Иисус, тизен, ағаа теен:

– Иуда! Син Кизи Оолғын охсаныснаң сатчазың ма?

⁴⁹ Иисуснаң хада полғаннар, ниме поларға итчеткенін көріп, Аннаң сурғаннар:

– Хан-пигибіс! Хылыстарнаң сабибыс па?

⁵⁰ Оларның пірси, тизен, хылыс сығара тартып, иң улуғ абыстың нымысчызының оң хулаан үзе сабысхан. ⁵¹ Андада Иисус тибіскен:

– Тохтанар, чидер.

Ол, нымысчының хулаана холын теертіп, имнебіскен. ⁵² Анан Иисус Позын тударға килген улуғ абыстарға, храм хадағчыларының пастыхтарына паза ах сағалларға теен:

– Сіерер хылыстарнаң паза өзектернең Мині, сайбағчыны ла чіли, тударға килдінер бе! ⁵³ Мин сіерернең хада кўннің сай храмда полчанмын, че сіерер Минзер холларың көдірбечензер. Амды – сіерернің тузынар паза харасхының ўлгўзі.

Пётр Иисустаң хыйа полча

⁵⁴ Иисусты, тудып алып, иң улуғ абыстың туразынзар ағыл килгеннер. Пётр оларның соонча оортахта парған. ⁵⁵ Анаң олар, сиден істінде от одынып, ибیره одырғлабысханнар. Пётр оларның аразындох одыр салған. ⁵⁶ Пір чалчы ипчі, аның от хазында одыр-чатханын көр салып, андар хази көріп, чоохтанған:

– Пу даа кізі Иисуснаң хада полған.

– ⁵⁷ Мин Аны пілбинчем, – теен ол ипчее Пётр, Иисустаң хыйа полып.

⁵⁸ Тўрче полбинаң, пазох пір кізі, Пётрны көр салып, теен:

– Син дее оларның пірсізін.

Че Пётр ол кізее нандырған:

– Чох.

⁵⁹ Пір часча ирт парғанда, пазох пір кізі хатығ чоохтанған:

– Ікінчилес чоғыл, пу даа кізі Иисуснаң хада полған. Ол даа Галилей чирінең нооза.

⁶⁰ Че Пётр, ол кізее нандырып, теен:

– Нимеденер чоохтапчатханыңны пілбинчем.

Ол іди чоохтан паригандох, питук тапси тўскен. ⁶¹ Андада Хан-пиг Пётрзар, айланып, көрібіскен. Пётр, тізең, Аның «Питук тапсаанча, син Миннең ўс хати хыйа полыбызарзың» теен сөстерін сағысха кир килген. ⁶² Пётр, сых парыбызып, ачығ ылғап сыххан.

Иисус өөркі чарғы алында

(Мф 26:59-68; Мк 14:55-65; Ин 18:19-24)

⁶³ Иисусты хадарчатхан кізілер Аны, сөклеп ала, сохханнар.

⁶⁴ Анаң Аны, сўбўрекнең пўргебізіп, сырайынаң сапхан саанаң «Ухаанчы ползаң, чоохта, кем Сині сапты?» тіп сурғаннар. ⁶⁵ Паза көп аймах-пасха сөстернең Аны сөклееннер.

⁶⁶ Таң чарып килгенде, ах сағаллар, улуғ абыстар паза Моисей Чахии пілігчілері, чыыл киліп, Иисусты постарының өөркі чарғызына ағыл килгеннер.

– ⁶⁷ Чоохтадах піске, Мессий-Христос Синзің ме? – сурғаннар Аннаң.

Иисус оларға нандырған:

– Чоохтап пирзем, сирер Мағаа киртінмессер. ⁶⁸Сурығлар сурзам, тізең, сирер суриима даа нандырбассар, Мині дее позыт-пассар. ⁶⁹Мының соонаң Кізі Оолғы Илбек Худайның оң саринда одыар.

– ⁷⁰Андағда Син Худай Оолғызың ма?

Иисус оларға нандырған:

– Анзын, Минмін тіп, позыңар чоохтадыңар.

⁷¹Олар, тізең, тееннер:

– Хайдағ киречілес піске ам даа кирек? Позының чоохтаанын истібіс нооза.

Иисус Пилаттың алнында

(Мф 27:1-2, 11-14; Мк 15:1-5; Ин 18:28-38)

23 Анаң прайзы, тур киліп, Иисусты Пилатсар апарып, ²пыролап, чоохтанғаннар:

– Пу кізінің, хағанға албан төлеттірбин, Позын Мессий-Христоспын, ханмын тіп аданып, чонны ардатчатханын көргебіс.

³Андада Пилат Иисустаң сурған:

– Синзің ме Иудей ханы?

– Син тідің аны, – нандырған ағаа Иисус.

⁴Пилат улуғ абыстарға паза чонға чоохтанған:

– Мин Пу Кізіде пір дее пыро таппинчам.

⁵Че олар, уламох хатығланып, чоохтанғаннар:

– Ол прай Иудей чирінче, Галилей чирінең пасти пу чирге теере, чонны, үгрет чөріп, пухтапча.

⁶Пилат, Галилей чирінеңер истіп салып, сурған:

– Ол Галилей чирінең ме?

⁷Пилат, Иисустың Ирод ханның чирінен полчатханын піл салып, Аны Иродсар ызыбысхан, анзы ол туста Иерусалимдөк полған. ⁸Ирод хан, Иисустаңар көп истіп, хачанох Аны көрері килген, аннаңар, көр салып, уғаа тың өрін парған паза пірее таңнастығ ние көріп аларға ізенген. ⁹Ирод көп сурығлар сурған, че Иисус ағаа пір дее нандырбаан. ¹⁰Улуғ абыстарнаң Моисей Чахии пілігчлері, мындох турып, өкпеленіп, Аны пыролааннар. ¹¹Ирод позының чаачыларынаң хада, Иисусты пір дее ниее салбин, Ағаа күліп, пай кип-азах кизіртіп, Пилатсар нандыра ызыбысхан. ¹²Ол күн Пилатнаң Ирод нанчылар полыбысханнар. Мының алнында, тізең, олар ырылығ полғаннар.

Кіреске хазирға чарғылааннары

(Мф 27:15-26; Мк 15:6-15; Ин 18:39–19:16)

¹³ Пилат, улуғ абыстарны, пастыхтарны паза чонны чыып алып, ¹⁴ оларға чоохтанған:

– Сірер минзер Пу Кізіні, чонны ардатча тіп, ағыл килгезер. Мин, тізең, сірернің көзіңерге, сурастырғлап, түптестірдім, че сірернің пыролапчатхан нимелерінің пірдеезін Анда таппадым. ¹⁵ Мин Аны Иродсар ысмамох нооза, че Ирод хан даа Аның өлімге чарғыладар андағ-мындағ пырозын таппиндыр. ¹⁶ Анна-нар мин Аны, соғарға чахып, позыдыбызарбын.

¹⁷ Ағаа үлүкүңге орта харибдең піреезін позыдыбызарға кирек полтыр. ¹⁸ Че прай чон хысхыр сыххан:

– Өлім Ағаа! Варавваны позыт піске!

¹⁹ Варавва, саарда хорылыстар идіп, кізі өдіріп, харибге кірген полған. ²⁰ Пилат Иисусты позыдыбызарға хатабох полып, тыыда чоохтанған. ²¹ Че кізілер «Хазирға! Хазирға Аны!» тіп хысхырысханнар. ²² Андада Пилат оларға үзінчизін чоохтанған:

– Ол хайдағ хомай ниме ит салған? Мин Аны өлімге чарғылачаң пір дее ниме таппадым, аннаңар Аны, хатығлап-сохтырып, позыдыбызарбын.

²³ Че олар, уламох тың хысхырызып, Иисусты кіреске хазирға хысханнар. Оларның аах-уух түскеннері улуғ абыстарнинаң асхан. ²⁴ Андада Пилат ол кізілернің сурынызы хоостыра идерге чарат салған. ²⁵ Пилат, кізілер сурғаннары үчүн, сайбах-хорылыстар иткен паза кізі өдірген Варавваны харибдең позыдыбысхан. Иисусты, тізең, оларның холына пирибіскен.

Голгофазар чол

(Мф 27:32-44; Мк 15:21-32; Ин 19:17-27)

²⁶ Кізілер, Иисусты апарчадып, чолда хырадаң саарзар айланчатхан Киринейдегі Симонны тохтадып, ағаа кіресті, Иисустың соонча апарзын тіп, чүктендірібіскеннер. ²⁷ Иисустың соонча көп кізі парчатхан; оларның аразында, Иисусха айап, ылғап, сыхтапчатхан ипчілер полғаннар. ²⁸ Иисус, ипчілерзер айланып, чоохтанған:

– Иерусалимдегі ипчілер! Мағаа нимес, постарыңа паза палаларыңа ылғаңар. ²⁹ «Часкалығлар төлі чохтар, пала төрітпееннер паза азырабааннар» тіп чоохтанчаң күннер чағыннапчалар.

³⁰ Андада кізілер тағларға «Ұстүбіске инзеріліңер!», төннерге, тізең, «Пүрги чабызыңар пісті!» тирлер. ³¹ Көгерчеткен ағасты іди итчетселер, хуруғ ағаснаң чи ниме полар?

Иисусты кіреске хазааны

³² Кізілер Иисуснаң хада ікі сайбағчыны өдірерге апарғаннар.

³³ Хуу пас тіп адалчатхан тас тигейліг төңзер чит килгенде, Иисусты кіреске хазап салғаннар, ікі сайбағчыны даа, пірсін Иисустың оң саринда, паза пірсін сол саринда хазабох салғаннар. ³⁴ Иисус, тізең, чоохтанған:

– Пабам! Пу кізілернің пыроларын таста, ниме итчеткеннерін пілбинчелер нооза.

Анаң чаачылар, ұлүске тас тастап, Иисустың кип-азаан ұлескеннер. ³⁵ Чон мындох көр турған. Оларнаң хада Иисусха пасыхтар даа кұл турғаннар:

– Пасха кізілерні арачылаан, Худай таллаан Мессий-Христос полчатса, Позын арачылазын.

³⁶ Чаачылар даа, Иисусха чағын киліп, хуйаң арағаны сындырып, күліп, ³⁷ ідөк чоохтан турғаннар:

– Син сынап Иудей ханы полчатсаң, Позыңны арачыла.

³⁸ Иисустың пазы үстүнде, кіреске грек, Рим паза еврей тіллірінең «Пу Иудей ханы» тіп пазылых чарды хазал парған полған.

³⁹ Хости хазаттыртхан сайбағчыларның пірсі ідөк, Иисусты чабаллап, чоохтанған:

– Син, Мессий-Христос полчатсаң, Позыңны паза пісті арачылап хал!

⁴⁰ Че сайбағчыларның паза пірсі, анзын тызып, чоохтанған:

– Син Худайдаң хорыхпинчазың ма? Сині позыңны даа ідөк хазап салғаннар нимес пе зе? ⁴¹ Пісті орта хазап салғаннар. Піс позыбыс иткен нимелерібіске турыстығ нандырығ тутчабыс. Ол, тізең, пір дее хомай ниме итпеен.

⁴² Анаң Иисусха теен:

– Позыңның хан-чиріңе читсең, Хан-пигім, міні сағыста тут!

– ⁴³ Сынны сағаа чоохтапчам, син пүүнөк Миннең хада Худай садында поларзың, – нандырған ағаа Иисус.

Иисустың өлімі

(Мф 27:45-56; Мк 15:33-41; Ин 19:28-30)

⁴⁴ Күн ортызында, прай чир үстүндө кинетін чыплама харасхы пол чөрібізіп, үс часча* иди турған. ⁴⁵ Күн чох пол парған. Храмадағы көзеңе ортызынча талал чөрібіскен. ⁴⁶ Иисус тың табыснаң хысхыра түскен:

– Пабам! Синің холыңа Позымның худын пирчем!

Иди чоохтанып, Ол тынын позыдыбысхан.

⁴⁷ Чүспазы, пу полчатхан нимені көріп, Худайны сабландырып, чоохтанған:

– Пу Кізі сыннаң даа арығ чүректіг полтыр!

⁴⁸ Пу нимее чыылысхан чонның прайзы, полған нимені көріп, иблерінзер көксілерін сабынып ала айланған. ⁴⁹ Иисусты пілгеннернің прайзы, Аның соонча Галилей чирінең пеер килген ипчїлер, тастыхти турып, ниме полчатханын көрчеткеннер.

Иисусты чығаны

(Мф 27:57-61; Мк 15:42-47; Ин 19:38-42)

⁵⁰ Өөркі чарғыда чағбан, арығ чүректіг Иосиф тіп пір кізі ⁵¹ Иудей чиріндегі Аримафей саардаң полған, Худай хан-үлгүзінің килерін сағыпчатхан кізі пу чөптезігде паза киректерде араласпаан полған. ⁵² Ол, Пилатсар киліп, Иисустың сөөгін сурап алған, ⁵³ анаң Иисусты, кірестең түзіріп, улуғ иснең ораабызып, хайада хую чїли киртілген паза пірдеезін чығбаан хомдыда чыып салған. ⁵⁴ Ол күн пятница полған, суббота чидіп одырған.

⁵⁵ Иосифтің соонча Галилей чирінең пеер Иисуснаң хада килген ипчїлер парғаннар. Иисусты хайда паза хайди чығанын көргеннер. ⁵⁶ Анаң, туразар айланып, тадылығ чыстығ хайахтар паза чухтар тимнееннер. Суббота күнде, чахығ хоостыра, пір дее ниме итпин, тынанғаннар.

* 23:44 Грек тілінде: «алты частан тоғыс часха читіре» тіп пазылча. Пісте пу сөстер «күнөрте он ікі частан үс часха читіре» тіп сөстерге килісче.

Иисус Христостың тірілгені

(Мф 28:1-10; Мк 16:1-8; Ин 20:1-10)

24 Неделяның пастағы күнінде* иртен иртөк ипчілер, азынада тимнеп салған тадылығ чыстығ хайахтарын тудына, Иисустың хомдызынзар читкеннер, оларнаң хада хай пірее кізілер полғаннарох. ² Көрзелер, хуюны чапхан улуғ тас хыйа іділ партыр. ³ Хую істінзер кіріп, Иисус Хан-пигнің сөөгін таппааннар. ⁴ Олар иди ниме пол парғанын піл полбин турчатханнарында, кинетін чылтырах кип-азахтығ ікі ирен алныларында тура түскен. ⁵ Ипчілер хорыхханнарына чирге түндере түскеннерінде, тігілері чоохтанғаннар:

– Сіерер ноға тірігні өліглер аразында көрглепчезер? ⁶ Ол мында чоғыл: Ол тіріл килген; Галилей чиріндөк сіерерге чоохтаан нимені сағысха кирінер: ⁷ Кізі Оолғының, чазыхтығ кізілернің холына пиріліп, кіреске хазатыртып, үзінчі күнінде тіріл килерге кирек полчатханын.

⁸ Андада олар, Иисустың сөстерін сағысха кирип, ⁹ хуюдаң айлан киліп, он пір үгренчее паза пасха даа кізілерге прай нимені чоохтап пиргеннер. ¹⁰ Ана олар: Мария Магдалина, Иоанна, Иаковтың ічезі Мария паза оларнаң хада полған пасха даа ипчілер пу нимелерденер илчілерге чоохтап пиргеннер. ¹¹ Ипчілернің чооғына, олаңай тілбіресчелер тіп нимее салбин, киртінмееннер. ¹² Че Пётр, тура хонып, хуюзар чүгүр парған. Мөкейіп, көрзе, хую істінде Иисусты ораан сүбүректер ле чатхлапчалар, анаң, позы алынча таңнап ала, нандыра айлан килген.

Еммаус аалзар парчатхан чолда

(Мк 16:12-13)

¹³ Олох күн ікі үгренчізі, Иерусалимнең алтон стадийче* тасыхти турчатхан Эммаус тіп аалзар парчадып, ¹⁴ пу полған тылаастардаңар чоохтазып одырғаннар. ¹⁵ Иди олар, чоохтазып, үзүр париғаннарында, Иисус, Позы оларзар пас киліп, хада пар сыххан. ¹⁶ Че оларның харахтары таныбас иде пол парғаннар, аннаңар олар Аны таныбааннар.

* 24:1 Иудейлернің неделя позырах күннең пасталчан.

* 24:13 Алтон стадийче — он пір километрге тин.

– ¹⁷Нимеденер чоохтас паризар паза нимее иди хомзын-өзел-чезер? – теен оларға Иисус.

– ¹⁸Иерусалимзер килгеннернің аразында син не чалғыс позың пу күннерде анда нима полғанын испеезиң ме таң? – нандырған Ағаа үгрөнчїлерїнің пїрсї, Клеопа.

– ¹⁹Нимеденер? – сурған Иисус.

Олар Ағаа нандырғаннар:

– Назареттең сыххан Иисустаңар. Ол Худайның даа, чонның даа алнында сөзінең паза киректерінең күстіг Ухаанчы полған. ²⁰Пїстің улуғ абыстар паза пастыхтар Иисусты өлімге чарғылирға пирїбіскеннер, анаң Аны кіреске хазап салғаннар. ²¹Пїс, тізең, Ағаа, Израильні арачылачаң Кїзі полар тіп, ізенгебіс. Ол нима полғаннаң, пўүн үзінчї күні пол парды. ²²Че пїстің ипчїлернің хай пїреезі пїсті хайхатты: олар, иртенөк Аны чыған чирзер парып, ²³Аның сөөгін таппиндырлар. Анаң, нандыра айланып, пїссер ангеллер килгеннер, олар Ол тіріг тееннер тіп чоохтааннар. ²⁴Анаң пїстің кїзілернің хай пїреезі хуюзар парған, анда ипчїлерөк чоохтаанни полған, Аны көр таппааннар.

²⁵Андада Иисус оларға теен:

– О, сағыс читпестер, ухаанчылар чоохтаан прай нимее киртін пїлбес чўректіглер! ²⁶Мессий-Христосха, сабланызына кірер үчўн, иди ирееленерге кирек полған ни?

²⁷Анаң Ол, прай Худай Пїчиинде, Моисей Чахиинаң пастади прай ухаанчыларнинда Позынаңар нима чоохталғанын пуларға изерїстіре прай чарыт пирген.

²⁸Олар парчатхан аалға чағдап килгеннерінде, Иисус аннаң андарох парарға идеечїк полыбысхан. ²⁹Че үгрөнчїлерї, Аны тохтадып, тееннер:

– Хал пїснең хада; күн хонып, иир поларға чөр.

Иисус, аалзар кїрїп, оларнаң хада халған. ³⁰Оларнаң хада азыранарға одырып, Иисус халасты алып, алғабызып, сындырып, оларға пирген. ³¹Андада ла оларның харахтары азыл чөрїбіскеннер. Олар, тізең, Иисусты танып салғаннар, че Ол сах андох оларның харахтарына көрїнемес пол парған. ³²Олар, пос аразында чоохтазып ала, тееннер:

– Ол, чолда пїснең чоохтазып, Худай Пїчииненең чарытчатханда, пїстің чўреебіс ачыбаан ма ни?

³³Олар, сах андох тыхтанып, Иерусалимзер айланғаннар, анаң он пїр үгрөнчїні паза оларнаң хада чыылған кїзілерні таап

алғаннар. ³⁴ Анзылары «Сынап таа Хан-пигібіс тіріл килтір. Ол Симонға көрінтір» тіп чоохтанғаннар. ³⁵ Пулар даа чолда ниме полғанын, хайди, халас сындыр пиргенде, Аны танып салғанна-рын чоохтап пиргеннер.

Иисустың үгренчілерге көрінгені

(Мф 28:16-20; Мк 16:14-18; Ин 20:19-23; Илч 1:6-8)

³⁶ Пу нимелерні чоохтасчатхан арада, Иисус Позы, оларның аразында тура түзіп, теен:

– Амыр хоных сісерге.

³⁷ Пулар, хорыхханнарына алаң ас парып, кізі худын көрчөбіс тіп сағынғаннар. ³⁸ Че Иисус оларға теен:

– Нимее хорых пардынар? Ноға андағ сағыстар чүректеріңе кірче? ³⁹ Көріңер Минің холларымны, азахтарымны: Мынзы Мин сын Позыммын: чахсы иде көріп, холларыңны теертіп көріңер. Хуттың сөөгі дее, иді дее чох поладыр нооза, Мини, тізең, көрчезер нимес пе зе, пар.

⁴⁰ Иди тіп, хол-азахтарын көзіткен. ⁴¹ Олар, өрінгеннеріне ам даа киртін полбин, чапсып турчатханнарында, Иисус оларға теен:

– Сісернің мында пірее чічең ниме пар ба?

⁴² Олар ағаа хойғалаан палыхтаң пір кизек паза сота мөөтті сындыр пиргеннер. ⁴³ Иисус, чічең нимені алып, оларның көзіне чіп сыххан. ⁴⁴ Анаң оларға теен:

– Сісернең хада полғанда, чоохтаан сөстерім мынзын таныхтапча: Моисей Чахиинда, ухаанчыларның пічіктерінде паза Ырларда Миннеңер пазылған прай нимелер тол парарға киректер.

⁴⁵ Анаң Худай Пічиинде пазылған нимелердеңер оңарылдыра чарыт пиріп, ⁴⁶ оларға чоохтанған:

– Пазылғанға көре, Мессий-Христос, ирееленерге, анаң, өдірт салып, үзінчі күнінде тіріл килерге кирек. ⁴⁷ Амды Аның адынаң, Иерусалимнең пастади, прай чоннарны, пыросынып, чазыхтардаң позирға үгредерге кирек. ⁴⁸ Сісер прай мынзына киречізер. ⁴⁹ Мин сісерге Позымның Пабам молчаан нимені ысчам. Сісерге өөртін күс пирілгенче Иерусалим саарда пол турынар.

Иисус Христостың тигірзер өөрлеені

(Мк 16:19-20; Илч 1:9-11)

⁵⁰ Анаң Иисус оларны, саардаң сығарып, Вифанийа теере апарған паза, холларын көдіріп, оларны алғабысхан. ⁵¹ Іди алғап, Ол, олардаң оортахтаң оортах ла улып, тигірзер өөрлеп сыххан. ⁵² Ұғренцілері, Ағаа пазырған соонда, улуғ өрчиде Иерусалимзер айланғаннар. ⁵³ Анаң олар, Худайны сабландырып паза алғап, сыбыра храмда полғаннар. Аминь.